

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

131527

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รับ
266550
เลขทะเบียน
เลขเรียกหนังสือ

2565

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ.2565

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมยไธสง)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณา ดวงชาทม)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ปองภพ ภูจอมจิตร)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ)

มหาวิทยาลัยขอนแก่นให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

(อาจารย์อนุสรณ์ ภูสินแก่น)
คณบดีคณะครุศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรรคำ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี.....

ชื่อเรื่อง : แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต1

ผู้วิจัย : นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารจัดการการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ

ปีที่สำเร็จการศึกษา : 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการ
จำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษา
แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา
โดยการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา
จากกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษา 40 โรงเรียน แบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 คน ครูผู้สอน
จำนวน 132 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 174 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบ
แบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.80-1.00 สภาพปัจจุบันมี
ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.38-0.75 และสภาพที่พึงประสงค์มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 ค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.36-0.74 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการ
จำเป็น ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร
จัดการสถานศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์และวิเคราะห์เนื้อหา
ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการตีความแล้วนำเสนอแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาใน
การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์โดยรวม
และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และค่าดัชนีการเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
อยู่ระหว่าง 0.34-0.38 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร
จัดการสถานศึกษา พบ 34 แนวทาง แบ่งเป็น ด้านงานวิชาการ 12 แนวทาง ด้านงานงบประมาณ

ข

6 แนวทาง ด้านการบริหารงานบุคคล 8 แนวทางและด้านการบริหารงานทั่วไป 8 แนวทางโดยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารทรัพยากรทางการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Title : Guidelines for developing the participation of the Educational Board in the Administration Manage educational institutions Under the Office of MahaSarakham Primary Education Service Area 1

Author : Ms.Chamaporn Sovapun

Degree : Master of Education (Educational Administration)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Assistant Professor Dr.Chumnian Pollaharn

Year : 2022

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the current condition. Desirable conditions and essential needs for the participation of the educational board in the management of the educational institution. 2) to study guidelines for developing the participation of the educational board in school management. The research is divided into 2 phases. Phase 1, Study the current condition. Desirable conditions and essential needs for the participation of the education Board in the management of the educational institution. The sample group of 40 schools. It is divided into 40 school administrations, 132 teachers, and 174 educational board members, using a stratified random sampling method. The tool used is questionnaire. The index of concordance was 0.80 - 1.00, the current condition has a confidence value of 0.94. The discrimination value is between 0.38-0.75 and the desirable condition had the confidence value of 0.95. The discrimination value is between 0.36 - 0.74. Statistical tools used in the research included the frequency values, the values of average, statistic deviation, and the Index values sorting the importance of the essential needs. Phase 2, study the guidelines for developing the participation of the Education Board in the Administration Manage educational institutions. A tool is an interview form that analyzes the contents of the information obtained from the interview by interpreting and presenting it descriptively.

The results were as follows: 1) The current condition of participation of the Educational Board in the Administration Manage educational institutions as an overall and each aspect was shown at a moderate level. Overall and individually desirable conditions were shown at the highest level and the Index values sorting the importance of the

essential needs were between 0.34-0.38. 2) The guidelines for developing the participation of the Education Board in the Administration Manage educational institutions found 34 approaches, divided into 12 academic approaches, 6 budget approaches, 8 personnel management approaches and 8 general administration approaches with an appropriate and the overall and individual possibilities were at the highest level

Keywords: participation, guidelines for developing, educational administration

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร พลหาญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำปรึกษา ตรวจสอบ แนะนำข้อแก้ไขและข้อบกพร่อง และให้ความช่วยเหลือด้วยความเมตตาเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ เมย์ไธสง รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาตม ดร.ปองภพ ภูจอมจิตร ที่กรุณาเป็นคณะกรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอบพระคุณ นางไยยะดา จันทะนาม อาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ ดร.พิชิตชัย คำอินทร์ ดร.อาทิตย์ อาจหาญ และนายธรรณิทร์ พิชิตมาร ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือของงานวิจัยให้ตรงตามวัตถุประสงค์จนสมบูรณ์ ขอบพระคุณ ดร.พิชิตชัย คำอินทร์ ดร.อาทิตย์ อาจหาญ นางไยยะดา จันทะนาม นางจรรุวรรณ ไชยวงษา นางศยามล แฉล้มจิตร นายบรรจง พลเสนา และนางสาวภาสินี ปะเสระกั้ง ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ขอบพระคุณ นายพีระ แสนพิณิจ นางศยามล แฉล้มจิตร นายสมพงษ์ พลเสนา ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุณา นางพนินี ศรีตระกูล นางทองดี ไชยคำภา นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน นายสาระวิน ว่างฤคและนายประดิษฐ์ พารหาร ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาตม ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุณา นางจรรุวรรณ ไชยวงษา ดร.เพ็ญพัทธ์ ภูมมาลา นางศยามล แฉล้มจิตร นายธรรณิทร์ พิชิตมาร และนางศิริธร ปาปะขำ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ขอบพระคุณ ผู้บริหาร ครู บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์อนุญาตให้เก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณบิดา มารดา และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนวิชาความรู้และให้ความเมตตาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้การศึกษาวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี คุณค่าและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตราบูชาแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	6
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	6
1.4 ขอบเขตการวิจัย	6
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	9
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	12
2.1 การบริหารการศึกษา	12
2.2 หลักการแนวคิดการมีส่วนร่วม	22
2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	32
2.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	26
2.5 แนวทางการพัฒนา	92
2.6 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)	95
2.7 บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1	101
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	107
2.9 กรอบแนวคิดการวิจัย	114

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	116
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา	117
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา	110
บทที่ 4 ผลการดำเนินการวิจัย	133
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	133
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1	141
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	187
5.1 สรุป	187
5.2 อภิปรายผล	188
5.3 ข้อเสนอแนะ	191
บรรณานุกรม	245
ภาคผนวก	202
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	203
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	209
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	242
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ	265
ภาคผนวก จ ภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย	274
การเผยแพร่งานวิจัย	275
ประวัติผู้วิจัย	276

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ	59
2.2 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ	68
2.3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล	77
2.4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป	90
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	120
4.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาใน การบริหารจัดการสถานศึกษา	134
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1	139
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายข้อ	140
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ด้านงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ	141
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ด้านงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ	138
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษา ด้านบริหารทั่วไป จำแนกเป็นรายข้อ	142
4.7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	145
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน	146

ตารางที่	หน้า
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ	147
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านงบประมาณ จำแนกเป็นรายชื่อ	148
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ	149
4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบริหารทั่วไป จำแนกเป็นรายชื่อ	151
4.13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบุคคลโดยรวม และรายด้าน	154
4.14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านวิชาการ	154
4.15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านงบประมาณ	156
4.16 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบุคคล	157

ตารางที่	หน้า
4.17 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบริหารทั่วไป	158
4.18 ผลการศึกษาแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	170
4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมและรายด้าน	174
4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ด้านวิชาการ	175
4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านงบประมาณ	179
4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบุคคล	181
4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ด้านบริหารทั่วไป	183
ก.1 รายงานผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมองค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	204
ก.2 รายงานผู้เชี่ยวชาญที่หาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา	205
ก.3 รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือ	206
ก.4 รายงานผู้ทรงคุณวุฒิที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1	206

ตารางที่	หน้า
ก.5 รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคามเขต 1	207
ค.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม	266
ค.2 ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม	270
ง.1 ค่าคุณภาพเครื่องมือ	273

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	115
ง.1 การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ	265
ง.2 การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ	265
ง.3 การสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน	266

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนา กำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแส การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัด การศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถและ สมรรถนะที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, น. 1) เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งปัจจุบันและอนาคต

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579 ซึ่งออกตามความในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2560 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 14-15) ได้กำหนดให้ผู้ปกครองและชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน สนับสนุน การดำเนินงานของสถานศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ร่วมกับครูและเครือข่ายในการพัฒนาทักษะความรู้ ความสามารถของบุตรหลานให้เต็มตามศักยภาพตลอดจน ติดตาม ดูแล ป้องกัน ช่วยเหลือและ แก้ปัญหาเรื่องต่าง ๆ ทางการศึกษาของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และแก้ไขเพิ่มเติม 2553 มาตรา 38 กำหนดให้มี คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไข เพิ่มเติม มาตรา 38 วรรคสองและวรรคสาม ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรง ตำแหน่งและ การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 20) กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูผู้แทนองค์กร ชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของ สถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุและหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้อำนวยการ สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ การจัดการศึกษาให้เกิดผลดีมีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของประชาชนโดยเฉพาะผู้ปกครองต้องอาศัยกระบวนการนำกระบวนการมี ส่วนร่วมมาใช้ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 กล่าวถึงการมีส่วนร่วมไว้ในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 58 ได้บัญญัติเรื่องการมีส่วนร่วมไว้ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครอง อันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน (โรงเรียนบ้านสะเดาใหญ่ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล, 2564) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติสถานศึกษาที่จัดการศึกษาทุกระดับจึงต้องปฏิบัติตามโดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพราะเมื่อผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาย่อมจะช่วยขับเคลื่อนให้การบริหารจัดการศึกษาดำเนินไปตามความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ช่วยให้สถานศึกษาได้รับการยอมรับจากชุมชนชุมชนรักและหวงแหนสถานศึกษาซึ่งส่งผลให้ผู้ปกครองและชุมชนสนับสนุนทรัพยากรการศึกษาและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ

การมีส่วนร่วม จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหาการวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วมคิด ร่วมทำร่วมตรวจสอบร่วมรับผิดชอบการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน จึงเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย (ธวัช บุญยมติ, 2550, น. 88-90) นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผนการดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถทำได้ทั้งทางตรงคือร่วมเป็นคณะกรรมการและทางอ้อมร่วมวางแผนวางนโยบาย

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ ตัวแทนของประชาชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในเขตชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชน บทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการกำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา อันเนื่องมาจากเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ต้องการให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา อย่างแท้จริงในลักษณะเป็นเจ้าของ หรือหุ้นส่วนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งบทบาทและหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องทำหน้าที่แทนชุมชนและผู้ปกครองนักเรียนทุกคน จึงต้องคำนึงถึงการจัดการศึกษาที่เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน ซึ่งเป็นลูกหลานของชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น. 36) ขณะเดียวกันก็ต้องทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูโดยตระหนักถึงความเป็น “เจ้าของร่วมกัน” จึงอาศัยกระบวนการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสตรวจสอบได้ในทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา

พร้อมกับยึดหลักการของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายยึดมั่นในความถูกต้องดีงามสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำนึกในความรับผิดชอบร่วมกันและคำนึงถึงความคุ้มค่าในการลงทุนด้านการจัดการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่าสถานศึกษายังขาดการปรึกษาหารือกับคณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดทำแผนงานมีงบประมาณดำเนินงานน้อยวัสดุครุภัณฑ์ให้บริการแก่ชุมชนไม่เพียงพอ และฐานะทางเศรษฐกิจของชุมชนไม่เอื้อต่อการสนับสนุนโรงเรียน เป็นต้น การบริหารสถานศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนได้รับการปฏิบัติต่ำกว่าการบริหารงานด้านอื่น และมีปัญหาอื่น ๆ ที่หลากหลาย เช่น ผู้ปกครองไม่สนใจการศึกษาของผู้เรียน ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ครูอาจารย์มีชั่วโมงสอนมาก ไม่มีเวลาให้บริการชุมชน แหล่งทรัพยากรท้องถิ่นมีน้อย ผู้ปกครองในชุมชนไม่ให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาและชาววัสดุครุภัณฑ์ในการเผยแพร่เกียรติประวัติของสถานศึกษา เป็นต้น (หวน พินธุพันธ์, 2563) ซึ่งปัญหาการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน เป็นปัญหาที่สมควรต้องเร่งแก้ไขโดยใช้กระบวนการทางการบริหารการศึกษาเป็นการดำเนินงานของกลุ่มบุคคลเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ แต่การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จึงควรดำเนินการบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้านให้เท่าเทียมกันจึงจะแก้ปัญหาที่กล่าวมาได้ขอยกตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมเช่น การบริหารงานวิชาการเป็นการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ซึ่งมีส่วนในการพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ มีความคิดและเป็นคนดีหรือพัฒนาคนให้เป็นคนที่มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการบริหารงานอีก 4 ด้านมาช่วยด้วย เช่น การบริหารงานธุรการ คือจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ จัดอาคารสถานที่และอื่น ๆ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนคล่องตัวขึ้นการบริหารงานบุคคลก็ต้องจัดหาครูที่มีคุณภาพมาสอน ต้องพัฒนาครูให้มีคุณภาพยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพราะครูต้องมีคุณภาพจึงจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ ส่วนการบริหารกิจการนักเรียนก็คือการปกครองนักเรียนให้เป็นคนดีมีวินัย มีการจัดกิจกรรมเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถและเป็นคนดียิ่งขึ้น สำหรับการบริหารงานด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนก็มีส่วนช่วยพัฒนาคนเช่นกัน เช่น การสอนให้นักเรียนนำความรู้ไปใช้ที่บ้านและชุมชน การให้นักเรียนฝึกวิชาชีพในชุมชน การช่วยแก้ปัญหาในชุมชน การเชิญบุคลากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียน การประสานงานกับผู้ปกครองให้สนใจการศึกษาของนักเรียนและช่วยอบรมนักเรียนที่บ้าน เป็นต้น ดังนั้นการบริหารงานทั้ง 5 ด้านต้องสัมพันธ์กัน ดำเนินการไปพร้อมๆ กัน และเท่าเทียมกันการพัฒนาคนจึงจะมีประสิทธิภาพในที่สุดก็จะช่วยแก้ปัญหาการบริหารสถานศึกษาและการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการเรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- 1) จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
- 2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
- 3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
- 5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 6) ประสานระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัด และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- 8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศึกษาประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
- 9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษา
- 10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการและคณะทำงาน ด้านการศึกษา
- 11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 12) ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย (รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สพป. มหาสารคาม เขต 1, 2564, น. 1-2) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งหมด 196 โรงเรียน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สพป. มหาสารคาม เขต 1, 2564, น. 4) จัดการศึกษา 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีการดำเนินจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำเภอในเขตพื้นที่บริการ 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอบรบือ และอำเภอแกลง การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นั้น ได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างเต็มที่ แต่เนื่องจากปัจจัยหลายด้าน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจใน

บทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อยคณะกรรมการสถานศึกษาบางคนได้มาจากการร้องขอของสถานศึกษา ไม่ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจหรือมีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมายทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ เพราะบุคคลที่จะเข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ผู้แทนผู้ปกครอง จะเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นต้น คณะกรรมการสถานศึกษามีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย รวมถึงการเข้าร่วมประชุมสถานศึกษาแต่ละครั้งไม่ครบองค์ประชุมเนื่องจากภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลและเวลาที่ไม่ตรงกัน และสถานศึกษากำหนดเนื้อหาวาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานรับทราบมากกว่าให้ร่วมพิจารณา เสนอแนะและมีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จะต้องมีความจำเป็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดและบรรลุวัตถุประสงค์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีความจำเป็นในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาชั้นพื้นฐานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ แนวทางนั้นจะต้องยึดหลักตามความเป็นไปได้ โดยมุ่งเน้นให้สถานศึกษานำแนวทางการดำเนินงานไปใช้ในการทำงานร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จะเป็นข้อมูลสำหรับนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงาน กำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย กลยุทธ์ เทคนิค รูปแบบวิธีการในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 มีประสิทธิภาพ

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นอย่างไร

1.2.2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.4 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในระยะเวลาที่ 1 ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เชี่ยวชาญด้านการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมด 196 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา 196 คน ครูผู้สอน 1,364 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1,788 คน รวมทั้งหมด 3,348 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 40 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 40 คน ครูผู้สอนจำนวน 132 คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 174 คน รวมทั้งสิ้น 346 คน

2. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาซึ่งได้จากการสังเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546) สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550) เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ซึ่งสามารถสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

มีนาคม-เมษายน พ.ศ. 2564

4. ขอบเขตด้านสถานที่

โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในระยะที่ 2 ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 3 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 9 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สืบเคราะห์จากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546), สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547), คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ดังนี้

- 2.1 ด้านงานวิชาการ
- 2.2 ด้านงานงบประมาณ
- 2.3 ด้านการบริหารงานบุคคล
- 2.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตุลาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2564

4. ขอบเขตด้านสถานที่

4.1 โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4.2 โรงเรียนบ้านโคกก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4.3 โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ในการวางแผน ประสานงาน การดำเนินงาน การแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา การกระตุ้นการทำงาน ตลอดจนการกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา ทำให้ให้สถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปใน ทิศทางที่ดี ประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ดังนี้

1.5.1.1 ด้านงานวิชาการ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับ สถานศึกษา ในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้อง กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น ส่งเสริม สนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการศึกษา การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านงานวิชาการอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

1.5.1.2 ด้านงานงบประมาณ หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับ สถานศึกษา ในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารการเงิน การบัญชี รวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนทาง การศึกษา การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา

1.5.1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามี ส่วนร่วมกับสถานศึกษา ในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผน ด้านบุคลากรในสถานศึกษา นโยบายการบริหารงานบุคคล รวมถึง การวางแผนอัตรากำลัง การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง การสร้างขวัญกำลังใจ การประเมินผลปฏิบัติงานของบุคลากร การย้าย การเลื่อน ชั้นเงินเดือน การกำหนดค่าตอบแทนและค่าจ้าง การรักษาวินัยในการปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ การออกจากราชการ

1.5.1.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามี ส่วนร่วมกับสถานศึกษา ในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน งานธุรการ งานปกครองดูแลและบำรุงรักษา งานอาคารสถานที่ การจัดการประชุม กิจกรรมนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ การระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา

1.5.2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการขั้นตอนที่วางไว้เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่กำหนดและมีผลลัพธ์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5.3 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

1.5.4 สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีความคาดหวังจะให้เป็นและเพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา

1.5.5 ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง สภาพลำดับความจำเป็นที่ควรจะได้รับแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล องค์กร ซึ่งสามารถวัดได้จากการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

1.5.6 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.5.7 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครู ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.5.8 คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่เป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านต่างๆ เข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น อุทิศร่างกาย แรงใจ พัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ

1.5.9 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 196 โรงเรียน ในเขตบริการ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอกระบุรี และอำเภอแกลง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.6.2 เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงานด้านวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านบริหารงานทั่วไป เพื่อประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3. เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาและนำไปปรับใช้ในการพัฒนาองค์กร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารการศึกษา
2. หลักการ แนวคิดการมีส่วนร่วม
3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา
5. แนวทางการพัฒนา
6. การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)
7. บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
9. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 การบริหารการศึกษา

2.1.1 ความหมายการบริหารการศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายการบริหารการศึกษา ดังนี้

ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ (2542, น. 6) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้านทั้ง บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล อาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545, น. 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาโดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันพัฒนาสมาชิกขององค์กร ให้มีความรู้ความสามารถเป็นคนดีของสังคม มีประสิทธิภาพด้วยกระบวนการบริหารที่สอดคล้องและเหมาะสม

หลักการ และทฤษฎีต่าง ๆ มาใช้ ด้วยเหตุนี้ความหมายของการบริหารการศึกษาจึงสอดคล้องกับความหมายการบริหารทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ตัวอย่างเช่น

1. การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะคติ พฤติกรรม ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน

2. การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรมเพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีบุคคล เพื่อบุคคลพัฒนาตรงเป้าหมายของสังคมที่ตนดำรงอยู่

นพพงษ์ บุญจิตราคูล (2557, น. 4) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการการศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุกด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพความรู้ความสามารถพฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่าง ๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลอาศัยทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

สัมมา ธรนิษฐ์ (2559, น. 99) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการการศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ มีการสั่งการควบคุมและจัดการเพื่อใช้ทรัพยากรทางการศึกษาที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีจุดมุ่งหมายคือ ผลผลิตหรือผู้เรียนต้องมีคุณภาพสูงสุดและบรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้

Campbell (1971, p. 22) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการการศึกษา หมายถึง การจัดแผนยุทธศาสตร์ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างแท้จริง

Blanchard (1972, p. 79) ได้ให้ความหมายของหลักการบริหารการศึกษา หมายถึง เป็นแนวทางกระบวนการในการปฏิบัติร่วมกันของบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งพร้อมด้วยปัจจัยทางการบริหาร

Sergiovanni (1987, p. 58) ได้ให้ความหมายของหลักการบริหารการศึกษา หมายถึง กระบวนการของการทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

Hoy and Miskel (2001, pp. 437-438) ได้ให้ความหมายของการบริหารจัดการการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่มุ่งไปสู่จุดหมายที่กำหนดไว้ด้วยองค์ประกอบหลายประการ เช่น การตัดสินใจ

องค์กรแรงจูงใจ ภาวะผู้นำ ดยการบริหารต้องคำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาและสภาพการณ์ที่เกิดขึ้น
ในอนาคต

Shermerthorn (2004, p. 4) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง ศิลปะของการทำงานให้
สำเร็จโดยใช้บุคคลอื่นให้เป็นผู้กระทำ ส่วนอีกความหมาย หมายถึง กระบวนการวางแผนการจัด
องค์การ การสั่งการและการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกในองค์การและใช้ทรัพยากรอื่น ๆ
เพื่อความสำเร็จของเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินการที่ต้อง
ใช้ทักษะ ความรู้ ความสามารถในการจัดการองค์การ ให้สมาชิกในองค์กรสามารถทำงานร่วมกันได้
กล้าคิด กล้าแสดงความคิดเห็น สามารถนำทรัพยากรที่มีนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำงาน
ลุล่วงมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามที่วางไว้

2.1.2 ความสำคัญของการบริหารการศึกษา

นักวิชาการกล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษา ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (2547, น. 11) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษา
ไว้ว่า เป็นการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาปัจจุบันสถานศึกษาทุกแห่งมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่ง
การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาเกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ
กระทรวงศึกษาธิการ มาตรา 35 สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามมาตรา 34 (2) เฉพาะที่
เป็นโรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคล การเป็นนิติบุคคลของสถานศึกษาดังกล่าวนอกจากเป็นสถานศึกษา
ที่เป็นนิติบุคคล ตามกฎหมายระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการแล้วยังมีลักษณะนิติบุคคล
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายมหาชน และกฎหมายเอกชนด้วยเหตุนี้สถานศึกษาที่
เป็นนิติบุคคลจะต้องมีสิทธิและหน้าที่และมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายดังกล่าวทั้งการบริหารงาน
วิชาการการบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาที่จัด
การศึกษา ขั้นพื้นฐานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาที่ได้รับสถานภาพเป็นนิติบุคคล โดยบัญญัติในมาตรา
35 แห่งระเบียบพระราชบัญญัติระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546

ศิริพงษ์ เสาภายน (2548, น. 14) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า
การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญ ต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาและ
ต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เพราะถ้าหากไม่มีการบริหาร
แล้วการดำเนินงานของสถานศึกษาอาจจะต้องพบกับอุปสรรคมากมาย จนไม่สามารถดำเนินงาน
เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้

ภารดี อนันต์นาวิ (2551, น. 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า
การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเป็นสิ่งที่ช่วยใน
การขับเคลื่อนนโยบาย และกำหนดทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและก่อให้เกิดศักยภาพ

ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิด ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด โดยต้องอาศัยการกำหนดขั้นตอนวิธีการ อย่างเป็นระบบ มีการจัดการ ทรัพยากรบุคคล และทรัพยากรด้านอื่น ๆ ให้คุ้มค่าที่สุดรวมถึง การประเมินผล เพื่อนำผลที่ได้ นำ กลับมาแก้ไข ปรับปรุงให้สอดคล้องและเหมาะสม อีกทั้งยังต้องคอย ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุน และแก้ปัญหาของผู้ได้บังคับบัญชาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตามคำสั่ง ผู้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความศรัทธาและความเชื่อมั่นในการบริหารงาน และดำเนินการอย่าง ต่อเนื่อง ที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารการสถานศึกษาที่มีลักษณะ ด้านวิชาชีพ และคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งมีความสามารถในการบริหารจัดการ การปฏิบัติงานที่ให้ บรรลุเป้าหมายตาม นโยบายที่ได้รับมอบหมายหรือตามแบบแผนปฏิบัติการที่ได้วางไว้

ปรัชญา เวสารัชช (2554, น. 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษาไว้ว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

สัมมา รณิษฐ์ (2560, น.94) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารการศึกษา ไว้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการที่เป็นภารกิจหน้าที่หลักของผู้บริหารที่ จะต้องกำหนดแบบแผน และเทคนิคต่าง ๆ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับ องค์การมาใช้ เพื่อทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการ เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษา ที่ ถูกต้องและมีคุณภาพจากสถานศึกษา บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ของสถานศึกษานั้น ๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร สถานศึกษา ในการที่จะนำทักษะ เทคนิค รวมทั้งความรู้ความสามารถมาใช้ในการบริหารจัดการงาน 4 ด้านของสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งงานแต่ละด้านจะต้องอาศัยบุคคลผู้มีความรู้ ความสามารถในเรื่อง นั้น ๆ และคอยสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินงาน

2.1.3 หลักการทฤษฎีการบริหารการศึกษา

นักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการทฤษฎีในการบริหารการศึกษา ดังนี้

รุ่ง แก้วแดง (2546, น. 14) กล่าวถึง ในปัจจุบันหลักการบริหารสถานศึกษาใช้หลัก การบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) หรือ หลักธรรมาภิบาลบ้าง หลักธรรมรัฐบ้างซึ่งหลัก การบริหารจัดการที่ดีนี้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหาร จัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระเบียบดังกล่าวนี้พยายามสะท้อนภาพการบริหารจัดการที่ดี ให้เป็นหลักปฏิบัติที่ช่วยประกันว่าผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารด้วยความรับผิดชอบและนำไปสู่ เป้าหมายความสำเร็จขององค์การอย่างแท้จริง ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวรวมไปถึงความรับผิดชอบ การเปิดเผยโปร่งใส การมีส่วนร่วมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบการบริหาร

จัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ระเบียบดังกล่าวนี้พยายามสะท้อนภาพการบริหารจัดการที่ดีในองค์กรซึ่งเริ่มจากการเรียกร้องของธนาคารโลกให้ประเทศผู้กู้เงินกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการที่ดีให้เป็นหลักการปฏิบัติที่ช่วยประกันว่าผู้บริหารได้ดำเนินการบริหารด้วยความรับผิดชอบและนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กรอย่างแท้จริง ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวรวมไปถึงความรับผิดชอบการเปิดเผยโปร่งใสการมีส่วนร่วมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่กล่าวถึงนี้ได้ระบุหลักการ 6 ประการ ซึ่งใช้ได้โดยหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ได้แก่

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นความถูกต้องดีงาม โดยร่วมกันรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดยการปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกองค์การให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ อาทิเช่น การแจ้งความเห็น การได้สวนสาธารณะการประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติหรืออื่น ๆ

5. หลักความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ความรับผิดชอบต่อสังคมการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลงานการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่จำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน

ยงยุทธ เกษสาคร (2550 , น. 62) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเป็นผู้นำ พื้นฐานในการเป็นผู้นำทางการวางแผน การประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การจัดการและการดำเนินการการมอบหมายงาน การสั่งการและการประเมินผล การแก้ปัญหาความขัดแย้ง การบริหารงานเป็นทีม การตัดสินใจ

2. ด้านเทคนิค คือความสามารถในการใช้เครื่องมือระเบียบวิธีปฏิบัติหรือเทคนิคต่าง ๆ ของสาขาวิชาเฉพาะและมีการปรับปรุงและพัฒนางานให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้

3. ด้านมนุษยศาสตร์มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น จูงใจบุคคลอื่นได้ มีความชำนาญในการติดต่อประสานสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา ส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม

4. ด้านความคิด มีความสามารถในการใช้สมองคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดวางแผนการล่วงหน้าก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ โดยเห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่าง ๆ และสามารถคาดคะเนเหตุการณ์และผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นต่อหน่วยงานของตนเองได้

5. ด้านการบริหาร มีความรู้ความชำนาญด้านการบริหารในหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ โดยสามารถทำความเข้าใจกับนโยบาย นำนโยบายและอำนาจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายมาทำการวางแผน จัดหน่วยงาน จัดบุคลากร สั่งงาน แก้ไขปัญหา ติดตาม ประสานงาน ควบคุมรายงาน และควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ

สุทธิกันต์ อุตสาหกรรม (2555, น. 12-15) กล่าวว่า ทฤษฎีการบริหารการศึกษาที่ เวเบอร์ (Weber) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการองค์การแบบระบบราชการ จะทำหน้าที่เป็นกลไกการบริหารของกลุ่มชน โดยผู้นำจะใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายปกครอง บังคับบัญชาโดยผ่านระบบราชการ องค์การแบบระบบราชการตามแนวคิดของ เวเบอร์ (Weber) ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ 7 ประการ

1. ลำดับชั้น (Hierarchy) หลักการนี้มีเป้าหมายที่จะทำให้องค์การต้องอยู่ภายใต้ควบคุม โดยเชื่อว่า การบริหารที่มีลำดับชั้นจะทำให้ระบบการสั่งการและการควบคุมมีความรัดกุม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารที่เน้นกฎเกณฑ์และขั้นตอนมีความเหมาะสมในช่วงศตวรรษ 19-20 แต่เมื่อสถานการณ์โลกเปลี่ยนแปลง การบริหารตามลำดับชั้นจึงเริ่มมีปัญหา เพราะการทำงานในปัจจุบันต้องการความรวดเร็ว คนต้องการเสรีภาพมากขึ้น ประชาชน ต้องการบริการที่สะดวกรวดเร็ว แต่ในองค์การขนาดใหญ่ที่ใช้ระบบราชการมีจำนวนคนมากแต่มากกว่าครึ่งจะอยู่ในตำแหน่งผู้บริหาร หัวหน้างาน กว่าจะตัดสินใจงานสำคัญ ๆ ต้องรอให้ผู้บริหารคนชั้นบนอนุมัติตามขั้นตอน และยังมีเกณฑ์มาก ส่วนพนักงาน (ข้าราชการ) ระดับล่างทั้งหมดมีหน้าที่ทำเอกสารโดยการตรวจบันทึกของคนอื่นแล้วเขียนบันทึกส่งให้เจ้านาย คำบันทึกหรือรายงานเต็มไปด้วยคำศัพท์ นอกจากนี้ยังมีฝ่ายวางแผน ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ค่อนข้างหนาให้เจ้านายการที่ผู้นำคิดว่าวิธีการบริหารองค์การขนาดใหญ่คือ เผด็จการ ถือเป็นความเชื่อที่ผิดมาก เพราะผู้บริหารสูงสุดไม่ได้รู้คำตอบทุกเรื่อง แต่ควรมองหาคำตอบที่ดี ถูกต้องจากผู้อื่นด้วยการลดขั้นตอนการลดลำดับชั้นการสั่งการออกไปในขณะที่รักษาความสามารถในการควบคุมที่จำเป็นไว้ โดยการตัดขั้นตอนของผู้บริหารที่ไม่เพิ่มมูลค่าให้กับงานออก เพื่อจัดองค์การที่เป็นแนวราบมากขึ้น

และทำให้คนที่ทำงานในระดับรองๆลงมา สามารถควบคุมดูแลรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง

2. ความสำนึกแห่งความรับผิดชอบ (Responsibility) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีความสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อภาระกิจของตน ความรับผิดชอบ หมายถึง การรับผิดชอบหรือรับผิดชอบต่อภาระกิจใด ๆ ที่ตนได้กระทำลงไปและความพร้อมที่จะมีการตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลา อำนาจ (Authority) หมายถึงความสามารถในการสั่งการ บังคับบัญชาหรือกระทำการใด ๆ เพื่อให้มีการดำเนินการ หรือปฏิบัติการต่างๆตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมา

2.1 อำนาจหน้าที่เป็นสิ่งที่ได้มาอย่างเป็นทางการตามตำแหน่ง

2.2 อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบจะต้องมีความสมดุลกันเสมอ

2.3 การได้มาซึ่งอำนาจตามทัศนะของ เวเบอร์ (Weber) คือการได้อำนาจตามกฎหมาย

2.4 ภาระหน้าที่ หมายถึง ภาระหน้าที่การงานที่ถูกกำหนดหรือได้รับมอบหมายให้กระทำ

3. หลักแห่งความสมดุลสมเหตุสมผล ความถูกต้องเหมาะสมของแนวปฏิบัติที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การทำงานหรือการดำเนินกิจการใด ๆ ที่สามารถประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประสิทธิภาพ ความสามารถในการที่จะใช้ทรัพยากรต่างๆที่มีอยู่ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ เวลาไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการดำเนินงานนั้นได้มากที่สุด ประหยัด ความสามารถในการที่จะประหยัดทรัพยากรแต่สามารถที่จะให้บริหาร หรือผลิตออกมาให้ได้ระดับเดิม การประเมินผลการปฏิบัติงานที่มีความเกี่ยวข้องกับเป้าหมายขององค์การ อาจทำได้ 2 วิธีคือ การวัดผลการปฏิบัติงานในลักษณะที่ เรียกว่า ประสิทธิภาพ จะเป็นการกำหนดขอบเขตหรือขนาดที่องค์การต้องการบรรลุผลสำเร็จไว้ แล้วมีการประเมินผลหลังจากที่มีการปฏิบัติแล้วว่า สามารถดำเนินการให้ได้ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ ถ้าสำเร็จหรือว่าบรรลุเป้าหมายหรือมีประสิทธิภาพ อีกวิธีหนึ่งคือการวัดประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับองค์การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ เป็นการวัดผลทางเศรษฐศาสตร์มีการวัดต้นทุน ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยผลิตที่ได้ เป็นการวัดว่าองค์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างไรในการกำหนดแนวทางที่จะนำไปสู่ความสมเหตุสมผล สามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น มีการกำหนดระเบียบวิธีการปฏิบัติงานขึ้นมาไว้อย่างชัดเจนในรูปของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับขององค์การโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบราชการให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ โดยมุ่งตอบสนองความต้องการของประชาชน เพื่อพัฒนาข้าราชการที่มีประสิทธิภาพการทำงานต่ำ (5%) ได้รับการพัฒนาเพิ่มทักษะความรู้ ความสามารถให้สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่ประสิทธิภาพ และสามารถคัดคนทำงานไม่มีประสิทธิภาพ มีผลระดับต่ำสุดร้อยละ 5 ของหน่วยงานออกมาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังสามารถแก้ไขและพัฒนาข้าราชการที่พิจารณาว่ามีผลงานต่ำ ทำงานไม่มี

ประสิทธิภาพให้กลายเป็นคนที่มี ความสามารถ ลดละพฤติกรรมทำงานแบบเฉื่อยชา เอาเปรียบ เพื่อนร่วมงานเพื่อให้มาตรการที่ 3 สามารถถูกนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติที่ชัดเจน เหมาะสม มีการฝึกเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง ก่อนมอบหมายภาระหน้าที่ให้กระทำ และต้องมีการแยกทรัพย์สินส่วนตัวออกจากทรัพย์สินของ องค์การอย่างเด็ดขาด ตำแหน่ง หน้าที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการรักษาความยุติธรรมใน สังคมและต้องการความเป็นอิสระ ในการปฏิบัติงาน ต้องมีการเลือกตั้งด้วยความระมัดระวัง การกระทำต่าง ๆ ในองค์การต้องทำเป็น ทางการและมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรเสมอ การบริหารที่เน้นกฎเกณฑ์เอกสารหลักฐานทำให้เกิดความล่าช้า ยุ่งยากไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการได้ทำอย่างไรจึงสามารถลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นออก เพื่อให้การทำงานเรียบง่าย รวดเร็ว มั่นใจ ความรวดเร็ว การลดปริมาณกระดาษที่ใช้ ปริมาณงานที่ทำหรือการทำให้คนตัดสินใจ ได้เร็วขึ้น เรียบง่าย กระบวนการทำงานที่ไม่มีขั้นตอนที่ ซับซ้อน แต่ออกแบบได้ง่าย มีกฎเกณฑ์ ขั้นตอนเท่าที่จำเป็น มั่นใจการสร้างบรรยากาศที่ให้โอกาส ข้าราชการ (พนักงาน) ทำงานด้วยความมั่นใจ กล้าคิดและทำในสิ่งที่ถูกต้อง เพื่อผลประโยชน์สูงสุด ขององค์การ ทำงานเพื่องานไม่ใช่เพื่อให้มีผลงาน

4. หลักการมุ่งสู่ผลสำเร็จ การปฏิบัติงานใด ๆ ต้องมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ขององค์การเสมอ (ประสิทธิผล) หรือผลสำเร็จจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยอย่างน้อย 3 อย่าง คือ เจ้าหน้าที่ต้องมีหลักการและวิธีการในการตัดสินใจเลือกหนทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้องโดยถือหลัก ประสิทธิภาพหรือหลักประหยัด โดยหลักประสิทธิภาพในระหว่างทางเลือกหลาย ๆ ทางที่จะต้องใช้ จ่ายเงินเท่ากันควรเลือกเท่า ๆ กันหลายทางเลือก ควรเลือกทางเลือกที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดปัจจัย ที่สองคือ ความมีประสิทธิภาพทางเลือกก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด หลักประหยัด ถ้ามีทางเลือก ที่ก่อให้เกิดประสิทธิผลได้ผลในการบริหารงานจะเกิดขึ้น ต่อเมื่อมีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญ เฉพาะด้านและปัจจัยสุดท้าย คือ การบริหารจะได้รับประสิทธิผลสูงสุด ต่อเมื่อมีการกำหนดวิธี การปฏิบัติงานที่ถูกต้อง เหมาะสมกับลักษณะงาน สถานที่ ช่วงเวลา สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเป้าหมายหรือผลสำเร็จที่ต้องการ

5. หลักการทำให้เกิดความแตกต่างหรือการมีความชำนาญเฉพาะด้าน ลักษณะทาง โครงสร้างขององค์การแบบระบบราชการต้องมีการแบ่งงาน และจัดแผนงานหรือจัดส่วนงานขึ้นมา เพราะภารกิจงานขององค์การขนาดใหญ่มีจำนวนมาก จึงต้องมีการแบ่งงานที่ต้องทำออกเป็น ส่วน ๆ แล้วหน่วยงานมารองรับ การจัดส่วนงานอาจยึดหลักการจัดองค์การได้หลายรูปแบบ เช่น การ แบ่งส่วนตามพื้นที่ เป็นการแบ่งงานโดยการกำหนดพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจนและ มีการกำหนดภารกิจ บทบาท อำนาจหน้าที่ที่องค์การต้องบริหารจัดการไว้ด้วย เช่น การแบ่งพื้นที่ การ บริหารงานราชการออกเป็น จังหวัด อำเภอ อ.บ.จ. อ.บ.ต. เทศบาล การแบ่งงานตามหน้าที่ หรือภารกิจที่องค์การจะต้องปฏิบัติจัดทำเช่น การแบ่งงานของกระทรวงต่าง ๆ เช่น กระทรวงกลาโหม

กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการคลัง การแบ่งงานตามผู้รับบริการ เช่น การแบ่งโรงพยาบาล ออกเป็นโรงพยาบาลเด็ก โรงพยาบาลหญิง โรงพยาบาลสงฆ์ และการแบ่งงานตามขั้นตอนหรือ กระบวนการทำงานโดยคำนึงว่างานที่จะสามารถแบ่งออกเป็นกี่ขั้นตอนอะไรบ้าง แล้วกำหนด หน่วยงานมารองรับ

6. หลักระเบียบวินัย ต้องมีการกำหนดระเบียบ วินัยและบทลงโทษ ขึ้นมาเพื่อเป็น กลไกควบคุมความประพฤติของสมาชิกทุกคนในองค์การ

7. ความเป็นมืออาชีพ มีลักษณะการปฏิบัติงาน โดยผู้ปฏิบัติงานในองค์การราชการ ถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง และต้องปฏิบัติงานเต็มเวลา ความเป็นวิชาชีพข้าราชการนั้น ผู้ปฏิบัติงาน จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ของตนด้วยความสำเร็จของระบบราชการในอดีตเกือบ 100 ปี ที่ผ่านมา เพราะสาเหตุต่าง ๆ หลายประการ เช่น มีวิธีการจัดองค์การที่มีระบบการทำงานที่ชัดเจน ตั้งอยู่บน หลักการของความสมเหตุสมผล มีการใช้อำนาจตามสายการบังคับบัญชา มีการแบ่งงานตามหลัก ความชำนาญเฉพาะด้าน ทำให้ระบบราชการสามารถทำงานที่มีขนาดใหญ่ และสลับซับซ้อนได้อย่างดี ระบบราชการพัฒนาและใช้มาในช่วงที่สังคมยังเดินไปอย่างช้า ๆ และเพิ่งปรับเปลี่ยนมาจากสังคม คักคินา ประชาชนยังไม่ตื่นตัวในเรื่องสิทธิเสรีภาพ ผู้มีอำนาจในระดับสูงยังเป็นผู้มีข้อมูลที่มากพอต่อ การตัดสินใจได้ดีกว่าคนในระดับล่างหรือประชาชนทั่วไป และคนส่วนใหญ่มีความจำเป็นและต้องการ บริการสาธารณะจากรัฐเหมือน ๆ กัน เช่น บริการทางด้านการรักษาพยาบาล การศึกษาสาธารณสุข โภค ต่าง ๆ องค์การภาครัฐที่บริการแบบระบบราชการจึงสามารถดำเนินงานได้อย่างไม่มีปัญหา

จรูณี แก้วเอี่ยม (2557, น. 6) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการบริหารสถานศึกษาที่ดีต้องมีหลัก สำคัญ ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนและสังคม อย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

2. มุ่งส่งเสริมสถานศึกษาให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด

3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่ายและแหล่งการเรียนรู้

4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัด หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ โดยสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้นทั้ง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพใน การจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุล (2557, น. 47) กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ร่วมมือกัน ปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรและกลวิธีที่เหมาะสม ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หลักการบริหารการศึกษา เป็นแนวทางในการดำเนินการของสถานศึกษาแต่ละแห่ง โดยการนำทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ในการบริหารจัดการอย่างเหมาะสม โดยให้ทุกคนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการวางแผน ประสานงาน และร่วมลงมือทำให้การดำเนินงานนั้นลุล่วงไปได้ด้วยดี เล็งเห็นความสำเร็จของสถานศึกษาเป็นสำคัญ

2.2 หลักการแนวคิดการมีส่วนร่วม

2.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ดังนี้

สำนักงานมาตรฐานการศึกษา (2545, น. 113) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคลที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนตั้งแต่ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผน ขั้นดำเนินการ และขั้นประเมินผล

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2549, น. 8) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรก เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และการรับรู้-เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อบุคคลทุกฝ่าย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550, น. 104) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกันทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรกจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้-เรียนรู้การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกันซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการที่จะจัดการทรัพยากรของชุมชนด้วยตัวของชุมชนเองได้ และในการอธิบายการมีส่วนร่วมนั้น จำเป็นต้องอธิบายระดับของการมีส่วนร่วมเพื่อที่จะชี้ให้เห็นความสามารถของชาวบ้านในการเข้าไปมีส่วนร่วม

ธีระ รุญเจริญ (2550, น. 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมงานเข้ามามีบทบาทในการพิจารณาปัญหาและตัดสินใจร่วมกัน

ร่วมรับผิดชอบในการบริหารงานบางอย่างเพื่อประโยชน์ในการระดมกำลังความคิดและแบ่งภาระหน้าที่ของ ผู้บริหาร

อรรถัย ก๊กผล (2551, น. 33) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปร่วมกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริงทั้งนี้ต้องอยู่บนพื้นฐานของการที่ประชาชนจะต้องมีอิสระในทางความคิด มีความรู้ความสามารถในการกระทำและมีความเต็มใจที่จะเข้าไปร่วมกิจกรรมนั้น ๆ โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีลักษณะการเข้าร่วมอย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นจนถึงที่สุดกล่าวคือเริ่มตั้งแต่การเกิดจิตสำนึกในตนเองและถือเป็นภาระหน้าที่ของตน ร่วมคิดร่วมกันวางแผน ร่วมดำเนินการร่วมกันติดตามประเมินผล ร่วมรับผลประโยชน์

สายหยุด ประภิกะ (2552, น. 63) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมไว้ว่า หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรใช้สติปัญญา ความเฉลียวฉลาด และความพยายามเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการทำงาน แนวทางปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายและติดตามประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความผูกพัน และสิทธิเท่าเทียมกันในฐานะเป็นส่วนหนึ่งขององค์การ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 41) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการบริหารกิจการภายในขอบเขตหน้าที่ของตน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์การ (Total Quality Management หรือ TQC)

สมยศ นาวิการ (2553, น. 1) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันของบุคคล ให้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญของพวกเขาในการแก้ปัญหาซึ่งอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการแบ่งอำนาจหน้าที่ อันถือว่าผู้บริหารแบ่งอำนาจหน้าที่การบริหารให้เข้ากับผู้ได้บังคับบัญชา และต้องการให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงในกระบวนการตัดสินใจ

Brown and Moberg (1980, p. 483) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกันในการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อพวกเขาในอนาคตอาจถูกกำหนดขึ้นอย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ได้

Cohen and Uphoff (1980, p. 6) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่าการมีส่วนร่วมมีส่วนที่เกี่ยวข้องใน 4 มิติได้แก่

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร
2. การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการจากความหมายของการมีส่วนร่วมที่กล่าวมา Newstrom and Davis (1993, p. 222) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการเกี่ยวข้องในด้านจิตใจ และอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลในสถานการณ์ที่จะกระตุ้นให้เกิด การสร้างสรรค์ที่จะกระทำในสิ่งที่บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม และแบ่งความรับผิดชอบระหว่างสมาชิกในกลุ่มทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการของกิจกรรมในทุก ๆ ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการวางแผนการแสดงความคิดเห็นการระดมความคิดตัดสินใจร่วมลงมือปฏิบัติและร่วมกำกับติดตามผลตลอดจนรับผลประโยชน์ที่ได้ร่วมกัน

2.2.2 ลักษณะของการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วม ดังนี้

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, น. 328-332) กล่าวถึง ระบบการมีส่วนร่วมที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมี 3 ระบบ คือ

1. ระบบการปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้การบริหาร และการประสานความร่วมมือ

2. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 11) ได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมคิดริเริ่มและตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมวางแผน

3. การมีส่วนร่วมดำเนินการ

4. การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล

5. การมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ธ สุนทรายุทธ (2551, น. 57) ได้กล่าวว่าลักษณะการมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ในกระบวนการตัดสินใจนั้น ประการแรกสุด คือการกำหนดตามความต้องการ และจัดลำดับความสำคัญแบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน (Implementation) ในส่วนนี้ได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากรและการประสานงาน เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) เป็นการพิจารณาถึงผลประโยชน์ในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ การกระจายผลประโยชน์ภายในกลุ่ม

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) พิจารณาว่าผู้นำเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการใช้อำนาจ และมีบทบาทในการควบคุมได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งบ่งบอกถึงภาวะผู้นำที่เป็นประชาธิปไตย (Democratic Leadership) ว่ามีสูงหรือต่ำ Arnstien ได้ใช้อำนาจการตัดสินใจเป็นเกณฑ์ในการบ่งบอกการมีส่วนร่วมโดยสรุปเป็นขั้นบันได (Participation Ladder) 8 ขั้นและจัดได้เป็น 3 กลุ่ม

ดังนั้น บันไดขั้นที่ 1-2 เรียกว่าขั้นการมีส่วนร่วมเทียม หรือไม่มีส่วนร่วม หมายถึงประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างแท้จริง

บันไดขั้นที่ 3-5 เรียกว่า ขั้นการมีส่วนร่วมพอเป็นพิธีหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน หมายถึง เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในบางส่วนบางเรื่องเท่านั้น เพราะบางส่วนผู้มีอำนาจเต็มสงวนเอาไว้แต่ก็นับว่ายังดีกว่าขั้นที่ 1-2

บันไดขั้นที่ 6-8 เรียกว่าขั้นการมีส่วนร่วมระดับอำนาจของประชาชนซึ่งเป็นระดับที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมาก เป็นการใช้อำนาจตัดสินใจของประชาชนโดยตรงหรือผ่านตัวแทน

บันไดแต่ละขั้นมีรายละเอียด ดังนี้

1. ขั้นจัดฉาก (Manipulation) เป็นการเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมหนึ่ง ๆ โดยไม่ได้มุ่งหวังจะเข้ามาเพื่อมีส่วนร่วมในการบริหาร แต่แฝงพฤติกรรมไว้เพียงเพื่อต้องการแสดงหรืออวดตนเองให้คนอื่นสนใจหรือรู้จักเท่านั้น คล้ายกับการจัดฉากแสดงบางท่านเรียก ขั้นเป็นหุ่นเชิด

2. ขั้นบำบัดรักษา (Therapy) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำมีความมุ่งหวังที่จะให้ทุกคนเชื่อฟัง และปฏิบัติตามที่ผู้นำต้องการคล้าย ๆ กับหมอรักษาคนไข้เมื่อวินิจฉัยโรคแล้วก็สั่งยาให้รับประทานและพักผ่อน คนไข้จะต้องปฏิบัติตามอย่างเดียว

3. ขั้นแจ้งข่าวสาร (Informing) เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารเพียงเล็กน้อย คล้ายกับเมื่อมีการประชุม ประธานในที่ประชุมจะเป็นผู้พูดเพื่อชี้แจงนโยบาย วิธีดำเนินงาน เป้าหมาย ฯลฯ เป็นส่วนใหญ่เพียงผู้เดียว แต่จะเปิดโอกาสให้ที่ประชุมซักถามข้อสงสัยในตอนท้ายแล้วก็ปิดการประชุม ซึ่งจะมีลักษณะเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ที่มีหน้าที่คอยชี้แจงตอบคำถามของผู้มาติดต่องานเท่านั้น

4. **ขั้นให้คำปรึกษา (Consultation)** การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้เหมือนกับการนิเทศงานของผู้บริหารหรือหัวหน้างาน เมื่อผู้ร่วมงานแสดงความคิดเห็นอะไรผู้บริหารจะรับฟังแต่จะปฏิบัติตามหรือไม่ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง อย่างไรก็ตาม วิธีการนี้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมมากกว่าขั้นแจ้งข่าวสาร

5. **ขั้นปลอบใจ (Placation)** เป็นลักษณะที่ผู้นำทำที่เห็นว่าเห็นด้วย มีท่าทีคล้อยตาม มีความเห็นใจหรือกระตือรือร้นที่จะทำตามข้อเสนอแนะของผู้ตาม คล้าย ๆ กับการปลอบใจให้กำลังใจผู้มีปัญหา แต่ในส่วนลึกไม่ได้เห็นด้วยกับข้อเสนอแนะนั้น ๆ เลย ซึ่งอาจเป็นเพราะข้อเสนอแนะนั้นไม่ตรงกับแนวคิดของผู้บริหารก็ได้

6. **ขั้นเป็นหุ้นส่วน (Partnership)** เป็นการมีส่วนร่วมที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำและร่วมตัดสินใจคล้าย ๆ กับการดำเนินกิจกรรมของห้างหุ้นส่วน

7. **ขั้นมอบอำนาจ (Delegated Power)** เป็นการที่ผู้มีอำนาจมอบอำนาจหน้าที่ให้ผู้ปฏิบัติงานแทน การมอบอำนาจเช่นนี้ผู้ปฏิบัติงานมีอำนาจหน้าที่เท่ากับผู้มีอำนาจทุกประการ และมีอิสระในการแสดงความสามารถได้อย่างเต็มที่ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจเป็นที่ไว้วางใจของผู้บริหาร นับว่าเป็นการเปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมการบริหารมากขึ้น

8. **ขั้นควบคุมโดยประชาชน (Citizen Control)** เป็นลักษณะที่ผู้นำเปิดโอกาสให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในกระบวนการบริหารอย่างแท้จริง มีอำนาจและบทบาทหน้าที่ในองค์กรมากที่สุด บางท่านเรียกขั้นนี้ว่าขั้นมีอำนาจและควบคุม (Power and Control)

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 24-25) ได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการพิจารณาจำแนกการมีส่วนร่วมไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1. **จำแนกตามกระบวนการบริหาร** คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการตัดสินใจ การจัดการคือการสื่อสาร การประสานงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. **จำแนกตามประเภทของกิจกรรมที่เข้าร่วม** คือ การมีส่วนร่วมในการประชุม การเสียสละทรัพย์สิน ร่วมเป็นกรรมการ ร่วมเป็นผู้เชิญชวน และการมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน

3. **จำแนกตามระดับความเข้มข้นของการมีส่วนร่วม**

4. **จำแนกตามวิธีการมีส่วนร่วม** คือ การมีส่วนร่วมโดยตรงและการมีส่วนร่วมโดยอ้อม

Cohen and Uphoff (1981, p. 6) ได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมแบ่งลักษณะการมีส่วนร่วมเป็น 4 ด้าน

1. การมีส่วนร่วมการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Swansburg (1996, p. 125) ได้ให้ความหมายของลักษณะการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สมาชิกขององค์การย่อมมีความผูกพันกับองค์การที่ตนเองปฏิบัติงานอยู่และมีความปรารถนาที่จะได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การ แม้เพียงได้รับความคิดเห็นก็ทำให้รู้สึกว่าได้มีส่วนร่วมในการบริหารขององค์การ

2. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดการยอมรับในเป้าหมาย เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้สมาชิกแสดงความคิดเห็นแล้ว ยังช่วยให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่มสมาชิกและความร่วมมือนั้นจะแพร่ขยายไปทั้งองค์การ ทำให้สมาชิกทั้งองค์การมีเป้าหมายเดียวกัน การมีส่วนร่วมเป็นการยินยอมและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ซึ่งจะมีผลทั้งทางใจ การยอมรับ การสนับสนุน และผลต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

3. การมีส่วนร่วมช่วยให้เกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบ การที่บุคคลได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับในเป้าหมายเดียวกัน จะช่วยกระตุ้นให้บุคคลเกิดความสำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบต่อการทำงานขององค์การ

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ร่วมกัน รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2.2.3 แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม

นักวิชาการได้กล่าวถึงทฤษฎีการมีส่วนร่วม ดังนี้

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550, น. 11) กล่าวว่า ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎีสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass Persuasion)

มาสโลว์ (Maslow) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูดหรือการเขียนเพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือและการกระทำ ซึ่งการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ในการปฏิบัติงานและถ้าจะทำให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อมโดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of Needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Need) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหารยา เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคและความต้องการทางเพศ

1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and Security Needs) ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกทำร้ายร่างกาย หรือถูกขโมยทรัพย์สิน หรือความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social Needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-Esteem Needs) ได้แก่ ความภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถ และความสำคัญของบุคคล

1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการ ในระบบสูงสุด ที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2. ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National Morale) คนเรามีความต้องการทางกายและใจ ถ้าคนมีขวัญดีพอผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั้นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาไรต์เอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงานการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญกำลังใจส่วนบุคคล และขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเราโดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน

3. ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism) ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วมคือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายถึง ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศหรือเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิจงรักภักดีผูกพันต่อท้องถิ่น

4. ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership) การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้ เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการรวมกลุ่มคน จูงใจไปยังเป้าประสงค์ โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดี เรียกว่าผู้นำปฏิฐาน ผู้นำพลวัต คือเคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ และผู้นำไม่มีกิจ ไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่าผู้นำนิเสธ ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือ ปฏิบัติงาน

อย่างมีขวัญกำลังใจงานมีคุณภาพมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้นการสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง

5. ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and Method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยากเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการแต่อย่างใดก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดที่ดีที่สุดในเรื่อง การใช้บริหารเพราะธรรมชาติของคน ถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่างตั้งใจ ไม่มีใครบังคับก็จะทำงานด้วยความรักแต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบายและความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มความคาดหวังผลประโยชน์

จากทฤษฎีทั้งหมดข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องเกิดจากความสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และตรงกับความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางกายหรือความต้องการทางจิตใจ มีการสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงาน มีทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน เห็นประโยชน์ส่วนร่วมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน การมีผู้นำที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานสำเร็จได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ แต่สิ่งที่สำคัญในการทำงานคือ การวางแผน การทำงานที่เป็นระบบ แบบแผน และการได้รับความร่วมมือกันจากทุกคนในองค์กร

William W. Reeder (1974, p. 39) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการกระทำสังคม (The Theory of Social Action) ไว้ว่า การกระทำทางสังคม ประกอบด้วย กลุ่มปัจจัยหลายประการ มิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยหนึ่งและอธิบายได้ถึงเหตุผลในการกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดของบุคคลว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เรียกว่า ความเชื่อหรือความไม่เชื่อ มิได้จำกัดอยู่เพียงปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งแบ่งได้ดังนี้

1. ในสถานการณ์ของการกระทำทางสังคม จะเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางสังคมซึ่งแต่ละคนก็มีเหตุผลแต่ละอย่างในการตัดสินใจในการกระทำ

2. บุคคลหรือองค์กรจะตัดสินใจ หรือแสดงการกระทำบนพื้นฐานของกลุ่มเหตุผลซึ่งตัดสินใจเองได้ว่าสอดคล้อง หรือตรงปัญหาสถานการณ์นั้นๆ

3. เหตุผลบางประการอาจสนับสนุนตัดสินใจและเหตุผลบางประการ อาจต่อต้านการตัดสินใจ

4. เหตุผลนั้นผู้ตัดสินใจให้น้ำหนักที่แตกต่างกัน การเลือกเหตุผลหรือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

5. เหตุผลในการตัดสินใจนั้นไม่ใช่มาจากเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง

6. การตัดสินใจกลุ่มของเหตุผลที่เกี่ยวกับสถานการณ์นั้น ๆ จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ

7. กลุ่มของปัจจัยหรือเหตุที่มีอิทธิพลต่อการกระทำทางสังคมนั้นย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลง

8. สำหรับกรณีเฉพาะอย่างภายใต้การกระทำทางสังคมนั้นย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลง

9. ผู้กระทำหรือผู้ตัดสินใจอาจเลือกทางใดทางหนึ่ง

10. เหตุผลที่จะตัดสินใจสามารถที่จะมองเห็นได้จากทางเลือกที่ถูกต้องแล้ว

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมนั้นจะประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง ความเชื่อ ความเป็นเหตุเป็นผล การตัดสินใจนั้นจะต้องมีเหตุผลรองรับอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล Parson (1951, pp.150-155) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ (Strutural and Function Theory) ไว้ว่า หน่วยของการกระทำในลักษณะที่บุคคลที่มีทางเลือกหลายทาง ในการเข้าหาเป้าหมายในหน่วยของการกระทำ โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. บุคคลหรือผู้กระทำ (Actor)
2. การเข้าหาเป้าหมาย (Goal Seeking)
3. วิธีการบรรลุเป้าหมาย ซึ่งมีหลายวิธีการ (Alternative Means)
4. สถานการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลจะต้องประสบ (Situation Condition) เช่นลักษณะทางชีวภาพในตัวบุคคล สิ่งแวดล้อมภายนอก
5. ผู้กระทำจะถูกควบคุมโดยบรรทัดฐาน ค่านิยมและความคิดต่าง ๆ ทางสังคมซึ่งเข้าไปอยู่ในตัวของผู้กระทำ

6. ระบบสังคม (Social system) ประกอบด้วยผู้ร่วมกระทำตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปโดยผู้ร่วมกระทำแต่ละคนมีบทบาท สถานภาพ วิธีการบรรลุเป้าหมาย ตลอดจนอยู่ภายใต้เงื่อนไขของสถานการณ์และบรรทัดค่านิยมรวมไปถึงความคิดต่าง ๆ นอกจากนี้แล้ว ผู้ร่วมกระทำในระบบสังคมมีลักษณะการฝักอบรมติดตัวมาด้วยซึ่งลักษณะการฝักอบรมดังกล่าว แบ่งได้ 2 แบบคือ

- 6.1 การฝักอบรมในด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดพลังงานในการเข้าร่วม
- 6.2 การฝักอบรมด้านค่านิยม การฝักอบรมในเรื่องค่านิยมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการรับรู้ในบรรทัดฐานตลอดจนแบบแผนความประพฤติต่าง ๆ ในการแสดงการกระทำระหว่างกันในระบบสังคมนอกจากนี้จะเห็นได้ว่าภายในระบบสังคมยังมีระบบย่อยอื่น ๆ เข้ามาประสานสอดแทรก เช่นระบบวัฒนธรรม ระบบบุคลิกภาพของสมาชิกในระบบสังคมและระบบอินทรีย์ของผู้ร่วมสัมพันธ์หรือบางทีระบบอินทรีย์ดังกล่าว อาจจะเรียกว่า ระบบชีววิทยา

7. ตัวแปรที่เป็นแบบแผนพฤติกรรมภายในระบบสังคม 5 คู่ด้วยกัน ตัวแปรเหล่านี้จะพบได้ในสังคมที่ล้าหลังและระบบที่พัฒนาแล้ว กล่าวคือ

7.1 การกระทำที่ใช้อารมณ์และการกระทำที่ปราศจากอารมณ์ในแบบแรกเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ในกลุ่มปฐมภูมิ เช่น ครอบครัว เพื่อนสนิท ส่วนแบบที่สองเป็นการกระทำที่ปราศจากอารมณ์ เช่น การปฏิบัติระหว่างแพทย์กับคนไข้

7.2 ความสัมพันธ์ของทุกเรื่องและเฉพาะเจาะจง ความสัมพันธ์ในสถานการณ์ที่จำกัดเฉพาะเรื่อง คำนึงถึงผลประโยชน์ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้ากับลูกค้า

7.3 วิธีปฏิบัติโดยเลือกเฟ้นและโดยทั่วไปในแบบแรก เป็นการพิจารณาจากความคุ้นเคยใกล้ชิด เป็นการปฏิบัติกับกลุ่มทดลองบางกลุ่ม โดยการให้รับสิทธิพิเศษต่าง ๆ ส่วนการปฏิบัติในแบบทั่ว ๆ ไปนั้น จะไม่มีการเลือกปฏิบัติแต่จะปฏิบัติโดยเท่าเทียมกัน เช่น การทำหน้าที่ของผู้พิพากษาโดยเที่ยงธรรม ไม่เลือกกว่าใครเป็นคณรายนคนจน

7.4 การประเมินจากสถานภาพและความสำเร็จของบุคคล เป็นการประเมินบุคคลจากสถานภาพที่ได้รับมาแต่กำเนิด เช่น ในด้านเกียรติยศ ชื่อเสียง ความมั่นคง และประเมินบุคคลจากความสามารถ เช่น การเลื่อนตำแหน่งในองค์กรต่าง ๆ การสอบแข่งขันเข้าทำงาน

7.5 การทำงานเพื่อตนเองและเพื่อน กลุ่มในแบบแรกเป็นแบบแผนการกระทำของสมาชิกในระบบสังคมที่เน้นตนเองเป็นหลัก เช่น รักสนุกทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตนในแบบที่สองเน้นประโยชน์กลุ่ม

8. หน้าที่จำเป็นในการขจัดปัญหาต่าง ๆ ของสังคม 2 กลุ่มที่สำคัญ คือหน้าที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน และหน้าที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายและวิธีการเข้าสู่เป้าหมาย โดยแยกหน้าที่จำเป็นออกเป็น 4 ประการ คือ

8.1 หน้าที่ในการปรับตัว คือ หน้าที่ของโครงสร้างสังคมที่ตอบสนองความต้องการอยู่รอดของสมาชิก เช่น การผลิต การจำหน่ายแจกจ่ายทรัพยากรภายในระบบสังคมเป็นหน้าที่ของสถาบันเศรษฐกิจ

8.2 หน้าที่ในการขจัดปัญหาเกี่ยวกับเป้าหมายของสังคมเป็นหน้าที่ในการวางเป้าหมายตลอดจนการทำให้บรรลุเป้าหมายของสังคม

8.3 หน้าที่เกี่ยวกับปัญหาการบูรณาการ เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการตกลงร่วมกัน ความสอดคล้องกันของสมาชิกในสังคม เช่น สถาบันศาลยุติธรรม พรรคการเมือง กลุ่มผลประโยชน์ สถาบันการแพทย์ ก็รวมอยู่ในหน้าที่นี้ด้วย ถึงแม้จะไม่โดยตรงก็ตาม

8.4 หน้าที่เกี่ยวกับการรักษาแบบแผน และขจัดความขัดแย้งหน้าที่เป็นของสถาบันทางสังคม สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ที่จะขัดเกลาลดลงจนให้ความรู้ในเรื่องการร่วมกันในสังคมแก่สมาชิกของสังคม

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายนั้น มีวิธีต่าง ๆ ที่หลากหลายให้เราเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม เราสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น ๆ ได้

Maslow (1970, p. 90) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีจิตวิทยาทางสังคม ไว้ว่าได้ค้นคว้าเกี่ยวกับแรงจูงใจของการกระทำมนุษย์ไว้หลายประการ และได้อธิบายถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานที่เกิดขึ้นมาจากความพึงพอใจ ความต้องการเหล่านั้นถูกจำกัดลำดับขั้นของความต้องการจากน้อยไปหามาก เมื่อความต้องการได้เกิดขึ้นและไม่ได้รับการบำบัดเพียงพอ

ความต้องการเหล่านั้นก็ยังคงอยู่ และจะเป็นแรงขับที่มีแรงผลักดันให้บุคคลมีพฤติกรรมโน้มไปในทางที่จะบำบัดความต้องการเหล่านั้นอยู่เสมอ ความต้องการพื้นฐานที่ทำให้คนเราแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอยู่ 5 ประการด้วยกัน แยกลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย
2. ความต้องการความมั่นคงและความปลอดภัยของชีวิต
3. ความต้องการด้านสังคม
4. ความต้องการมีเกียรติยศชื่อเสียง
5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน

จากทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์จะเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ทำกิจกรรมนั้น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นความต้องการทางด้านร่างกาย ความมั่นคง สังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความสำเร็จ

2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3.1 ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, น. 51) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง องค์กรบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาซึ่งในความแตกต่างและความหลากหลายของตัวองค์กรบุคคลที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการทำให้เอื้อต่อการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยอาศัยความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพการศึกษา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนที่คาดหวัง และสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นร่วมกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้แทนครูเป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพครู มีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน วัสดุสภาพปัญหา และความต้องการสนับสนุนช่วยเหลือ รวมทั้งการรายงานผลการจัดการศึกษา ผู้แทนองค์กรชุมชนเป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้

ธีระ รุญเจริญ (2553, น. 14) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะกรรมการของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล จะต้องคล้องจองกับ

ความต้องการของชุมชนและตอบสนองนโยบายของรัฐ ดังนั้น จึงต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกขั้นตอน เพราะถือว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดคุณลักษณะ

โกวิท วรพิพัฒน์ (2554, น. 5) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ที่เป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ เข้าใจการศึกษา มีความมุ่งมั่น อุทิศแรงกาย แรงใจ พัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ

2.3.2 ความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา

ถวิล มาตรฐาน (2544, น. 83-84) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ว่า การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรมทางการศึกษากับโรงเรียน โดยหลักการนำเอากิจกรรมของชุมชนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนแบบบูรณาการ ด้วยการประสานความรู้สึที่ดีต่อกัน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนหรือคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมบริหารงานทางการศึกษาของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. ร่วมวิเคราะห์ความต้องการของโรงเรียน
2. ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และแผนพัฒนาโรงเรียน
3. ร่วมนำเสนอกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน
4. ร่วมพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
5. ร่วมพัฒนาคุณภาพแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียน
6. ร่วมพัฒนาศักยภาพของโรงเรียน
7. ร่วมติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2549, น. 9) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองได้ตามกรอบที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความหลากหลายของบุคคลที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจึงเอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีความสำคัญในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ผู้แทนผู้ปกครอง เป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนทั้งในส่วนที่คาดหวัง สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นร่วมมือกับครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. ผู้แทนครู เป็นผู้ที่มีความชำนาญในสายวิชาชีพครู มีความสำคัญต่อการนำเสนอข้อมูลด้านกระบวนการเรียนรู้ปัญหาและความต้องการการสนับสนุนช่วยเหลือรวมทั้งรายงานผลการจัดการศึกษา
3. ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพของปัญหาและความต้องการในการพัฒนา ผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน และให้ความร่วมมือกับสถานศึกษาทั้งในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นแหล่งเรียนรู้
4. ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาความต้องการที่ครอบคลุม ทั้งเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อสถานศึกษาอย่างยิ่งในเรื่องการขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากรทางการจัดการศึกษา และเชื่อมโยงแผนพัฒนาการศึกษา กับแผนพัฒนาท้องถิ่น
5. ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา เป็นผู้ที่สะท้อนภาพของความรัก ความศรัทธา ความภาคภูมิใจต่อสถาบันการศึกษาที่ตนได้รับการศึกษา ช่วยจรรโลงคุณค่าของสถาบันไปสู่ศิษย์รุ่นหลังให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเช่นกัน
6. ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ เป็นผู้นำเสนอและเติมเต็มข้อมูลด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักธรรมของศาสนา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีของสังคม
7. ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งและมีการพัฒนาที่ยั่งยืน
8. ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะกรรมการและเลขานุการ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของสถานศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่จะสะท้อนภาพของการบริหารจัดการผู้ช่วยเหลือให้คำปรึกษาสร้างแรงจูงใจกระตุ้นการทำงานทบทวนรายงานสะท้อนความคิดเปิดโอกาสให้ผู้แทนแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทอย่างเต็มที่ จัดเตรียมการประชุม บันทึกการประชุม รายงานผลการประชุมและสนับสนุนด้านอุปกรณ์ ห้องประชุม วัสดุใช้สอย ฯลฯ รวมทั้งการพิจารณานำมติข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปสู่การปฏิบัติ

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, น. 22) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนให้กับเด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพได้มาตรฐาน ได้แก่ สนับสนุนการดำเนินงานในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กใน

เขตบริการของสถานศึกษาประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไปและผู้ปกครองของนักเรียนเพื่อให้เห็นความสำคัญในการสนับสนุนช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนหรือมีความสามารถพิเศษ เพื่อให้ให้นักเรียนเรียนจบหลักสูตรและเกณฑ์เด็กเข้าเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น. 21) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลในการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม จึงต้องอาศัยผู้มีความรู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาและเข้าใจการศึกษามีความมุ่งมั่น มีเวลาที่จะอุทิศแรงกายแรงใจพัฒนาสถานศึกษาของชุมชนให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้ชุมชน สังคมเข้มแข็งและประเทศชาติก้าวหน้า

จากที่กล่าวมาข้างต้นคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนั้น มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในหลากหลายสาขา มีความเข้าใจในการจัดการศึกษา และมุ่งมั่นร่วมมือร่วมใจในการที่จะพัฒนาสถานศึกษาเข้าใจบริบทของโรงเรียนและชุมชน เป็นตัวกลางในการประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชน

2.3.3 ที่มาและการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น. 5-16) ได้กล่าวถึงที่มาและการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษา ไว้ว่า ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38 กำหนดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กฎหมายกำหนด สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงต้องดำเนินการให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การดำเนินกิจการของสถานศึกษาเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดโดยกฎกระทรวงกำหนดจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการวาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ได้กำหนดองค์ประกอบ จำนวน คุณสมบัติและวิธีการสรรหาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไว้ดังนี้

1. องค์ประกอบและจำนวนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฎกระทรวงฯ แบ่งสถานศึกษาออกเป็น 2 ประเภท

1.1 กรณีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น

1.1.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการ จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- 1.1.1.1 ประธานกรรมการ จำนวน 1 8 คน
- 1.1.1.2 กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
- 1.1.1.3 กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
- 1.1.1.4 กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
- 1.1.1.5 กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จำนวน 1 คน
- 1.1.1.6 กรรมการที่เป็นตัวแทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
- 1.1.1.7 กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กร
ศาสนาในพื้นที่ จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
- 1.1.1.8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน
- 1.1.1.9 ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 1.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไปให้มี
คณะกรรมการ จำนวน 15 คน ประกอบด้วย
 - 1.2.1 ประธานกรรมการ จำนวน 1 8น
 - 1.2.2 กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 1 คน
 - 1.2.3 กรรมการที่เป็นผู้แทนครู จำนวน 1 คน
 - 1.2.4 กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน 1 คน
 - 1.2.5 กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน
 - 1.2.6 กรรมการที่เป็นตัวแทนศิษย์เก่า จำนวน 1 คน
 - 1.2.7 กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนา
ในพื้นที่ จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
 - 1.2.8 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน
 - 1.2.9 ผู้อำนวยการสถานศึกษา เป็นกรรมการและเลขานุการ
- 1.3 คุณสมบัติของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและ
สถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้
 - 1.3.1 คุณสมบัติทั่วไป
 - 1.3.1.1 มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
 - 1.3.1.2 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
 - 1.3.1.3 ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

1.3.1.4 ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

1.3.1.5 ไม่เป็นคู่สัญญากับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษานั้น หากผู้ได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีลักษณะต้องออกจากการเป็นบุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามหรือแสดงหลักฐานให้เป็นที่เชื่อว่าตนได้เลิกประกอบกิจการหรือการใด ๆ อันมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแล้วต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่ละแห่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันได้รับแต่งตั้ง หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับแต่งตั้งเป็นประธานกรรมการหรือกรรมการ

1.3.2 คุณสมบัติเฉพาะ

ประธานกรรมการและกรรมการ นอกจากคุณสมบัติทั่วไปตามข้อ 1 แล้ว กฎหมายกำหนดให้ประธานกรรมการและกรรมการบางประเภทจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ ดังต่อไปนี้

1.3.2.1 กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

1) ต้องเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น

2) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

1.3.2.2 กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

ต้องเป็นครูที่เป็นบุคลากรวิชาชีพ ซึ่งทำหน้าที่หลักด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

1.3.2.3 กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

1.3.2.4 กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า

1) ต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาหรือสำเร็จการศึกษาจากสถานศึกษานั้น

2) ไม่เป็นครู เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษาหรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

1.3.2.5 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

1) ไม่เป็นกรรมการสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาเกินกว่า 3 แห่งขึ้นไปในเวลาเดียวกัน

2) ไม่เป็นครูเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างของสถานศึกษาหรือที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีสัญญาจ้างกับสถานศึกษานั้น

2. วิธีการสรรหาและเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพ้นจากตำแหน่งตามวาระพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุอื่นหรือสถานศึกษาที่จัดตั้งใหม่และยังไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษา ให้ดำเนินการสรรหาตามระยะเวลา ดังนี้

2.1 ในกรณีสถานศึกษาที่จัดตั้งใหม่ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกประธานกรรมการและกรรมการ ให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน นับแต่วันที่มีประกาศจัดตั้งสถานศึกษา

2.2 ในกรณีที่ประธานกรรมการหรือกรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ดำเนินการสรรหา เลือก และแต่งตั้งประธานกรรมการหรือกรรมการแทนภายใน 90 วัน เว้นแต่วาระของกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึง 180 วัน จะไม่ดำเนินการก็ได้ และให้ผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ที่ตนแทน

2.3 ในกรณีที่ประธานกรรมการและกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่ภายใน 90 วันก่อนครบวาระ และให้ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าประธานกรรมการและกรรมการซึ่งแต่งตั้งใหม่เข้ามารับหน้าที่

กรณีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาคณะกรรมการแต่ละประเภทตามแนวทาง ดังนี้

1. กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ปกครองเสนอชื่อผู้ปกครองนักเรียนที่สมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

1.2 กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

2. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

2.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ครูในสถานศึกษาเสนอชื่อครูที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

2.2 กรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

3. กรรมการที่เป็นศิษย์เก่า

3.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ศิษย์เก่าเสนอชื่อศิษย์เก่าที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

3.2 กรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

4. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

4.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่า 15 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบล หรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วนในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบล หรือแขวงใกล้เคียง หรือในท้องที่ตำบล หรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

4.2 กรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

5. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปครบถ้วนจำนวน 1 คน

6. กรรมการที่เป็นตัวแทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ ดังนี้

6.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป หรือผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน 1 คน

6.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ กรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 2 รูป หรือกรณีที่เป็นผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน 2 คน หรือกรณีที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ จำนวน 1 รูป กับผู้แทนองค์กรศาสนา จำนวน 1 คน

7. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ที่ได้รับการสรรหาซึ่งประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ และผู้อำนวยการสถานศึกษา

ดำเนินการโดยพิจารณาร่วมกันสรรหาและคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กและจำนวน 7 คน สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่

8. ประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่และผู้ช่วยกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันคัดเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อดำเนินการสรรหาและเลือกคณะกรรมการแต่ละประเภทเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับเลือกโดยพิจารณาเอกสาร ดังนี้

8.1 เอกสารที่แสดงคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการหรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้ได้รับเลือก หรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8.2 เอกสารที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะ ได้แก่ มติการประชุมหรือคำสั่งหรือหลักฐานที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่ได้รับการรับเลือกเป็นกรรมการในแต่ละประเภท เป็นต้น

9. กรณีศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนาผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหาคณะกรรมการแต่ละประเภทตามแนวทาง ดังนี้

9.1 กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง

9.1.1 ให้ผู้ปกครองนักเรียนเสนอชื่อผู้ปกครองนักเรียนที่สมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

9.1.2 กรณีมีการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

10. กรรมการที่เป็นผู้แทนครู

10.1 ให้ครูในสถานศึกษาเสนอชื่อครูที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

10.2 กรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

11. กรรมการที่เป็นศิษย์เก่า

11.1 ให้ศิษย์เก่าเสนอชื่อศิษย์เก่าที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วน

11.2 กรณีผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

12. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน

12.1 ให้ชุมชนหรือองค์กรที่มีประชาชนรวมตัวกันไม่น้อยกว่า 15 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและชุมชนโดยส่วนรวมอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี มีผลงานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับรอง และมีที่ตั้งแน่นอนอยู่ในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือท้องที่ตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะครบถ้วนในกรณีไม่มีองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบลหรือแขวงที่เป็นภูมิลำเนาของนักเรียนในสถานศึกษาหรือตำบลหรือแขวงที่สถานศึกษาตั้งอยู่ หรือมีแต่ไม่เสนอชื่อผู้แทนเข้ารับเลือกเป็นกรรมการให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสรรหาผู้แทนองค์กรชุมชนในท้องที่ตำบล หรือแขวงใกล้เคียง หรือในท้องที่ตำบลหรือแขวงของเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียงเป็นกรรมการผู้แทนองค์กรชุมชนในสถานศึกษานั้น

12.2 กรณีผู้ได้รับการเสนอชื่อมากกว่า 1 คน ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาจัดให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อเลือกกันเองให้เหลือ 1 คน

13. กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สภาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมาย เสนอชื่อผู้ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติทั่วไปครบถ้วน จำนวน 1 คน

13.1 กรรมการที่เป็นตัวแทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการสรรหา เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ 1 รูป หรือ 1 คน

14. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้สนับสนุนร่วมกันคัดเลือกกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน จากบุคคลผู้มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ

15. ประธานกรรมการให้ผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ ประกอบด้วยผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และหรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ และผู้อำนวยการสถานศึกษา ร่วมกันคัดเลือกประธานกรรมการจากผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเมื่อดำเนินการสรรหาและเลือกประธานคณะกรรมการและกรรมการแต่ละประเภทเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับเลือก โดยพิจารณาเอกสาร ดังนี้

15.1 เอกสารที่แสดงคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการหรือสำเนาบัตรประจำตัวที่ทางราชการออกให้ของผู้สมัครหรือผู้ได้รับการเสนอชื่อ

15.2 เอกสารที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะ ได้แก่ มติการประชุม หรือคำสั่ง หรือหลักฐานที่แสดงคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการในแต่ละประเภท เป็นต้น เสนอรายชื่อให้อำนาจการดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษา

3. วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วาระการดำรงตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป และสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนา มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จำดำรงตำแหน่งเกิน 2 วาระติดต่อกันไม่ได้

4. การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานการพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไป และสถานศึกษาขั้น พื้นฐานรูปแบบโรงเรียนร่วมพัฒนามี 2 กรณี คือ

4.1 การพ้นจากตำแหน่งตามวาระ (4 ปี)

4.2 การพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

4.2.1 ตาย

4.2.2 ลาออก

4.3 คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ทำให้เสีย ต่อสถานศึกษาหรือหย่อนความสามารถ

4.4 ขาดคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะ หรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใด อย่างหนึ่งสำหรับกรรมการประเภทนั้น

4.5 พ้นจากการเป็นพระภิกษุสงฆ์ เฉพาะกรรมการซึ่งเป็นผู้แทนที่เป็นพระภิกษุสงฆ์

5. อำนาจการตีความและวินิจฉัยปัญหา กรณีสถานศึกษามีปัญหาอันเกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการดำเนินการสรรหาการเลือกประธานกรรมการและกรรมการของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในส่วนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั่วไปและสถานศึกษารูปแบบโรงเรียนร่วม พัฒนาให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีอำนาจตีความและวินิจฉัย

2.3.4 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543, น. 29-41) ได้กล่าวถึง บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ที่เกี่ยวกับการศึกษา ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย แผนแม่บท และแผนพัฒนาของสถานศึกษา

1.1 ศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจ การวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนา การศึกษาจากเอกสารและแหล่งความรู้ต่าง ๆ

- 1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำร่างนโยบาย และแผนพัฒนาการศึกษา
ของสถานศึกษา
- 1.3 พิจารณากำหนดนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 2.1 ศึกษานโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.2 พิจารณาเห็นชอบแต่งตั้งอนุกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของ
สถานศึกษา
- 2.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 2.4 ให้การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
- 2.5 กำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของ
ท้องถิ่น
- 3.1 ศึกษาสภาพปัญหาความต้องการภูมิปัญญาท้องถิ่น และนำเสนอให้สถานศึกษา
ไว้ใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำหลักสูตร
- 3.2 พิจารณาให้ความเห็นชอบในสาระหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำ
- 3.3 ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษา สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
ตามหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. กำกับและติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา
- 4.1 ศึกษาแนวทางการดำเนินการและปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ
- 4.2 รับทราบรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการรวมทั้งให้ข้อคิดเห็น
- 4.3 ติดตามดูแล ช่วยเหลือแก้ปัญหาและสนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษา
สามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่าง
ทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน
- 5.1 ร่วมสนับสนุนการดำเนินการในการจัดทำข้อมูลพื้นฐานของเด็กในเขตบริการ
ของโรงเรียน
- 5.2 ประสานความร่วมมือสร้างความเข้าใจกับประชาชนทั่วไป และผู้ปกครอง
ของนักเรียนให้เห็นความสำคัญในการศึกษา
- 5.3 สนับสนุนช่วยเหลือเด็กที่ขาดแคลนหรือมีความต้องการช่วยเหลือเป็นพิเศษ
เพื่อให้ได้เรียนจนจบหลักสูตร

6. ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

6.1 ศึกษาข้อมูลเด็กที่มีความพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษในท้องถิ่นเพื่อเสนอข้อมูลให้กับสถานศึกษา

6.2 สนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ที่จะเป็นเครื่องมือ อุปกรณ์การเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการพิเศษในลักษณะต่าง ๆ

6.3 สนับสนุนส่งเสริมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

7. เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

7.1 เสนอแนะแนวทางในการบริหารจัดการในด้านงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไปของสถานศึกษา

7.2 ร่วมเป็นคณะทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน เพื่อให้การบริหารและการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

8. ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

8.1 ร่วมกำหนดแนวทางในการระดมทรัพยากรต่างๆทั้งภายนอกและภายในท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8.2 ส่งเสริมการใช้วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ด้านวิชาชีพในท้องถิ่นมาให้ความรู้กับนักเรียน โดยจัดหาและเข้าไปมีส่วนร่วมเป็นวิทยากรภายนอก

8.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานจารีตประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ โดยร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินการ

9. เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

9.1 ประสานกับประชาชนและองค์กรต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษาให้มีความพร้อมที่จะเป็นแหล่งวิทยากรและให้บริการชุมชน

9.2 เป็นตัวแทนของสถานศึกษาประสานสัมพันธ์กับชุมชนและองค์กรภายนอก เพื่อให้เห็นความสำคัญของสถานศึกษาให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรและบริการชุมชน

9.3 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและท้องถิ่น เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชน

10. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาต่อสาธารณชน

10.1 รับทราบและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

10.2 เสนอและปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นก่อนนำไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน

11. แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานตามระเบียบนี้ตามที่เห็นสมควร

11.1 พิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการตามภารกิจของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความเหมาะสมและความจำเป็น

11.2 ส่งเสริมสนับสนุนเป็นที่ปรึกษาให้คณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มศักยภาพในการช่วยเหลือกิจกรรมของสถานศึกษา

12. ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น ๆ

12.1 รับทราบให้ความเห็นและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจที่หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้นมอบหมาย

12.2 ให้ความร่วมมือ ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการในภารกิจที่สถานศึกษาจะต้องปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้บังเกิดผลสำเร็จ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2562, น. 17-18) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 40 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 38 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ดังนี้

1. กำกับการดำเนินการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่งและนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

2. ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินการกิจการด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

3. มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กำหนด

4. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ ฯลฯ กำหนดให้เป็นบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทหน้าที่ตามภาระงาน 4 ด้านที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง การกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2550 ดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ

1.1 ให้ข้อมูลเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการรับการประเมินจากภายนอก

1.2 ให้ความเห็นชอบเรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการ การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา และการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

1.3 ให้ความเห็นชอบกรณีที่สถานศึกษานำเอารายวิชาพิเศษมาเพิ่มหรือปรับใช้ในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ด้านงบประมาณ

2.1 ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ให้ความเห็นชอบการจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

2.3 ให้ความเห็นชอบการขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

2.4 ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

2.5 ให้ความเห็นชอบหารจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

3.1 กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่คณะกรรมการการศึกษาธิการจังหวัดกำหนด

3.2 เสนอความต้องการและให้ความเห็นชอบการวางแผนอัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อเสนอคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดพิจารณา

3.3 ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษา

3.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 กฎหมายอื่น หรือตามที่คณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัดมอบหมาย

4. ด้านการบริหารทั่วไป

4.1 ให้ความเห็นชอบการวางแผนการบริหารงานการศึกษา

4.2 ให้ความเห็นชอบการรับนักเรียน

4.3 ให้ความเห็นชอบเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิกสถานศึกษา

4.4 ให้ความเห็นชอบการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2.4 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.4.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537, น. 19) ได้ศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติและระเบียบของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาที่ภาครัฐจัดดำเนินการ ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาจะอยู่ในรูปลักษณะเดียวคือในรูปของ “คณะกรรมการ” การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของ “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิมีความหมายรวมถึง ข้าราชการในหน่วยงานอื่น ข้าราชการที่เกษียณแล้วหรือประชาชนทั่วไป

นริวรรธ พรมชุม และคณะ (2537, น. 7) ได้แบ่งรูปแบบการมีส่วนร่วมของกรรมการการศึกษาไว้เป็น 2 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในด้านนโยบาย ได้แก่ การให้ข้อมูล การให้คำแนะนำและการร่วมตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติการ เช่น แรงงาน เงิน/วัสดุอุปกรณ์ ประชาสัมพันธ์ และประสานงาน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538, น. 328-332) กล่าวถึง ระบบการมีส่วนร่วมที่เป็นที่ยอมรับในปัจจุบันมี 3 ระบบ คือ

1. ระบบการปรึกษาหารือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ผู้การบริหารและการประสานความร่วมมือ

2. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)

3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, น. 47) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดนครราชสีมา พบว่ามีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม 2 กลุ่มปัจจัย คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับกรรมการศึกษา ได้แก่ การไม่มีเวลาว่าง ไม่มีถิ่นกำเนิด หรือไม่มีที่พักอาศัยในท้องถิ่นที่โรงเรียนตั้งอยู่
2. ปัจจัยเกี่ยวกับโรงเรียน ได้แก่ ผู้บริหารขาดความเป็นผู้นำ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์และไม่เป็นคนในท้องถิ่นโดยกำเนิด

ธ สุนทรายุทธ (2551, น. 547) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร การศึกษาไว้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษา หมายถึงการเปิดโอกาสให้ ประชาชนหรือภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นส่วนร่วมใน การวางแผน การแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การประสานงาน ตลอดจนการประเมินผลใน ลักษณะของการร่วมคิดร่วมทำและร่วมแก้ปัญหาด้วยความเสียสละและเต็มใจการเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาจะช่วยให้การตัดสินใจละเอียดถี่ถ้วนขึ้น มีโอกาส ผิดพลาดน้อย ก่อให้เกิดผลดีต่อหน่วยงาน ซึ่งถ้าหากประชาชนมีแนวคิดเช่นนี้เป็นส่วนมากจะทำให้ สังคมเข้มแข็งและจะเป็นรากฐานที่สำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยต่อไป การศึกษาเป็น เรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนทุกฝ่าย การรวมพลังจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคมร่วมแสดงความคิดเห็นและ กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน กับชุมชนนั้นมีความสัมพันธ์กันมาตั้งแต่อดีต แม้ในปัจจุบันก็ยังคงมีการพึ่งพาซึ่งกันและกัน อีกทั้ง จะต้องประสานร่วมมือจึงจะทำให้ปรัชญาของการศึกษาบรรลุเป้าหมาย ในปัจจุบันมีแนวโน้มในการที่ จะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษามากขึ้น ซึ่งตรงกับหลักการของการบริหารงานที่ จะเกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องให้เกิดความร่วมมือแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจร่วมกัน ดังนั้น การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาก็เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้จะ ทำให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานทราบความต้องการของท้องถิ่นและจะได้ปรับการทำงานเข้าหากันอีกด้วย

จากข้างต้นสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการให้ ความคิดเห็นข้อเสนอแนะในการวางแผน ประสานงาน การดำเนินงาน การแก้ปัญหาและพัฒนา สถานศึกษาการกระตุ้นการทำงานตลอดจนการกำกับติดตามการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา ทำให้ให้สถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี

2.4.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษา

ทงนศักดิ์ คุ่มไชนะ (2546, น. 23-25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคนที่เราเคารพให้การยอมรับและยกย่องโดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงวิถีชีวิตของเขา

2. งานพัฒนาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก เราจำเป็นจะต้องให้คนเหล่านี้มีสิทธิในการแสดงออก

3. กลยุทธ์ทั้งหลายในการพัฒนาที่ผ่านมา ไม่สามารถส่งผลถึงประชาชน ผู้ด้อยโอกาสและยากจน ในทางตรงกันข้ามกลับส่งผลให้กลุ่มผู้คนได้เปรียบมีโอกาสมากขึ้น จำเป็นต้องปรับกลยุทธ์ในการพัฒนา โดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนมากขึ้น

4. ประสบการณ์ที่ผ่านมาพบว่า มีโครงการจำนวนไม่น้อยที่ประสบความสำเร็จโดยอาศัยวิธีที่ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปของการรวมกลุ่มและจัดตั้งองค์กรประชาชน ในขณะเดียวกันมีตัวอย่างโครงการที่ล้มเหลวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม

5. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องของการปฏิบัติกันเป็นกลุ่ม เป็นผลมาจากความรู้สึกผูกพันของสมาชิกและแต่ละคนที่เข้ามาร่วม เพื่อพิทักษ์ประโยชน์ของเขาและได้ประโยชน์ส่วนรวมด้วย การมีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

6. การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเครื่องชี้วัดการพัฒนาชุมชน ยิ่งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเท่าใด ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากยิ่งขึ้น

7. ประชาชนย่อมรู้ว่า ตนกำลังต้องการอะไร มีปัญหาอะไร และอยากจะทำอย่างไร ถ้าให้โอกาสแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนา ย่อมช่วยให้โครงการต่าง ๆ สนองความต้องการที่แท้จริงของประชาชนได้ดีกว่า

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, น. 15-16) ได้สรุปประโยชน์ของการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. ทราบถึงความต้องการของท้องถิ่น
2. แบ่งเบาภาระหรือรับภาระแทนราชการในการจัดการศึกษาได้บางกรณี
3. เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือผู้ร่วมงาน
4. ลดความขัดแย้งในการบริหารงาน
5. สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
6. เสริมสร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย
7. ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ซึ่งเท่ากับว่าลดต้นทุนในการผลิตเพราะทุกคนจะมีความรู้สึกร่วมกันว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรจึงช่วยกันใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

ยงยุทธ พนาสนธิ (2546, น. 30) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ดังนี้

1. โรงเรียนสามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับความเป็นจริงและความต้องการของชุมชน ทำให้ผู้จบการศึกษากลับไปทำงานในชุมชนได้ มิได้มุ่งแต่จะเข้าไปทำงานในเมืองเพียงอย่างเดียว เป็นการศึกษาที่ไม่ต้องตัดขาดผู้เรียนออกจากรากฐานของการพัฒนาประเทศที่แท้จริง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษาก่อให้เกิดความรู้สึกมีอำนาจกับคนในชุมชนนำไปสู่ความรับผิดชอบต่าง ๆ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาประชาธิปไตยขั้นพื้นฐาน

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา ช่วยให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้จากโรงเรียนไปใช้ประโยชน์ได้จริง เป็นความรู้ที่ตอบสนองชุมชน

4. การมีส่วนร่วมของประชาชนทางการศึกษา เปิดโอกาสให้มีการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น เมื่อการปกครองท้องถิ่นมีการพัฒนาขึ้นจนถึงระดับที่มีผลต่อชีวิตของคนในชุมชนอย่างชัดเจนแล้ว คนในชุมชนจะรู้ว่าเขาไม่ได้เป็นเพียงผู้คอยรับผลประโยชน์จากการศึกษาและพัฒนาเท่านั้น แต่เขาจะต้องเป็นผู้ให้ด้วย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546, น. 56) ได้กำหนดมาตรฐานการศึกษา ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมินภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2549-2553) ในมาตรฐานที่ 14 ว่า “สถานศึกษาส่งเสริมความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา” โดยกำหนดตัวบ่งชี้ไว้ดังนี้

1. สถานศึกษามีระบบและกลไกในการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

2. สถานศึกษามีกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2545, น. 125) ได้ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่าง ๆ ว่าการมีส่วนร่วมของครูผู้สอน บิดามารดา ผู้ปกครอง และชุมชน จะนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนได้สมบูรณ์ หมายถึง ร่วมเป็นหุ้นส่วนในการจัดการศึกษา การผ่านถ่ายอำนาจจึงมีใช้อยู่ที่ระดับสถานศึกษาเท่านั้น แต่ผ่านถ่ายถึงระดับครูผู้สอน ตลอดจนบิดามารดา ผู้ปกครองและชุมชนจะต้องรับรู้ และร่วมในการตัดสินใจด้วย การมีส่วนร่วมเช่นนี้จะยังผลให้เกิดฉันทามติต่อการตัดสินใจตระหนักในความรับผิดชอบกับการตัดสินใจนั้น และยอมรับร่วมกัน ในภาระหน้าที่ความรับผิดชอบนั้น ซึ่งครูผู้สอนมีข้อมูลระดับห้องเรียนดีที่สดและมากที่สุด อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา นอกจากนี้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อความสำเร็จ และป้องกันความล้มเหลวของผู้เรียน การมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครองและ

ชุมชนจึงช่วยได้ทั้งการสนับสนุนด้านการเรียนการป้องกัน แก้ปัญหา การร่วมกำหนดเป้าหมายและการตรวจสอบสถานศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและตรวจสอบการดำเนินงานนี้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาสามารถสะท้อนถึงความร่วมมืออันดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษาตลอดจนส่งผลในการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชนอีกด้วย

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความสำคัญระหว่างชุมชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างสูง สถานศึกษาจะต้องเล็งเห็นความสำคัญของชุมชน เข้าใจบริบทของชุมชนโรงเรียนจะต้องพร้อมที่จะเป็นศูนย์กลางของชุมชนให้ชุมชนได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจอย่างเต็มที่ ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีส่งผลให้ชุมชนเข้มแข็งสถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา

2.4.3 การมีส่วนร่วมของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

การมีส่วนร่วมของโรงเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นการให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนประสานงานการดำเนินงานการแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษา การกระตุ้นการทำงาน ตลอดจนการกำกับติดตามการปฏิบัติงานร่วมกับสถานศึกษา ทำให้ให้สถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีประกอบด้วยงาน 4 ด้าน ดังนี้

2.4.3.1 ด้านงานวิชาการ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, น. 74-90) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานวิชาการ ไว้ดังนี้

การปฏิบัติตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการการเลือกบุคคลในชุมชนให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องถือปฏิบัติตนตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 แล้วนั้น สถานศึกษายังต้องพิจารณาเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นในชุมชน มีความรู้ความสามารถ กล้าแสดงความคิดเห็น และเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เสนอแนวทางและการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร

จัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาวิทยากรภายนอกภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้านรวมทั้งสืบสานประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้มีความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนแต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จ รวมทั้งปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547, น. 77-85) ได้สรุปการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในทางวิชาการแนวการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยและความเป็นสากล การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวกระทำได้โดยผ่านทาง การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ซึ่งทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมเป็นสำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาโดยเปิดโอกาสให้สถานศึกษาชั้นพื้นฐานในท้องถิ่นสามารถกำหนดสาระของหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวเป็นไปตามแนวคิดการใช้ชุมชนเป็นฐานเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อยู่ในชุมชน เรียนรู้จากชุมชนด้วยประสบการณ์จริง ในสถานการณ์จริง เรียนรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์และสถานประกอบการชุมชน และใช้ข้อมูลสภาพชุมชนเป็นพื้นฐานในการจัดการเรียนการสอน

1.2 การมีส่วนร่วมในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง จึงจำเป็นต้องมีสื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้ 4 ลักษณะ ดังนี้

1.2.1 การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือกับผู้นำผู้ประกอบการ บุคคลทุกฝ่ายจัดให้เกิดการเรียนรู้ในทุก ๆ ที่ทุก ๆ เวลาได้ในชุมชน

1.2.2 การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับวิทยาการสากลเป็นการส่งเสริมให้ผู้มีความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา

1.2.3 การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนในยุคปฏิรูปการศึกษาเป้าหมายของการให้การศึกษาจะไม่จำกัดแต่เฉพาะผู้เรียนหรือจำกัดแต่ภายในเขตโรงเรียนอีกต่อไปแต่ยังรวมถึงการให้ความรู้ทักษะการสร้างเจตคติและจิตสำนึกร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่นของตน

1.2.4 การมีส่วนร่วมในการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เนื่องจากการศึกษาต้องเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตคนในชุมชนทุกคนควรที่จะมีโอกาสได้เรียนรู้ทักษะการดำรงชีวิตควบคู่ไปกับทักษะการเรียนรู้เพื่อจะได้พัฒนาตนเองและสังคมได้ ด้วยเหตุนี้ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ชุมชนหรือศูนย์การเรียนรู้ ท้องถิ่น ด้วยการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างสถานศึกษา ท้องถิ่น ชุมชน และสังคมอื่น

2. การมีส่วนร่วมทางการบริหาร จากหลักการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและการดำเนินงานในระดับท้องถิ่นจึงกำหนดให้ การปฏิบัติเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงควมมีอิสระและคล่องตัวเป็นสำคัญ และ หากไม่สามารถเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาได้ให้สิ้นสุดที่เขตพื้นที่การศึกษาในด้านการบริหาร ให้มีการบริหารในรูปคณะกรรมการโดยมีผู้แทนจากชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทำหน้าที่ กรรมการได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางอื่นได้ เช่น ติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การประสานงาน และการติดตามการดำเนินงานปฏิรูป การศึกษาของรัฐ เป็นต้น

2.1 การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนด้านการบริหาร การศึกษา โดยคำนึงถึงการบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สะท้อนความเป็นท้องถิ่น ที่ประชาชนมีความคุ้นเคยและผูกพันอยู่แล้ว และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ โดยสามารถเข้าไปในรูปของกรรมการ ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการมีตั้งแต่การกำหนดแผนนโยบาย การดำเนินกิจกรรมไปจนถึงการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาในท้องถิ่นจะ สำเร็จหรือไม่ในส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่ของกรรมการดังกล่าว การร่วมเป็นกรรมการข้างต้นมี ความสำคัญมาก กรรมการต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถรวมทั้งต้องเป็น ผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนประสานประโยชน์ให้การจัดการศึกษา ในสถานศึกษานั้น ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มากที่สุด

2.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอกซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะต้องเปิดเผยรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีนั้นต่อสาธารณชน

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 13-16) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่น
2. ให้ข้อเสนอแนะและส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ กระบวนการ เรียนรู้ สภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
3. รับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. การบริหารงานด้านวิชาการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 4.1 อนุมัติการจัดทำหลักสูตรแบบเรียน อุปกรณ์การศึกษาการวัดและประเมินผลของสถานศึกษา
 - 4.2 อนุมัติให้เอกชนดำเนินการจัดพิมพ์เผยแพร่หนังสือแบบเรียนที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรท้องถิ่นที่สถานศึกษาจัดทำหรือพัฒนาขึ้น
 - 4.3 อนุมัติแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรมประจำปีของสถานศึกษา
 - 4.4 กำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา
 - 4.5 กำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
 - 4.6 พิจารณาให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
5. วัตถุประสงค์การบริหารด้านวิชาการ ดังนี้
 - 5.1 เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัวรวดเร็ว และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนสถานศึกษาชุมชนและท้องถิ่น
 - 5.2 เพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้มาตรฐานและมีคุณภาพสอดคล้องกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อพัฒนาตนเองและการประเมินจากหน่วยงานภายนอก
 - 5.3 เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนจัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาการเรียนรู้ที่สนองตามความต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 5.4 เพื่อให้สถานศึกษาได้ประสานความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นอย่างกว้างขวาง
6. ขอบข่าย ภารกิจด้านวิชาการ ดังนี้
 - 6.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตร
 - 6.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

- 6.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 6.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 6.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 6.6 การวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 6.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 6.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 6.9 การนิเทศการศึกษา
- 6.10 การแนะแนว
- 6.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 6.12 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 6.13 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและ

องค์กรอื่น

- 6.14 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคลครอบครัวองค์กร
หน่วยงานสถานประกอบการและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 6.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 6.16 การคัดเลือกหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 6.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, น. 73-81) ได้กล่าวถึง
แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงาน
วิชาการ ไว้ดังนี้

1. การกำกับกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกำกับให้
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ
การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

1.1 พิจารณาให้ความเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย แผนงานและ
มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์
นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับความ
ต้องการของชุมชนและท้องถิ่นโดยทำเป็นแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงาน
ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 พิจารณาให้ความเห็นและมีส่วนร่วมในการปรับเป้าหมายแผนงานและ
มาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกรณีที่ได้ดำเนินการไปแล้วมีปัญหาอุปสรรค

1.4 ให้ความเห็นชอบในรายงานประจำปีและผลการดำเนินการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงาน อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่าง กว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

2.1 ด้านวิชาการ ได้แก่ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัด กระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริมและ สนับสนุนสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้ร่วมมือกับบุคคล และองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชนโดยใช้กระบวนการของการศึกษา

3. การปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการสนับสนุนการบริหารการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 199-204) ได้นำเสนอการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมตามราชการกำหนด คือ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเป็นทางการ ดังนี้

1.1 บทบาทในการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1.1 กำกับดูแลกิจการของสถาบันศึกษา

1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาในการทำหน้าที่กำกับ ดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาถ้าหากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มี ความรู้ มีคุณธรรมและมีความจริงใจในการทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว การศึกษาของท้องถิ่น ย่อมจะมีความเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไร้คุณธรรมไม่รู้ บทบาทหน้าที่ของตนเอง ก้าวไปด้วยการหลงอำนาจ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ทำงานเพื่อเป็น เครื่องมือให้แก่การเมืองทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศก็ตามย่อมเป็นอันตรายต่อการพัฒนา การศึกษาดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงไม่ควรใช้การศึกษาอันเป็นความหวังของประเทศชาติ มาเป็นเครื่องมือทางการเมืองซึ่งในประเทศที่เจริญจะไม่ใช้การศึกษาเป็นการเมือง จะไม่ใช้การศึกษา

มาเป็นเสียงให้แก่ันักการเมืองไม่ว่าจะระดับใดก็ตามและจะไม่ใช้การศึกษามาเป็นฐานคอร์รัปชัน เพราะรู้ว่าการศึกษาสำคัญเกินกว่าที่จะเข้ามาเป็นเรื่องการเมือง นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษา ยังต้องส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น ให้คำปรึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษาโดยเป็นผู้จัดหาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินเงินทองและทรัพยากร อื่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษา อบรม การประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา ตลอดจนสนับสนุนวิทยากรและภูมิปัญญาของคน ในท้องถิ่น เป็นต้น อนึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชนและองค์กรประชาชนจะต้องสนับสนุน การระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอีกด้วย คณะกรรมการสถานศึกษา บางคนมีตำแหน่งทางสังคมเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและเป็นที่ศรัทธาของคนในสังคม ดังนั้นถ้าเป็น ผู้ประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังในการพัฒนาสถานศึกษาบางครั้ง จะประสบผลสำเร็จมากกว่าที่สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนี้ถ้ากรรมการ เป็น ผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านแล้ว ก็ควรได้มาเป็นวิทยากรช่วยสอนให้แก่ บุตรหลานได้มีความรู้ก็จะเป็นที่ดียิ่งในด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่ทุกคนในชาติ ควรจะอนุรักษ์และสืบสานต่อไป คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและ เยาวชนมีจิตสำนึกในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ช่วยกันแสวงหาบประมาณภายนอก ตลอดจน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกทั้งแสวงหาวิทยากรภายนอกผู้รู้ในสาขาวิทยาการต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาสถานศึกษา

1.2 บทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามี บทบาทหน้าที่ในการประกันคุณภาพการศึกษาอีกหน้าที่หนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ คือ การประกัน คุณภาพสถานศึกษาซึ่งการประกันคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้ชุมชนว่า สถานศึกษาได้รับการพัฒนามีความพร้อมในการเรียนการสอนถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานนั้นจะต้อง มีการประกันคุณภาพสถานศึกษาเสียก่อนซึ่งนอกจากจะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและทางราชการ โดยตรงที่จะทำเรื่องนี้แล้วทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ ในการเรียนการสอนที่ดีและทันสมัย จะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1.2.1 ด้านอาคารสถานที่ เช่น อาคารเรียน หอประชุม โรงฝึกงาน โรงอาหาร ห้องสุขา หรือบริเวณสถานศึกษา เป็นต้น อาคารสถานที่เหล่านี้จะต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ หากมีการชำรุดไม่ว่าจะเป็นตัวอาคาร โตะ แก้ว ก็จะต้องมีการซ่อมแซมปรับปรุงสำหรับบริเวณ สถานศึกษาก็เช่นกันจะต้องจัดให้ดูสวยงาม ร่มรื่น จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและพอเพียงตลอดปี

1.2.2 ด้านอุปกรณ์การสอน ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากการศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อเตรียมและนำคนไทยก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ดังนั้นการเรียนการสอนของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีและใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์สื่อการสอน เป็นต้น

1.2.3 ด้านครูอาจารย์ จะต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตรใหม่ ส่วนผู้บริหารจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมกับผู้เรียนพร้อมทั้งมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้สอนจะต้องได้รับการอบรมและพัฒนาการสอนให้ทันกับเหตุการณ์

1.2.4 ด้านผู้เรียน จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและวัสดุอุปกรณ์ในด้านร่างกายจะต้องมีความสมบูรณ์แข็งแรงไม่เจ็บไข้ได้ป่วยและต้องได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ได้รับการดูแลเรื่องโครงการอาหารกลางวัน ด้านจิตใจจะต้องร่าเริงแจ่มใสไม่มีปัญหากับครอบครัวหรือเพื่อน ๆ ด้านอุปกรณ์การเรียนก็เช่นกัน ผู้เรียนจะต้องมีให้พร้อม เช่น สมุด ดินสอ หนังสือ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น เป็นต้น

1.2.5 การให้คำปรึกษาแนะนำคณะกรรมการสถานศึกษาควรเสนอแนะตลอดจนให้คำปรึกษาในเรื่องการประกันคุณภาพของสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ควรสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

1.2.6 การตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องช่วยกันกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เช่น การเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพของสถานศึกษา การบริการของสถานศึกษา เป็นต้น แต่ทั้งนี้คณะกรรมการจะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ที่ได้กล่าวมานี้ จะเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องได้รับการประกันคุณภาพศึกษาเป็นอันดับแรกนั่นก็คือ สถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านบุคลากร อาคารสถานที่ อุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดจนตัวนักเรียนเอง และจะเห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2. บทบาทในการจัดการเรียนรู้ นอกจากจะเป็นหน้าที่ของครูแล้วยังต้องมีผู้เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมสนับสนุนจึงเกิดผลสำเร็จ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สื่อมวลชนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องคณะกรรมการสถานศึกษาคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือแม้แต่ผู้เรียนเองก็ยังต้องมีส่วนร่วมด้วย โดยกิจกรรมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ที่ยังจะต้องมีบทบาทส่วนร่วม ได้แก่

2.1 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น กำหนดมาตรฐานและเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความสามารถและความสนใจ เป็นต้น

2.2 การวางแผนการเรียนรู้ ได้แก่ การวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.3 การสำรวจความต้องการของผู้เรียน โดยการสังเกต สอบถามสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผน กำหนดเป้าหมายและมาตรฐาน ตลอดจนการจัดกิจกรรม

2.4 การประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลจากกระบวนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้แล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไปการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าและเห็นความสำคัญของการศึกษามีใช้ เป็นหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานวิชาการซึ่งเป็นปัจจัยหลักที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับสถานศึกษา หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลดีต่อสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและต้องการของผู้เรียน ชุมชนและท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การวัดและประเมินผล การเทียบโอนผลการศึกษา การจัดระบบและการดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้านงานวิชาการอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2546)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	ความถี่
ด้านงานวิชาการ						
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5

(ต่อ)

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2546)	สำนักงานปฏิบัติการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	ความถี่
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา	-	✓	✓	✓	✓	3
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
4. มีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการวัดผล การประเมินผล และการเทียบโอนผล ของนักเรียนในสถานศึกษา	-	✓	-	-	✓	2
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ใน การจัดทำเอกสารประกอบการ เรียนสำหรับนักเรียนในสถานศึกษา	-	✓	-	-	✓	2
6. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหา สนับสนุนสื่อการเรียนการสอน ที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความ เข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา	✓	-	-	✓	✓	3

จากตารางที่ 2.1 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ จำนวน 6 ตัวชี้วัด โดยมีการคัดเลือก
จากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม

ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ จำนวน 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และ 4) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยเพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา

2.4.3.2 ด้านงานงบประมาณ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, น. 74-90) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานงบประมาณ ไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการการเลือกบุคคลในชุมชนให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องถือปฏิบัติตนตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 แล้วนั้นสถานศึกษายังต้องพิจารณาเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นในชุมชน มีความรู้ความสามารถกล้าแสดงความคิดเห็น และเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น กำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เสนอแนวทางและการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา วิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสาน ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนแต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จ รวมทั้งปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชนองค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบัน

สังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีส่วนร่วมและระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาตลอดเวลา และมีลักษณะของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาดังนี้

2.1 แหล่งทรัพยากรทางบุคคล ได้แก่ คหบดีในท้องถิ่น ญาติของข้าราชการระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เจ้าอาวาส ลูกศิษย์ของเจ้าอาวาส ผู้นำศิษย์เก่า องค์กรการกุศลต่าง ๆ และคนในชุมชน

2.2 วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โรงเรียนอาจจะใช้วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาหลายวิธี ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางศาสนาทั้งโรงเรียนและชุมชน อาจจะร่วมกันจัด เช่น การทอดผ้าป่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การขอบริจาคสิ่งของอาหาร ถ้วยรางวัลหรือเสื้อผ้า เพื่อเป็นรางวัลให้เด็กในงานกีฬา งานวิชาการ งานวันเด็กประจำปีการตั้งสหกรณ์ในโรงเรียนเพื่อการศึกษาของนักเรียนและกองทุนครู

2.3 กระบวนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Educational Resource Mobilization Process) โดยทั่วไปโรงเรียนมีกระบวนการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในกรณีการขอบริจาคทรัพยากรเป็นจำนวนมากจากผู้ที่มีฐานะดี เช่น การระดมทรัพยากร เพื่อการสร้างอาคารเรียน สร้างห้องประชุมโรงเรียน หรือจัดซื้อที่ดินให้โรงเรียนตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 การหาแหล่งทรัพยากรหรือการหาเบาะแสว่ามีใครบ้างที่สนใจหรือต้องการที่จะบริจาคทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

2.3.2 การหาผู้เชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนกับแหล่งทรัพยากร

2.3.3 การประสานงานระหว่างชุมชนและโรงเรียนกับแหล่งทรัพยากร

2.3.4 การต่อรองการบริจาค แหล่งทรัพยากรบางรายอาจจะไม่บริจาคทุกอย่างตามที่ชุมชนและโรงเรียนต้องการ

2.3.5 การดำเนินการตามเป้าหมายของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาหลังจากนั้นทางชุมชนและโรงเรียนก็จะดำเนินการตามโครงการที่ตั้งเอาไว้ โดยมีการรายงานผลความก้าวหน้าของการดำเนินการให้แหล่งทรัพยากรทราบเป็นระยะจนกว่าการดำเนินการจะสำเร็จ

2.3.6 การตอบแทนแหล่งทรัพยากรเมื่อการดำเนินการตามโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว

3. การปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) องค์กรท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนนั้นมีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา คือ องค์กรบริการส่วนตำบลสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการโรงเรียนและกำหนดทิศทางของการพัฒนาการศึกษาตาม

ความต้องการของชุมชนได้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการศึกษาในชุมชน สามารถตั้งงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนการศึกษา เช่น เงินอุดหนุนเด็กที่ศึกษาอยู่ในตำบล สื่อและวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน อาหารกลางวัน และอาหารเสริมของนักเรียน นอกจากนี้ก็จะมีกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์กรจะอยู่ในระดับน้อย แต่ส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะของการเป็นผู้นำชุมชนซึ่งเป็นฐานะเฉพาะตัว และการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาอาคารสถานที่ และบริเวณต่าง ๆ ในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและกิจกรรม การพิจารณาตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง การวางแผนและการมอบหมายงานการประชุมกันเป็นระยะ ๆ ร่วมดำเนินงาน การประเมินผล เป็นต้น

4. การร่วมกันจัดตั้งกองทุนการศึกษา การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาจะตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของบุคคลในชุมชนเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาครูและสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยการนำเงินบริจาคมาตั้งเป็นกองทุนแล้วนำดอกเบี้ยและเงินปันผลมาเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ในการมอบทุนการศึกษาสถานศึกษาต้องแสดงออกถึงความโปร่งใสในการจัดการกับจำนวนเงินบริจาคส่วนนี้ โดยการแสดงหลักฐานการใช้จ่ายเงินแก่ผู้บริจาคเป็นระยะ ๆ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547, น. 77-85) ได้สรุปการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมทางการบริหาร จากหลักการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและการดำเนินงานในระดับท้องถิ่นจึงกำหนดให้การปฏิบัติเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงควมมีอิสระและคล่องตัวเป็นสำคัญ และหากไม่สามารถเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาได้ให้สิ้นสุดที่เขตพื้นที่การศึกษาในด้านการบริหาร ให้มีการบริหารในรูปคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนจากชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทำหน้าที่กรรมการได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางอื่นได้ เช่น ติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การประสานงาน และการติดตามการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของรัฐ เป็นต้น

1. การมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุน เพื่อการศึกษาชุมชนสามารถมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 เป็นผู้ระดมทุนทรัพย์เพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นจะต้องอาศัยทรัพยากรและสรรพกำลังทั้งปวงจากท้องถิ่น

1.2 เป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาของชุมชน การจัดการศึกษาให้สมาชิกชุมชนทุกคนได้รับสิทธิเสมอภาคและได้รับโอกาสศึกษาต่อตามกำลังความสามารถได้อย่างสูงสุดจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก

1.3 ร่วมติดตามการใช้เงินและกองทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดการร่วมระดมทุนให้สถานศึกษาได้มีเงินสนับสนุนการดำเนินการด้านการศึกษาเป็นบทบาทที่สำคัญ ขณะเดียวกันภายหลังการร่วมระดมทุนให้สถานศึกษาแล้ว ผู้นำชุมชนก็สามารถมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและติดตามให้การใช้จ่ายเงินดังกล่าวเป็นไปอย่างโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 13-16) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงานงบประมาณ ไว้ดังนี้

1. ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งและการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา
2. ให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารการเงินและการจัดหารายได้จากทรัพย์สินของสถานศึกษาหรือปฏิบัติ หน้าที่อื่นเกี่ยวกับเรื่องนี้ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด ฯลฯ
3. การบริหารงานด้านงบประมาณมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 3.1 พิจารณาก่อนการก่อการจัดตั้งและบริหารงบประมาณของสถานศึกษา
 - 3.2 อนุมัติการจัดตั้งและบริหารงบประมาณในส่วนของสถานศึกษา
 - 3.3 อนุมัติการบริหารการเงินและพัสดุของสถานศึกษา
 - 3.4 จัดหางบประมาณสนับสนุนระดมจากประชาชน องค์กรและสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน
 - 3.5 ตรวจสอบดูแลการใช้งบประมาณของสถานศึกษา
4. วัตถุประสงค์การบริหารด้านงบประมาณ ดังนี้
 - 4.1. เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงานด้านงบประมาณมีความเป็นอิสระ คล่องตัว ถูกต้อง โปร่งใสตรวจสอบได้
 - 4.2 เพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ
 - 4.3 เพื่อให้สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้้อย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ
5. ขอบข่าย ภารกิจด้านงบประมาณ ดังนี้
 - 5.1 จัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณ เพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.2 จัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงินตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจาก
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง

5.3 การอนุมัติการใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร

5.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ

5.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

5.6 การตรวจสอบ ติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ

5.7 การตรวจสอบติดตามรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ

5.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

5.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา

5.10 การบริหารทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5.11 การวางแผนพัสดุ

5.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์
หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้งบประมาณเพื่อเสนอต่อเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5.13 การพัฒนาระบบสารข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาพัสดุ

5.14 การจัดหาพัสดุ

5.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ

5.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

RAJABHAT RAJABHAT MAHARAJKHAM UNIVERSITY

5.17 การเบิกเงินจากคลัง

5.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการจ่ายเงิน

5.19 การนำเงินส่งคลัง

5.20 การจัดทำบัญชีการเงิน

5.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

5.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียนและรายงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, น. 73-81) ได้กล่าวถึง
แนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงาน
งบประมาณ ไว้ดังนี้

1. การกำกับกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกำกับให้
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงาน
บุคคลและการบริหารงานทั่วไป

1.1 พิจารณาให้ความเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแผนงาน
และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับ

กลยุทธ์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยทำเป็นแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 พิจารณาให้ความเห็นและมีส่วนร่วมในการปรับเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกรณีที่ต้องดำเนินการไปแล้วมีปัญหาอุปสรรค

1.4 ให้ความเห็นชอบในรายงานประจำปีและผลการดำเนินการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงานอย่างเป็นระบบมีประสิทธิภาพสามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึงและจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชนชุมชนและท้องถิ่น

2.1 ด้านงบประมาณ ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณ การจัดหารายได้ และการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินและการระดมทรัพยากร

3. การปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการสนับสนุนการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 199-204) ได้นำเสนอการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ ไว้ดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาในการทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ถ้าหากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม และมีความจริงใจในการทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว การศึกษาของท้องถิ่นย่อมจะมีความเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไร้คุณธรรม ไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ก้าวก้าวด้วยการหลงอำนาจ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ทำงานเพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่ันการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศก็ตามย่อมเป็นอันตรายต่อการพัฒนาการศึกษาดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงไม่ควรใช้การศึกษาอันเป็นความหวังของประเทศชาติมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง ซึ่งในประเทศที่เจริญจะไม่ใช้การศึกษาเป็นการเมือง จะไม่ใช้การศึกษามาเป็นเสียงให้แก่ันการเมืองไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม และจะไม่ใช้การศึกษามาเป็นฐานคอร์รัปชัน เพราะรู้ว่าการศึกษาคัญเกินกว่าที่จะเข้ามาเป็นเรื่องการเมือง นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษายังต้องส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น ให้คำปรึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดหาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินเงินทองและ

ทรัพยากรอื่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา ตลอดจนสนับสนุนวิทยากรและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เป็นต้น อนึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชนและองค์กรประชาชนจะต้องสนับสนุนการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอีกด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนมีตำแหน่งทางสังคมเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและเป็นที่ศรัทธาของคนในสังคม ดังนั้นถ้าเป็นผู้ประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังในการพัฒนาสถานศึกษาบางครั้งจะประสบผลสำเร็จมากกว่าที่สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนี้ถ้ากรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านแล้ว ก็ควรได้มาเป็นวิทยากรช่วยสอนให้แก่บุตรหลานได้มีความรู้ก็จะเป็นที่ดียิ่งในด้านศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีก็เช่นกันเป็นสิ่งที่ทุกคนในชาติควรจะอนุรักษ์และสืบสานต่อไป คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ช่วยกันแสวงหางบประมาณภายนอก ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกทั้งแสวงหาวิทยากรภายนอกผู้รู้ในสาขาวิทยาการต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลดีต่อสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดตั้งและจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารการเงิน การบัญชีรวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงิน การระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุครุภัณฑ์ของสถานศึกษา

ตารางที่ 2.2 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2546)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	ความถี่
ด้านงานงบประมาณ						
1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี รวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการเงินของสถานศึกษา	✓	✓	✓	-	✓	4
4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผนดำเนินงานในการระดม ทรัพยากรและการลงทุนทาง การศึกษาจากภาครัฐและเอกชน	✓	✓	✓	✓	✓	5
5. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาใน การจัดซื้อ จัดจ้าง พัสดุครุภัณฑ์ของ สถานศึกษา	-	✓	✓	-	-	2

จากตารางที่ 2.2 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ จำนวน 5 ตัวชี้วัด โดยมีการคัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ จำนวน 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตาม และประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา 3) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี รวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษาและ 4) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากร และการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน

2.4.3.3 ด้านการบริหารงานบุคคล

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, น. 74-90) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการการเลือกบุคคลในชุมชนให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องถือปฏิบัติ ตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 แล้วนั้น สถานศึกษายังต้องพิจารณาเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นในชุมชน มีความรู้ความสามารถกล้าแสดงความคิดเห็นและเป็นผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชนซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี จัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นกำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ เสนอแนวทางและการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา วิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสาน ประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงาน

ประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนแต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จรวมทั้งปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. การปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) องค์การท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนนั้นมีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการโรงเรียนและกำหนดทิศทางของการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของชุมชนได้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการศึกษาในชุมชน สามารถตั้งงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนการศึกษา เช่น เงินอุดหนุนเด็กที่ศึกษาอยู่ในตำบล สื่อและวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน อาหารกลางวัน และอาหารเสริมของนักเรียน นอกจากนี้ก็จะมีกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์กรจะอยู่ในระดับน้อย แต่ส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะของการเป็นผู้นำชุมชนซึ่งเป็นฐานะเฉพาะตัวและการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาอาคารสถานที่ และบริเวณต่าง ๆ ในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและกิจกรรม การพิจารณาตัวบุคคลที่เกี่ยวข้อง การวางแผนและการมอบหมายงานการประชุมกันเป็นระยะ ๆ ร่วมดำเนินการประเมินผล เป็นต้น

3. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและครูอาจารย์ในโรงเรียนใช้ในการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองนักเรียน หรือประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ยังส่งผลให้ชุมชนให้การสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งต่อชุมชนและโรงเรียน กล่าวคือ ชุมชนจะได้รับการศึกษาและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนก็จะได้รับความร่วมมือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ โดยที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547, น. 77-85) ได้สรุปการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการบริหาร จากหลักการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและการดำเนินงานในระดับท้องถิ่นจึงกำหนดให้การปฏิบัติเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงควมมีอิสระและคล่องตัวเป็นสิ่งสำคัญและหากไม่สามารถเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาได้ให้สิ้นสุดที่เขตพื้นที่การศึกษาในด้านการบริหารให้มีการบริหารในรูปคณะกรรมการโดยมีผู้แทนจากชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทำหน้าที่กรรมการได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางอื่นได้ เช่น

ติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การประสานงานและการติดตามการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของรัฐ เป็นต้น

1.1 การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนด้านการบริหาร การศึกษาโดยคำนึงถึงการบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพให้สะท้อนความเป็นท้องถิ่น ที่ประชาชนมีความคุ้นเคยและผูกพันอยู่แล้วและประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ โดยสามารถเข้าไปในรูปของกรรมการภาระหน้าที่ของคณะกรรมการมีตั้งแต่การกำหนดแผนนโยบาย การดำเนินกิจกรรมไปจนถึงการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาในท้องถิ่นจะ สำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหนึ่งขึ้นอยู่กับการทำหน้าที่ของกรรมการดังกล่าว การร่วมเป็นกรรมการข้างต้นมี ความสำคัญมากกรรมการต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถรวมทั้งต้องเป็น ผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนประสานประโยชน์ให้การจัดการศึกษาใน สถานศึกษานั้น ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มากที่สุด

1.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอกซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะต้องเปิดเผยรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีนั้นต่อสาธารณชน

1.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนการศึกษาทางเลือก ผู้นำชุมชนมี หน้าที่ดูแลให้สมาชิกในชุมชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่ คนพิการผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ โดยที่การจัดการศึกษาจะเป็นในรูปแบบการศึกษา ในระบบการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย และอนุญาตให้มีการเทียบโอนระหว่างกัน ได้ขณะเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ก็ได้เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพองค์กร บริหารส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานใน “ศูนย์การเรียน” และได้รับสิทธิประโยชน์บางประการจากรัฐ อาทิการสนับสนุนจากรัฐ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมจัดการศึกษาทางเลือกเงินอุดหนุนการลดหย่อนหรือ ยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

1.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สร้างแรงจูงใจเพื่อการศึกษา การยกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของคนไทยให้สูงถึงระดับมัธยมปลายตามที่คาดหวัง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสริมแรง

เพื่อให้ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนเข้ารับการศึกษา ผู้นำชุมชนจึงอาจต้องทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลให้คำแนะนำประสานงานกับหน่วยงานเพื่อหาทางช่วยเหลือ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษโดยการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเป็นพิเศษ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 13-16) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคลปฏิบัติตามที่กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. การบริหารงานบุคคลมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้
 - 1.1 ให้ข้อเสนอแนะในการจัดตั้งผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.2 พิจารณากำหนดจำนวนครูต่อจำนวนนักเรียนกำหนดครูเข้าสอนในชั้นเรียน และจัดหาบุคลากรตามที่สถานศึกษาต้องการ
 - 1.3 กำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษา
 - 1.4 ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู
2. วัตถุประสงค์ด้านการบริหารงานบุคคล ดังนี้
 - 2.1 เพื่อให้การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคลถูกต้องสะดวกรวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล
 - 2.2 เพื่อส่งเสริมบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและมีจิตสำนึกในการปฏิบัติภารกิจที่รับผิดชอบให้เกิดผลสำเร็จตามหลักการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์
 - 2.3 เพื่อส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติงานตามศักยภาพโดยยึดมั่นในระเบียบวินัยจรรยาบรรณอย่างมีมาตรฐาน
 - 2.4 เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานได้มาตรฐานวิชาชีพครูได้รับยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและความก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ขอบข่าย ภารกิจด้านการบริหารงานบุคคล ดังนี้
 - 3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.6 การลาทุกประเภท

- 3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.9 การพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
- 3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
- 3.12 การออกจากราชการ
- 3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
- 3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, น. 73-81) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้
1. การกำกับกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกำกับให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป
 - 1.1 พิจารณาให้ความเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับกลยุทธ์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นโดยทำเป็นแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 1.2 ติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 พิจารณาให้ความเห็นและมีส่วนร่วมในการปรับเป้าหมายแผนงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกรณีที่ต้องดำเนินการไปแล้วมีปัญหาอุปสรรค

1.4 ให้ความเห็นชอบในรายงานประจำปีและผลการดำเนินการบริหาร การศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงาน อย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่าง กว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

2.1 ด้านการบริหารงานบุคคล ได้แก่ พิจารณาและสนับสนุนส่งเสริมให้ บุคลากรได้รับการพัฒนา มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่และมีโอกาสก้าวหน้าในวิชาชีพ และร่วม พิจารณาแนวทางการได้มาซึ่งครูที่มีจำนวนเพียงพอต่อการเรียนการสอนในกรณีที่มีสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานแห่งนั้นขาดอัตรากำลังครู

3. อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนดให้เป็นหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1 กำกับและดูแลการบริหารงานบุคคล

3.2 เสนอความต้องการ จำนวนและอัตราตำแหน่งข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา

3.3 ให้ความคิดเห็นการบริหารด้านการบริหารบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาต่อผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. การปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการสนับสนุนการบริหารการศึกษาของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 199-204) ได้นำเสนอการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมตามราชการกำหนด คือ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเป็นทางการมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1.1 บทบาทในการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษาในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1.1 กำกับดูแลกิจการของสถาบันศึกษา

1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาในการทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ถ้าหากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรม และมีความจริงใจในการทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว การศึกษาของท้องถิ่นย่อมจะมีความเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไร้คุณธรรม ไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ก้าวก้าวด้วยการหลงอำนาจ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ทำงานเพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่ักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศก็ตามย่อมเป็นอันตรายต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงไม่ควรใช้การศึกษาอันเป็นความหวังของประเทศชาติมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง ซึ่งในประเทศที่เจริญจะไม่ใช้การศึกษาเป็นการเมือง จะไม่ใช้การศึกษามาเป็นเสียงให้แก่ักการเมืองไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม และจะไม่ใช้การศึกษามาเป็นฐานคอร์รัปชันเพราะรู้ว่าการศึกษาสำคัญเกินกว่าที่จะเข้ามาเป็นเรื่องการเมือง นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษายังต้องส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น ให้คำปรึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดหาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินเงินทองและทรัพยากรอื่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม การประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา ตลอดจนสนับสนุนวิทยากรและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เป็นต้น อนึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชนและองค์กรประชาชนจะต้องสนับสนุนการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอีกด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนมีตำแหน่งทางสังคมเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและเป็นที่ศรัทธาของคนในสังคม ดังนั้นถ้าเป็นผู้ประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังในการพัฒนาสถานศึกษาบางครั้งจะประสบผลสำเร็จมากกว่าที่สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนี้ถ้ากรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านแล้ว ก็ควรได้มาเป็นวิทยากรช่วยสอนให้แก่บุตรหลานได้มีความรู้ก็จะเป็นที่ดียิ่งในด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่ทุกคนในชาติควรจะอนุรักษ์และสืบสานต่อไป คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ช่วยกันแสวงหาบประมาณภายนอก ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกทั้งแสวงหาวิทยากรภายนอกผู้รู้ในสาขาวิทยาการต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาสถานศึกษา

2. บทบาทหน้าที่โดยทั่วไปนอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีหน้าที่ตามที่ทางราชการกำหนดไว้แล้ว ยังมีหน้าที่โดยทั่วไปในการพัฒนาการศึกษาอีก ดังนี้

2.1 เป็นตัวแทนของผู้ปกครองหรือชุมชนในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้สถานศึกษาทราบถึงความต้องการและความเป็นไปของชุมชน

2.2 นำผลการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนข่าวความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในทางสร้างสรรค์เพื่อแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ

2.3 ชักชวนหรือประสานงานกับชุมชนหรือส่วนราชการในการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า

2.4 นำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญของการศึกษาและให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2.6 เป็นแกนนำในการสร้างความสัมพันธ์อันดีประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์อันดีประสานงานระหว่างความเข้าใจผิดหรือเกิดความแตกแยกจะต้องช่วยกันประสานแล้วไซ้โดยเร็ว

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลดีต่อสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการวางแผนด้านบุคลากรในสถานศึกษา นโยบายการบริหารงานบุคคล รวมถึงการวางแผนอัตรากำลังการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้งการสร้างขวัญกำลังใจการประเมินผลปฏิบัติงานของบุคลากรการย้ายการเลื่อนขั้นเงินเดือนการกำหนดค่าตอบแทนและค่าจ้างการรักษา วินัยในการปฏิบัติหน้าที่ทางราชการการออกจากราชการ

ตารางที่ 2.3 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2546)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การณจิต (2553)	ความถี่
ด้านบริหารงานบุคคล						
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา	✓	-	✓	✓	✓	4
2. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับ การเสนอความต้องการตำแหน่ง บุคลากรทางการศึกษาของ สถานศึกษา	✓	-	✓	✓	✓	4
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการ บริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	✓	-	✓	✓	✓	4
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ใน การประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรในสถานศึกษา	-	✓	✓	-	✓	3
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ ได้รับมอบหมาย	✓	✓	✓	✓	✓	5

จากตารางที่ 2.3 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล จำนวน 5 ตัวชี้วัด โดยมีการคัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคลจำนวน 5 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา 3) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา 4) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา และ 5) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

2.4.3.4 การบริหารงานทั่วไป

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546, น. 74-90) ได้กำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานทั่วไปไว้ดังนี้

1. การปฏิบัติตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการการเลือกบุคคลในชุมชนให้เข้ามาเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษาจะต้องถือปฏิบัติตนตามข้อกำหนดของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 แล้วนั้นสถานศึกษาต้องพิจารณาเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติที่โดดเด่นในชุมชนมีความรู้ความสามารถกล้าแสดงความคิดเห็น และเป็นบุคคลที่ทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีจัดทำหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นกำกับและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพเสนอแนวทางและการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาวิทยากรภายนอก ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน ทุกด้านรวมทั้งสืบสานประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชนแต่งตั้งที่ปรึกษาหรืออนุกรรมการเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จรวมทั้งปฏิบัติการอื่น ๆ ตามที่มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด

2. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัวยุวมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่นและต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะต้องมีส่วนร่วมและระดมทรัพยากรมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษาตลอดเวลาและมีลักษณะของการมีส่วนร่วมระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาดังนี้

2.1 แหล่งทรัพยากรทางบุคคล ได้แก่ คหบดีในท้องถิ่น ญาติของข้าราชการระดับสูงที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน เจ้าอาวาส ลูกศิษย์ของเจ้าอาวาส ผู้นำศิษย์เก่า องค์กรการกุศลต่าง ๆ และคนในชุมชน

2.2 วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โรงเรียนอาจจะใช้วิธีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาหลายวิธี ได้แก่ การจัดกิจกรรมทางศาสนาทั้งโรงเรียนและชุมชนอาจจะร่วมกันจัด เช่น การทอดผ้าป่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การขอบริจาคสิ่งของอาหาร ถ้วยรางวัลหรือเสื้อผ้า เพื่อเป็นรางวัลให้เด็กในงานกีฬา งานวิชาการ งานวันเด็กประจำปีการตั้งสหกรณ์ในโรงเรียนเพื่อการศึกษาของนักเรียนและกองทุนครู

2.3 กระบวนการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา (Educational Resource Mobilization Process) โดยทั่วไปโรงเรียนมีกระบวนการในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาในกรณีการขอบริจาคทรัพยากรเป็นจำนวนมากจากผู้ที่มีฐานะดี เช่น การระดมทรัพยากรเพื่อการสร้างอาคารเรียน สร้างห้องประชุมโรงเรียน หรือจัดซื้อที่ดินให้โรงเรียนตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 การหาแหล่งทรัพยากรหรือการหาเบาะแสว่ามีใครบ้างที่สนใจหรือต้องการที่จะบริจาคทรัพยากร เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ

2.3.2 การหาผู้เชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาและโรงเรียนกับแหล่งทรัพยากร

2.3.3 การประสานงานระหว่างชุมชนและโรงเรียนกับแหล่งทรัพยากร

2.3.4 การต่อรองการบริจาค แหล่งทรัพยากรบางรายอาจจะไม่บริจาคทุกอย่างตามที่ชุมชนและโรงเรียนต้องการ

2.3.5 การดำเนินการตามเป้าหมายของการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาหลังจากนั้นทางชุมชนและโรงเรียนก็จะดำเนินการตามโครงการที่ตั้งเอาไว้ โดยมีการรายงานผลความก้าวหน้าของการดำเนินการให้แหล่งทรัพยากรทราบเป็นระยะจนกว่าการดำเนินการจะสำเร็จ

2.3.6 การตอบแทนแหล่งทรัพยากรเมื่อการดำเนินการตามโครงการเสร็จสิ้นลงแล้ว

3. การปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น (อบต.) องค์การท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชนนั้นมีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและสถานศึกษา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการบริการโรงเรียนและกำหนดทิศทางของการพัฒนาการศึกษาตามความต้องการของชุมชนได้ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลส่งเสริมการศึกษาในชุมชนสามารถตั้งงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนการศึกษา เช่น เงินอุดหนุนเด็กที่ศึกษาอยู่ในตำบลสื่อและวัสดุอุปกรณ์ กิจกรรมการเรียนการสอน อาหารกลางวัน และอาหารเสริมของนักเรียน นอกจากนี้ก็จะมีกรรมการจากองค์การบริหารส่วนตำบลบางคนที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลจะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในรูปแบบขององค์กรจะอยู่ในระดับน้อยแต่ส่วนใหญ่จะเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะของการเป็นผู้นำชุมชนซึ่งเป็นฐานะเฉพาะตัวและการเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีส่วนร่วมในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาอาคารสถานที่ และบริเวณต่าง ๆ ในส่วนของกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมการพิจารณาตัวบุคคลที่เกี่ยวข้องการวางแผนและการมอบหมายงานการประชุมกันเป็นระยะ ๆ ร่วมดำเนินการประเมินผลเป็นต้น

4. การร่วมกันจัดตั้งกองทุนการศึกษา การจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาจะตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือของบุคคลในชุมชนเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาครูและสถานศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยการนำเงินบริจาคมาตั้งเป็นกองทุน แล้วนำดอกเบี้ยและเงินปันผลมาเป็นทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ในการมอบทุนการศึกษาสถานศึกษาต้องแสดงออกถึงความโปร่งใสในการจัดการกับจำนวนเงินบริจาคส่วนนี้ โดยการแสดงหลักฐานการใช้จ่ายเงินแก่ผู้บริจาคเป็นระยะ ๆ และตอบแทนผู้บริจาคด้วยการมอบเกียรติบัตร เพื่อยกย่องชมเชยในความเสียสละในงานต่าง ๆ และการนำเงินกองทุนไปใช้ทุกครั้งก็จะต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานก่อน

5. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและครู อาจารย์ในโรงเรียนใช้ในการติดต่อสื่อสารและสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครองนักเรียนหรือประชาชนในชุมชน เพื่อให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ยังส่งผลให้ชุมชนให้การสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาแก่โรงเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์ทั้งต่อชุมชนและโรงเรียน กล่าวคือ ชุมชนจะได้รับการศึกษาและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนก็จะได้รับความร่วมมือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ โดยที่สถานศึกษาจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ดังนี้

5.1 การรู้จักชุมชน

5.1.1 ศึกษาชุมชนอย่างละเอียดเกี่ยวกับลักษณะของชุมชน นับตั้งแต่โครงสร้างทางวัฒนธรรมประเพณี อาชีพ สภาพเศรษฐกิจ ทรัพยากรและความต้องการ เจตคติและความเชื่อต่าง ๆ

5.1.2 ออกเยี่ยมชมชุมชน เพื่อจัดปัญหาความสงสัยต่าง ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจซึ่งกันและกันให้ดียิ่งขึ้น

5.1.3 คณะครูและนักเรียนควรมหาโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนจัดขึ้นครูอาจมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาหรือลงมือปฏิบัติในบางโอกาส

5.2 การนำชุมชนเข้าสู่โรงเรียน

5.2.1 จัดรายการประชาสัมพันธ์กับชุมชน เผยแพร่กิจกรรมสื่อมวลชนประจำท้องถิ่น เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จัดทำข่าวสารเป็นวารสารเผยแพร่กิจกรรมของโรงเรียนแก่ชุมชน

5.2.2 จัดให้มีคณะกรรมการศึกษาโรงเรียนเป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ปกครองและประชาชนในชุมชน คณะกรรมนี้อาจร่วมกำหนดนโยบายการเรียนการสอนของโรงเรียน

5.2.3 จัดกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีเพื่อฟื้นฟูรักษาและส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นขึ้นภายในโรงเรียน โดยใช้ชุมชนร่วมมือช่วยเหลือมากที่สุด

5.2.4 จัดให้มีงานนิทรรศการแสดงผลงานของโรงเรียนและของนักเรียนหรืออาจจัดงานวันสัปดาห์แห่งการศึกษาขึ้นในโรงเรียน

5.3 การให้บริการชุมชน

5.3.1 เผยแพร่ข่าวสารความรู้และวิชาการบริหารแก่ชุมชนโดยใช้สื่อมวลชนต่าง ๆ ของท้องถิ่นที่จำเป็น

5.3.2 จัดโครงการการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทั้งทางด้านวิชาชีพและวิชาการแก่ชุมชน

5.3.3 ให้บริการอาคารสถานที่ อุปกรณ์ และเครื่องใช้ต่าง ๆ แก่ชุมชน

5.3.4 ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้เสียสละบำรุงการศึกษาของโรงเรียน

5.3.5 การใช้ทรัพยากรท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอนให้มากที่สุด

5.4 กิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์

5.4.1 การตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู

5.4.2 การจัดตั้งสมาคมศิษย์เก่า

5.4.3 การจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อส่งเสริมความสามัคคี

5.4.4 คณะครูและนักเรียนออกไปบำเพ็ญประโยชน์ในด้านสุขภาพ

สวัสดิภาพและความปลอดภัยแก่ชุมชน

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547, น. 77-85) ได้สรุปการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการบริหาร จากหลักการบริหารสถานศึกษาที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริหารและการดำเนินงานในระดับท้องถิ่นจึงกำหนดให้การปฏิบัติเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาให้มากที่สุด โดยคำนึงถึงควมมีอิสระและคล่องตัวเป็นสิ่งสำคัญ และหากไม่สามารถเสร็จสิ้นที่สถานศึกษาได้ให้สิ้นสุดที่เขตพื้นที่การศึกษาในด้านการบริหารให้มีการบริหารในรูปคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนจากชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมโดยทำหน้าที่กรรมการได้ทั้งในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา รวมทั้งเข้าไปมีส่วนร่วมทางอื่นได้ เช่น ติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาในท้องถิ่น การประสานงาน และการติดตามการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของรัฐ เป็นต้น

1.1 การมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องคณะกรรมการที่มีหน้าที่ในการกำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนด้านการบริหาร การศึกษา โดยคำนึงถึงการบริหารและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สะท้อนความเป็นท้องถิ่นที่ประชาชนมีความคุ้นเคยและผูกพันอยู่แล้ว และประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ โดยสามารถเข้าไปในรูปของกรรมการ ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการมีตั้งแต่การกำหนดแผนนโยบาย การดำเนินการไปจนถึงการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การปฏิรูปการศึกษาในท้องถิ่น จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับหน้าที่ของกรรมการดังกล่าว การร่วมเป็นกรรมการข้างต้นมีความสำคัญมาก กรรมการต้องทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถรวมทั้งต้องเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนประสานประโยชน์ให้การจัดการศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพได้มากที่สุด

1.2 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยแบ่งเป็นการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจะต้องเปิดเผยรายงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประจำปีนั้นต่อสาธารณชน

1.3 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สนับสนุนการศึกษาทางเลือกผู้นำชุมชนมีหน้าที่ดูแลให้สมาชิกในชุมชนทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานและให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่

คนพิการผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ โดยที่การจัดการศึกษาจะเป็นในรูปแบบการศึกษา ในระบบการศึกษานอกระบบ หรือการศึกษาตามอัธยาศัย และอนุญาตให้มีการเทียบโอนระหว่างกัน ได้ขณะเดียวกันพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ก็ได้เปิดโอกาสให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพองค์กร บริหารส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐานใน “ศูนย์การเรียน” และได้รับสิทธิประโยชน์บางประการจากรัฐ อาทิ การสนับสนุนจากรัฐ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถของผู้ร่วมจัดการศึกษาทางเลือกเงินอุดหนุนการลดหย่อนหรือ ยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

1.4 การมีส่วนร่วมในฐานะผู้สร้างแรงจูงใจเพื่อการศึกษา การยกระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานของคนไทยให้สูงถึงระดับมัธยมปลายตามที่คาดหวัง จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการเสริมแรงเพื่อให้ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนเข้ารับการศึกษ ผู้นำชุมชนจึงอาจต้องทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลให้ คำแนะนำประสานงานกับหน่วยงานเพื่อหาทางช่วยเหลือ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับการสนับสนุนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ คือ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีความสามารถพิเศษ โดยการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรทางการศึกษาเป็นพิเศษ

2. การมีส่วนร่วมทางการเงินและการลงทุน เพื่อการศึกษาชุมชนสามารถมีส่วนร่วมด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 เป็นผู้ระดมทุนทรัพย์เพื่อการศึกษา การปฏิรูปการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยทรัพยากรและสรรพกำลังทั้งปวงจากท้องถิ่น

2.2 เป็นผู้ริเริ่มและสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนเพื่อการศึกษาของชุมชน การจัดการศึกษาให้สมาชิกชุมชนทุกคนได้รับสิทธิเสมอภาคและได้รับโอกาสศึกษาต่อตามกำลัง ความสามารถได้อย่างสูงสุดจำเป็นต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก

2.3 ร่วมติดตามการใช้เงินและกองทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดการร่วม ระดมทุนให้สถานศึกษาได้มีเงินสนับสนุนการดำเนินการด้านการศึกษาเป็นบทบาทที่สำคัญ ขณะเดียวกันภายหลังการร่วมระดมทุนให้สถานศึกษาแล้ว ผู้นำชุมชนก็สามารถมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและติดตามให้การใช้จ่ายเงินดังกล่าวเป็นไปอย่างโปร่งใสและเกิดประโยชน์สูงสุด

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 13-16) ได้นำเสนอบทบาท หน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ดังนี้

1. ให้ความเห็นเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนา การศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารวมทั้งความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

2. รับผิดชอบต่อความเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและกิจการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจน นโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น และรายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เมื่อสถานศึกษาไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง ตลอดจนนโยบายและแผนของ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น

3. ให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ เป็นต้น

4. ให้ความเห็นเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการออกระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ และแผนปฏิบัติในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด

5. ให้ความเห็นเสนอแนะและให้คำปรึกษาในการส่งเสริมความเข้มแข็งใน ชุมชน และสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในชุมชนและท้องถิ่น

6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษาตามที่กฎหมาย ระเบียบ ประกาศ กำหนด ฯลฯ ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในกรณีที่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเห็นว่า การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่สอดคล้อง หรือไม่ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ นโยบาย ให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเสนอความเห็นดังกล่าวให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการให้ สถานศึกษาปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ เป็นต้น

6.1 การบริหารทั่วไปมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

6.1.1 ให้ความเห็นขอรายงานผลการดำเนินงานประจำปีก่อน เสนอสาธารณชน

6.1.2 ให้ความเห็นขอเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง ของสถานศึกษา

6.1.3 แต่งตั้งที่ปรึกษาหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานตาม ที่ เห็นสมควร

6.2 วัตถุประสงค์ด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

6.2.1 เพื่อให้การบริการ สนับสนุน ส่งเสริมประสานงานและ อำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ

6.2.2 เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธาและให้การจัดการศึกษา

7. ขอบข่าย/ภารกิจด้านการบริหารทั่วไป ดังนี้

7.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

7.2 การประสานงานและเครือข่ายการศึกษา

7.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา

7.4 การวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน

7.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

7.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน

7.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7.8 การดำเนินงานธุรการ

7.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

7.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

7.11 การรับนักเรียน

7.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวมหรือเลิก

สถานศึกษา

7.13 การประสานงานการจัดการศึกษาในระบบนอกระบบและตามอัธยาศัย

7.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

7.15 การทัศนศึกษา

7.16. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน

7.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา

7.18 การส่งเสริมสนับสนุนและประสานการจัดการศึกษา

7.19 งานประสานราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

7.20 การรายงานผลการปฏิบัติงาน

7.21 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

7.22 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 ข, น. 73-81) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ดังนี้

1. การกำกับกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การกำกับให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานดำเนินงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป

1.1 พิจารณาให้ความเห็น มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายแผนงานและมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับกลยุทธ์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและเขตพื้นที่การศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและท้องถิ่นโดยทำเป็นแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ติดตามผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย แผนงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 พิจารณาให้ความเห็นและมีส่วนร่วมในการปรับเป้าหมาย แผนงาน และมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกรณีที่ต้องดำเนินการไปแล้วมีปัญหาอุปสรรค

1.4 ให้ความเห็นชอบในรายงานประจำปีและผลการดำเนินการบริหารการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งบริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชนได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชน ชุมชน และท้องถิ่น

2.1 ด้านการบริหารทั่วไป ได้แก่ พิจารณาและให้การส่งเสริมและสนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การบริหารงานกิจการนักเรียน

3. การปฏิบัติหน้าที่ตามโครงการสนับสนุนการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี อย่างมีคุณภาพ

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 199-204) ได้นำเสนอการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป ไว้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมตามราชการกำหนด คือ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ในกฎหมายอย่างเป็นทางการมีอยู่ 2 ประการ ดังนี้

1.1 บทบาทในการกำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาในมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้คณะกรรมการสถานศึกษาทำหน้าที่กำกับดูแลและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1.1.1 กำกับดูแลกิจการของสถาบันศึกษา

1.1.2 ส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาในการทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาถ้าหากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นคณะบุคคลที่มีความรู้ มีคุณธรรมและมีความจริงใจในการทำหน้าที่อย่างตรงไปตรงมาแล้ว การศึกษาของท้องถิ่นย่อมจะมีความเจริญก้าวหน้า ในทางตรงกันข้ามถ้าหากว่าคณะกรรมการสถานศึกษาไร้คุณธรรมไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองก้าวไปด้วยการหลงอำนาจ ตลอดจนมีพฤติกรรมที่ทำงานเพื่อเป็นเครื่องมือให้แก่ักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศก็ตามย่อมเป็นอันตรายต่อการพัฒนาการศึกษา ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจึงไม่ควรใช้การศึกษาอันเป็นความหวังของประเทศชาติมาเป็นเครื่องมือทางการเมือง ซึ่งในประเทศที่เจริญจะไม่ใช้การศึกษาเป็นการเมือง จะไม่ใช้การศึกษามาเป็นเสียงให้แก่ักการเมืองไม่ว่าจะระดับใดก็ตาม และจะไม่ใช้การศึกษามาเป็นฐานคอร์รัปชัน เพราะรู้ว่าการศึกษาคำคัญเกินกว่าที่จะเข้ามาเป็นเรื่องการเมือง นอกจากนี้คณะกรรมการสถานศึกษายังต้องส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เช่น ให้คำปรึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดหาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินเงินทองและทรัพยากรอื่นมีส่วนร่วมรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรมการประชาสัมพันธ์กิจการของสถานศึกษา ตลอดจนสนับสนุนวิทยากรและภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น เป็นต้น อนึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาเอกชนและองค์กรประชาชนจะต้องสนับสนุนการระดมทุนเพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอีกด้วย คณะกรรมการสถานศึกษาบางคนมีตำแหน่งทางสังคมเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและเป็นที่ศรัทธาของคนในสังคม ดังนั้นถ้าเป็นผู้ประสานงานกับชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมสรรพกำลังในการพัฒนาสถานศึกษาบางครั้งจะประสบผลสำเร็จมากกว่าที่สถานศึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการเอง นอกจากนี้ถ้ากรรมการเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นปราชญ์ชาวบ้านแล้ว ก็ควรได้มาเป็นวิทยากรช่วยสอนให้แก่บุตรหลานได้มีความรู้ก็จะเป็นที่ดียิ่งในด้านศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่ทุกคนในชาติควรจะอนุรักษ์และสืบสานต่อไป คณะกรรมการสถานศึกษาจึงมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนมีจิตสำนึกในความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ ช่วยกันแสวงหาบประมาณภายนอก ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ อีกทั้งแสวงหาวิทยากรภายนอกผู้รู้ในสาขาวิทยากรต่าง ๆ มาช่วยพัฒนาสถานศึกษา

1.2 บทบาทในการประกันคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการประกันคุณภาพการศึกษาอีกหน้าที่หนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ คือ การประกันคุณภาพสถานศึกษาซึ่งการประกันคุณภาพสถานศึกษา หมายถึง การสร้างความมั่นใจให้ชุมชนว่าสถานศึกษาได้รับการพัฒนาที่มีความพร้อมในการเรียนการสอนถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานนั้นจะต้อง

มีการประกันคุณภาพสถานศึกษาเสียก่อนซึ่งนอกจากจะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและทางราชการโดยตรงที่จะทำเรื่องนี้แล้วทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการเรียนการสอนที่ดีและทันสมัย จะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพสถานศึกษาดังต่อไปนี้

1.2.1 ด้านอาคารสถานที่ เช่น อาคารเรียน หอประชุม โรงฝึกงานโรงอาหาร ห้องสุขา หรือบริเวณสถานศึกษา เป็นต้น อาคารสถานที่เหล่านี้จะต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ หากมีการชำรุดไม่ว่าจะเป็นตัวอาคาร โต๊ะ เก้าอี้ ก็จะต้องมีการซ่อมแซมปรับปรุงสำหรับบริเวณสถานศึกษาก็เช่นกันจะต้องจัดให้ดูสวยงาม รมรื่น จัดให้มีน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาดและพอเพียงตลอดปี

1.2.2 ด้านอุปกรณ์การสอน ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้ามาก การศึกษาจะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อเตรียมและนำคนไทยก้าวเข้าสู่ยุคใหม่ ดังนั้นการเรียนการสอนของสถานศึกษาจำเป็นจะต้องมีและใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์สื่อการสอน เป็นต้น

1.2.3 ด้านครูอาจารย์ จะต้องปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้เข้ากับหลักสูตรใหม่ส่วนผู้บริหารจะต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมกับผู้เรียน พร้อมทั้งมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะผู้สอนจะต้องได้รับการอบรมและพัฒนาการสอนให้ทันกับเหตุการณ์

1.2.4 ด้านผู้เรียน จะต้องมีความพร้อมที่จะเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สังคมและวัสดุอุปกรณ์ ในด้านร่างกายจะต้องมีความสมบูรณ์แข็งแรง ไม่เจ็บไข้ได้ป่วย และต้องได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ได้รับการดูแลเรื่องโครงการอาหารกลางวัน ด้านจิตใจจะต้องร่าเริงแจ่มใสไม่มีปัญหากับครอบครัวหรือเพื่อน ๆ ด้านอุปกรณ์การเรียนก็เช่นกัน ผู้เรียนจะต้องมีให้พร้อม เช่น สมุด ดินสอ หนังสือ และอุปกรณ์อื่น ๆ ที่จำเป็น เป็นต้น

1.2.5 การให้คำปรึกษาแนะนำคณะกรรมการสถานศึกษาควรเสนอแนะตลอดจนให้คำปรึกษาในเรื่องการประกันคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนนอกจากนี้ควรสนับสนุนสถานศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

1.2.6 การตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จะต้องช่วยกันกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ เช่น การเรียนการสอน การประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพของสถานศึกษา การบริการของสถานศึกษา เป็นต้นแต่ทั้งนี้คณะกรรมการจะต้องกระทำด้วยความบริสุทธิ์ใจและเป็นไปในทางสร้างสรรค์ดังที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นว่าการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องได้รับการประกันคุณภาพศึกษาเป็นอันดับแรกนั่นก็คือ สถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาในด้านบุคลากร อาคารสถานที่

อุปกรณ์การเรียนการสอนตลอดจนตัวนักเรียนเองและจะเห็นว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญในการมีส่วนร่วมพัฒนาดังกล่าวด้วยเช่นกัน

2. บทบาทหน้าที่โดยทั่วไปนอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจะมีหน้าที่ตามที่ทางราชการกำหนดไว้แล้ว ยังมีหน้าที่โดยทั่วไปในการพัฒนาการศึกษาอีก ดังนี้

2.1 เป็นตัวแทนของผู้ปกครองหรือชุมชนในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้สถานศึกษาทราบถึงความต้องการและความเป็นไปของชุมชน

2.2 นำผลการประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาตลอดจนข่าวความเคลื่อนไหวของสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ในทางสร้างสรรค์เพื่อแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ

2.3 ชักชวนหรือประสานงานกับชุมชนหรือส่วนราชการในการช่วยเหลือหรือแก้ปัญหา และพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้า

2.4 นำทรัพยากรในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาสถานศึกษา

2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนทั่วไปเห็นความสำคัญของการศึกษาและให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นหน้าที่ที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2.6 เป็นแกนนำในการสร้างความสัมพันธ์อันดีประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยเฉพาะการสร้างความสัมพันธ์สามัคคี หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะทำให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเกิดความแตกแยกจะต้องช่วยกันประสานแล้วไซ้โดยเร็ว

2.7 บทบาทในการจัดการเรียนรู้นอกจากจะเป็นหน้าที่ของครูแล้วยังต้องมีผู้เกี่ยวข้องให้การส่งเสริมสนับสนุนจึงเกิดผลสำเร็จ เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน สื่อมวลชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือแม้แต่ผู้เรียนเองก็ยังคงมีส่วนร่วมด้วยโดยกิจกรรมของคณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholder) ที่ยังจะต้องมีบทบาทส่วนร่วม ได้แก่

2.7.1 การกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เช่น กำหนดมาตรฐานและเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาตามความสามารถและความสนใจ เป็นต้น

2.7.2 การวางแผนการเรียนรู้ ได้แก่ การวางแผนกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

2.7.3 การสำรวจความต้องการของผู้เรียน โดยการสังเกต สอบถาม สัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานตลอดจนการจัดกิจกรรม

2.7.4 การประเมินผล ได้แก่ การประเมินผลจากกระบวนการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้แล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไปการมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ของ

คณะกรรมการสถานศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้ทุกฝ่ายเกิดความเข้าใจในคุณค่าและเห็นความสำคัญของการศึกษามีใช้เป็นหน้าที่ของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด แต่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมรับผิดชอบในหน้าที่ด้วย

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป หมายถึง การให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และดำเนินกิจกรรมต่างๆที่ส่งผลดีต่อสถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงาน งานธุรการ งานปกครองดูแลและบำรุงรักษา งานอาคารสถานที่ การจัดการประชุม กิจกรรมนักเรียน งานประชาสัมพันธ์ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษา

ตารางที่ 2.4 การสังเคราะห์ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	ความถี่
ด้านการบริหารงานทั่วไป						
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	✓	✓	✓	-	✓	4
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป	✓	✓	✓	-	✓	4
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓	5

(ต่อ)

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	สำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาแห่งชาติ (2546)	สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547)	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550)	เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553)	ความถี่
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาใน การออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงาน ต่าง ๆ	✓	✓	✓	-	✓	4
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ใน ท้องถิ่น	-	✓	✓	-	✓	3
6. มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไข ปัญหาของนักเรียนและการลงโทษ นักเรียน	✓	-	-	✓	✓	3
7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแล ความประพฤติของนักเรียนร่วมกับ สถานศึกษา	✓	-	-	✓	✓	3
8. มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจาก สถานศึกษาไปยังชุมชน	✓	-	✓	-	✓	3
9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหารอาคาร สถานที่ของสถานศึกษา	✓	-	✓	-	✓	3
10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของ สถานศึกษา	-	✓	✓	-	✓	3

จากตารางที่ 2.4 ผลการสังเคราะห์ตัวชี้วัดแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป จำนวน 10 ตัวชี้วัด โดยมีการคัดเลือกจากการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีความถี่ตั้งแต่ 3 ครั้งขึ้นไป สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไปจำนวน 10 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป 3) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา 4) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ 5) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น 6) มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน 7) มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา 8) มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน 9) มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา และ 10) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา

2.5 แนวทางการพัฒนา

2.5.1 ความหมายของแนวทาง

แนวทางเป็นหลักในการพัฒนา ซึ่งนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมาย แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่วางไว้เป็นแนว

พจนานุกรมแปล ไทย-ไทย อ.เปลื้อง ณ นคร (2564) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ควรทำ

พจนานุกรมแปล ไทย-อังกฤษ LEXITRON (2564) ได้ให้ความหมายแนวทาง หมายถึง ครรลอง หนทาง วิธีทาง หรือทาง

สรุปได้ว่า แนวทาง หมายถึง กระบวนการ ขั้นตอนที่วางไว้เป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานเปลี่ยนแปลงไปตามทิศทางที่กำหนดและมีผลลัพธ์ไปในทิศทางที่ดีขึ้น

2.5.2 ความหมายของการพัฒนา

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนา ไว้ดังนี้

ทิตยา สุวรรณชฎ (2522, น. 341) ได้ให้ความหมายของการพัฒนา หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรของสังคม เพื่อการเปลี่ยนแปลงใน

การที่จะบรรลุเป้าหมายที่สังคมนั้นได้เลือกสรรแล้ว ด้วยการควบคุมอัตราการเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วิทยากร เชียงกุล (2527, น. 17-18) อธิบายว่า การพัฒนาที่แท้จริงควรหมายถึง การทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม จิตใจและความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับ การได้รับปัจจัยทางวัตถุ เพื่อตอบสนองความต้องการทางร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องได้รับการพัฒนาทางการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี พักผ่อนหย่อนใจและการพัฒนาวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่างๆด้วย ความต้องการทั้งหมดนี้บางครั้งเราเรียกกันว่า “การพัฒนาคุณภาพ” เพื่อให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การเพิ่มปริมาณสินค้าหรือรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2534, น. 91-92) ในทางการวางแผน การพัฒนา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการชักชวนการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้วยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจัง เป็นไปตามลำดับขั้นต่อเนื่องกันเป็นวงจร โดยไม่มีการสิ้นสุด

ดิเรก ฤกษ์หรรษา (2543, น. 282) ให้ความหมายว่า การพัฒนานั้นเป็นกระบวนการ (Process) ที่ต้องมีองค์ประกอบของเครื่องชี้วัดที่สำคัญและต้องผสมผสานระหว่าง

1. มีการเปลี่ยนแปลง (Change) ในทางบวก ได้แก่ การปรับปรุงเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตเสมอ ถ้าเปลี่ยนแปลงในทางลบไม่ถือว่าเป็นการพัฒนา คือการเปลี่ยนแปลงนั้นจะต้องดีขึ้น เจริญขึ้น งอกงามขึ้น และต้องเกี่ยวข้องกับ 4 แกนหลัก คือ คน โครงสร้าง เทคโนโลยีและระบบ หรืองาน (รวมทั้งสิ่งแวดล้อมด้วย)

2. การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมีการควบคุม (Control) ทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้ โดยการกำหนดเป็นแผนที่ชัดเจนและนำไปสู่การปฏิบัติที่ดำเนินตามเป้าหมายอย่างเด่นชัด และปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีจุดเน้นของการพัฒนาโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

3. ผลของการพัฒนานั้นต้องเกิดความเสมอภาค (Equity) และการกระจายใหม่ (Redistribution) ในการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องรายได้ และการกระจายความเป็นธรรมในเรื่องคุณภาพชีวิต (Quality of Life) แก่กลุ่มคนในสังคมอย่างยุติธรรมและจะต้องทำให้เกิดความเท่าเทียมอย่างแท้จริงในเรื่องโอกาส (การศึกษา การทำงาน ความก้าวหน้า ฯลฯ)

สนธยา พลศรี (2547, น. 2) การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดความเจริญเติบโตงอกงาม และดีขึ้นจนเป็นที่พึงพอใจ

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2547, น. 3) กล่าวว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงตามแผนหรือการเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง

สรุปได้ว่า การพัฒนา หมายถึง การปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนอย่างเป็นระบบ ระเบียบ ตามแบบแผนหรือทิศทางที่กำหนดเอาไว้ มีการจัดสรรใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า โดยมีเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดี

2.5.3 ลักษณะของแนวทางการพัฒนาที่ดี

สนธยา พลศรี (2547, น. 5-6) อธิบายไว้ ดังนี้

1. เป็นการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น ด้านคุณภาพ ปริมาณและสิ่งแวดล้อมของ สิ่งใดสิ่ง หนึ่งให้ดีขึ้นหรือให้มีความเหมาะสม อันเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ไม่ใช่ เปลี่ยนแปลงในด้าน ในด้านหนึ่งเพียงด้านเดียวเท่านั้น หรืออาจจะเรียกได้ว่าต้องเป็นการเปลี่ยนแปลง ทั้งระบบ ซึ่งเป็น ลักษณะตามความหมายทางด้านพัฒนาบริหารศาสตร์

2. มีลักษณะเป็นกระบวนการ คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตามลำดับขั้นตอน และอย่างต่อเนื่องกันโดยแต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเป็นลำดับไม่สามารถข้ามขั้นตอนใด ขั้นตอนหนึ่งได้

3. มีลักษณะเป็นพลวัต คือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลาไม่หยุดนิ่งแต่ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะเป็นแบบรวดเร็วหรือช้า ๆ ปริมาณมากหรือน้อยก็ได้

4. เป็นแผนโครงการ คือเกิดขึ้นจากการเตรียมการไว้ล่วงหน้าว่าจะเปลี่ยนแปลงใคร ด้านใด ด้วยวิธีการใด เมื่อไร ใช้งบประมาณเท่าใด ใครรับผิดชอบ เป็นต้น ไม่ใช่เป็นการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการเตรียมการไว้ล่วงหน้า

5. เป็นวิธีการ การพัฒนาเป็นมรรควิธีหรือกลวิธีที่นำมาใช้ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ตามเป้าหมายที่กำหนด เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาชนบท การพัฒนาเมือง การพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาชุมชนต่างก็เป็นวิธีการพัฒนาแบบหนึ่งที่มีลักษณะเฉพาะเป็นของตนเอง

6. เป็นปฏิบัติการ คือเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจริง ไม่เป็นเพียงแนวความคิดหรือเป็นเพียง รายละเอียดของแผนและโครงการเท่านั้น เพราะการพัฒนาเป็นวิธีการที่ต้องนำมาใช้ปฏิบัติจริงจึงจะ เกิดผลตามที่ต้องการ

7. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์เพื่อประโยชน์ของมนุษย์ เพราะมนุษย์ เป็นสัตว์โลกประเภทเดียวที่สามารถจัดทำแผนโครงการ คิดค้นวิธีการในการที่จะพัฒนาตนเองและ สิ่งต่าง ๆ ได้การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตามถ้าไม่ได้เกิดจากการกระทำของมนุษย์แล้วจะไม่ใช้การพัฒนา แม้ว่าจะมีลักษณะอื่น ๆ เหมือนกับการพัฒนาก็ตาม

8. ผลที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมหรือพึงพอใจทำให้มนุษย์และสังคมมีความสุขเพราะ การพัฒนาเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์นั่นเอง

9. มีเกณฑ์หรือเครื่องชี้วัด คือสามารถบอกได้ว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง นั้นเป็นการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้หลายวิธี เช่น เปรียบเทียบกับสภาพเดิมก่อนที่จะเกิด

การเปลี่ยนแปลงกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการชี้วัดในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านคุณภาพปริมาณ สิ่งแวดล้อมความคงทนถาวร การประเมินผลจากผู้ที่เกี่ยวข้องว่ามีความเหมาะสมหรือพึงพอใจหรือไม่ และระดับใด เป็นต้น

10. สามารถเปลี่ยนแปลงได้ การพัฒนานอกจากจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อ มนุษย์สังคมและสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์แล้ว รูปแบบ กระบวนการและวิธีการพัฒนา ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากมนุษย์และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งการเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลของการพัฒนา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นต้อง ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกระบวนการพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นด้วย การพัฒนาใหม่ ๆ จึงเกิดขึ้นอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนา หมายถึง หลักการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่จะส่งผลให้ การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เปลี่ยนไปในแนวทางที่ดียิ่งขึ้น

2.6 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment)

2.6.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546, น. 6) ได้ให้ความหมายของการประเมิน ความจำเป็น หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ควรจะเป็นและสิ่งที่เป็นอย่าง ในปัจจุบันหากมีความขัดแย้งระหว่างความแตกต่างที่พบก็จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ในสถานศึกษาต้องการศึกษาความต้องการจำเป็นเพื่อใช้ในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยนำความต้องการของชุมชนที่มีต่อคุณลักษณะที่ดีของเด็กที่ชุมชนอยากได้เป็นตัวตั้ง (สิ่งที่ควรจะเป็น) ซึ่งจะพบความแตกต่างที่ต้องการพัฒนาว่าจริง ๆ แล้วเด็กมีคุณลักษณะตามที่ชุมชนต้องการจริง หรือไม่สิ่งใดที่ขาดไปและควรพัฒนาอะไรให้แก่เด็ก ซึ่งจะต้องนำสิ่งที่ต้องพัฒนาไปกำหนดไว้ใน หลักสูตรสถานศึกษา

สุวิมล ว่องวาณิช (2548, น. 43) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็น กระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้น (what is) กับสภาพที่ ควรจะเป็น (What Should Be) โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใดและประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามี ลักษณะเช่นใดจากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา

หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทาง การเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

ราชบัณฑิตยสถาน (2555, น. 370) ได้ให้ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลสารสนเทศเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นโดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใดและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไรเพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์

Kaufman, Rojas and Mayer (1993, pp. 49-50) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อกำหนดช่องว่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับความต้องการโดยมีการเรียงลำดับความสำคัญ (Priority Order) ของผลที่ได้ ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นเพื่อเลือกความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือสภาพลำดับความจำเป็นที่ควรจะได้รับและการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคล องค์กร ซึ่งสามารถวัดได้จากการเปรียบเทียบสภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.6.2 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2546, น. 18-21) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการประเมินความต้องการจำเป็น ซึ่งนำมาใช้ในการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร สรุปได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นก่อนการประเมิน (Pre-assessment) ในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการสำรวจ (Exploration) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. วางแผนสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
2. นิยามหรือกำหนดจุดประสงค์ทั่วไปสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็น
3. กำหนดขอบเขตของการประเมินความต้องการจำเป็นหลักและ หรือประเด็นที่
ต้องการประเมิน
4. กำหนดรายละเอียดและข้อมูลความต้องการตามขอบเขตที่จะประเมิน ซึ่งรวมถึง
กลุ่มเป้าหมายในการประเมิน
5. ตัดสินใจกำหนดเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บ
รวบรวมข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูล

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ แผนเบื้องต้นสำหรับการประเมินความต้องการจำเป็นและการนำไปใช้ในขั้นที่ 2 และ 3

ขั้นที่ 2 ขั้นการประเมิน (Assessment) หลังจากการสำรวจความต้องการจำเป็นต่างๆ แล้วในขั้นนี้เป็นขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Gathering) ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้

1. สรุปรัดตสันใจกำหนดเกี่ยวกับบริบท ขอบเขต และสิ่งที่เกี่ยวข้องในการประเมินความต้องการจำเป็น
2. เก็บรวบรวมข้อมูลของความต้องการ ซึ่งในขั้นตอนนี้ย่อมทำให้ทราบความต้องการของผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมาย
3. หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในเบื้องต้นระยะแรก
4. วิเคราะห์สาเหตุของความต้องการหรือประเด็นปัญหา
5. วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด

ผลที่ได้จากขั้นตอนนี้ คือ ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่ต้องการการแก้ไขตามลำดับความสำคัญในระยะแรก

ขั้นที่ 3 ขั้นหลังการประเมิน (Post Assessment) เมื่อได้ผลการประเมินความต้องการจำเป็นแล้วในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสำคัญขั้นตอนหนึ่ง คือ การนำผลการประเมินไปใช้ (Utilization) ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1. จัดเรียงลำดับ (Set Priority) ความสำคัญของความต้องการจำเป็น เทคนิคที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับ เช่น การวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference Analysis) การวิเคราะห์ข้อมูลหลายมิติ (Multi Component Data Analysis) การกำหนดดัชนีความต้องการจำเป็นที่มีการถ่วงน้ำหนัก (Weighted Needs Index)
2. พิจารณาหาทางเลือกสำหรับการแก้ไขปัญหา จากข้อที่ 1 การจัดเรียงลำดับทำให้ทราบปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่สุด ถ้าหากไม่นำมาแก้ปัญหาก็จะสูญเปล่าในการทำการประเมิน ดังนั้นจึงต้องช่วยกันพิจารณาหาทางเลือกในการแก้ปัญหา
3. พัฒนาแผนการปฏิบัติ เพื่อใช้ในการดำเนินการต่อไป
4. ประเมินผล ของการประเมินความต้องการจำเป็น
5. รายงานผล การประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 45) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่หนึ่ง เป็นระยะก่อนการประเมินประกอบด้วยขั้นการเตรียมการมีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการ

จำเป็นและขั้นตอนการออกแบบการประเมิน เกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของ การประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนการดำเนินงานด้านทรัพยากร ค่าใช้จ่าย และเวลาใน การดำเนินงาน

2. ระยะที่สองเป็นระยะระหว่างการประเมินมีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นและการจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังขั้นแรกและ วิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการจำเป็น

3. ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน การเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบกำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจาก ความต้องการจำเป็นในขั้นของการนำผลไปใช้นี้ ต้องวางแผนว่าจะนำแนวทางที่กำหนดไปปฏิบัติ ให้เกิดผลอย่างไรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 46) กล่าวถึงกระบวนการประเมินความต้องการจำเป็น แบบสมบูรณ์ประกอบด้วยขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) 2) การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุ และ 3) การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (Needs Solution) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การระบุความต้องการจำเป็น (Needs Identification) คือขั้นตอนที่ระบุสภาพ ความแตกต่างระหว่างการกำหนดสิ่งที่มุ่งหวัง (importance: 1) และสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (Degree of Success: D) ที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญแล้ว

2. การวิเคราะห์หาสาเหตุความต้องการจำเป็น (Needs Analysis) คือขั้นตอน การวิเคราะห์หาสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น

3. การกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา (Needs Solution) คือขั้นตอนที่ขจัด ความต้องการจำเป็นให้หมดไป โดยมีการตัดสินใจเพื่อสรุปขั้นสุดท้ายว่าทางเลือกใดที่สมควรนำไป ปฏิบัติมากที่สุดขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นทุกขั้นตอนจะต้องนำมาจัดลำดับความสำคัญ ก่อนเพื่อหาความต้องการจำเป็นที่แท้จริงทุกครั้ง

Shambaugh and Magliaro (1997, p. 65) กล่าวว่า กระบวนการประเมินความต้องการ จำเป็น เป็นการดำเนินงานที่แปลงความต้องการที่เป็นเจตนาธรรมหรืออุดมคติให้เป็นความต้องการที่ เป็นจริงโดยพิจารณาจากข้อมูล ข้อเท็จจริงที่รวบรวมจาก แหล่งข้อมูลและผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย นำมา เปรียบเทียบและทบทวนเพื่อหาแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุดในการบรรลุความต้องการหรือ การแก้ปัญหาที่ประสบกระบวนการวิเคราะห์มี 3 ขั้นตอน ได้แก่ การบรรยายความต้องการจำเป็น การรวบรวมข้อมูล การสรุปและ ทบทวนความต้องการจำเป็น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การบรรยายความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่ผู้ออกแบบนำเสนอความต้องการ ที่เป็นอุดมคติความเชื่อ ความมุ่งมั่นในการเรียนการสอนว่าต้องการให้ผู้เรียนเป็นอย่างไรเมื่อได้รับ

การจัดการเรียนการสอนแล้ว เช่น มีความรู้อะไร ทำอะไรได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไรสิ่งที่นำเสนอไม่มีแหล่งที่มาจากปรัชญา วิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของโรงเรียนที่ได้ประกาศแก่สาธารณชน และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในหลักสูตรจะบอกถึงเป้าหมายที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนที่คาดหวังเมื่อผู้เรียนได้รับการศึกษาครบระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด 12 ปี ที่เรียกว่า มาตรฐานการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนเป็นรายปี ในแต่ละระดับชั้นที่เรียกว่าตัวชี้วัดสิ่งที่นำเสนอในขั้นนี้เป็นเป้าหมายการเรียนรู้ในระดับกว้างยังไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติแต่ทำให้เห็นลำดับความสำคัญของความต้องการหรือ เป้าหมายการเรียนรู้ที่โรงเรียนต้องการให้นักเรียนบรรลุ

2. การรวบรวมข้อมูล เป็นขั้นตอนที่ผู้ออกแบบดำเนินการวิเคราะห์ทางเลือกหรือแนวทางต่าง ๆ ในการนำเป้าหมายการเรียนรู้สู่การปฏิบัติซึ่งต้องอาศัยข้อมูลหลายด้านการดำเนินงานในขั้นนี้คือการวิเคราะห์งาน (Task Analysis) ซึ่งหมายถึง การจำแนกงานที่ต้องปฏิบัติเป็นกลุ่มงานต่าง ๆ รวมทั้งการบรรยายรายละเอียดของภาระงานแต่ละงานและจัดระบบงานให้สัมพันธ์กันจนสามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้จะต้องวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายของผู้เรียน สาระ สื่อ และกิจกรรมเพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนเป็นลำดับขั้นตอนและบรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้นงานในขั้นนี้คืองานเพื่อการเรียนรู้ (Learning Task) ผลที่ได้จากการดำเนินงานในขั้นนี้คือ เป้าหมายการเรียนรู้ที่บอกให้ทราบว่าผู้เรียนควรมีความรู้อะไรสามารถทำอะไรได้หลังจากได้รับการจัดการเรียนการสอนแล้วนอกจากนั้นยังบอกให้ทราบว่าผู้เรียนต้องมีความรู้และทักษะพื้นฐานอะไรที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น การดำเนินงานในขั้นนี้จึงประกอบด้วยการวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyzing the Learners) เพื่อให้ทราบความแตกต่างของผู้เรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายการเรียนรู้ว่ามีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร มีพื้นฐานความรู้ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้เป็นอย่างไร และการวิเคราะห์งานเพื่อการเรียนรู้ (Analyzing the Learning task) คือการวิเคราะห์ว่าความรู้หรือเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเรียนรู้นั้นคืออะไร มีลักษณะและธรรมชาติเป็นอย่างไรมีขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อการเรียนรู้เนื้อหานั้นอย่างไรซึ่งเป็นพื้นฐานสำหรับการออกแบบการเรียนการสอน

3. การสรุปและทบทวนความต้องการจำเป็น เป็นขั้นตอนที่ผู้ออกแบบนำสารสนเทศที่ได้จากการศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมได้มาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับความต้องการและปัญหาที่แท้จริงหรือปรับปรุงความต้องการที่กำหนดไว้ในขั้นตอนแรกให้มีความเหมาะสมเป็นจริงมากยิ่งขึ้นและใช้ในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ที่มีการจัดลำดับความสำคัญและกำหนดทางเลือกหรือแนวทางปฏิบัติที่มีความเฉพาะเจาะจง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงโดยใช้สารสนเทศต่าง ๆ ที่ได้ศึกษามาแล้ว ได้แก่ ลักษณะของผู้เรียน สภาพบริบทของการเรียนการสอนในโรงเรียนสารสนเทศเหล่านี้จะช่วยให้ข้อเสนอแนะทางการบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้หรือ

การแก้ปัญหาที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ ในการปฏิบัติสอดคล้องกับเวลาและทรัพยากรที่มีอยู่ต่อไป

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นนั้น เป็นการนำข้อมูลที่ได้รับรวบรวมมาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ แล้วนำมาเพื่อระบุความต้องการหรือแนวทางที่เป็นไปได้มากที่สุด สามารถบอกหรือบรรยายถึงความต้องการจำเป็นได้ และระบุแนวทางเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี

2.6.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

นักวิชาการหลายท่านได้จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ไว้ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2548, น. 47) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของปัญหาหรือความต้องการจำเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็น การระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยไม่จัดเรียงลำดับความสำคัญ ถือว่ายังทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน ดังนั้นการจัดลำดับความสำคัญทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด (Bosin, 1992, อ้างถึงใน ปิยะมาภรณ์ ไชคอวยชัย, 2540) การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็น มีหลายวิธี (Witkin, 1984, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2541) กล่าวว่า การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันมาก คือการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสำรวจและแบ่งวิธีการตามลักษณะข้อมูลที่ได้มาเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลจากการตอบสนองเดี่ยว (Single-Response) และข้อมูลจากการตอบสนองคู่ (Duct-Response)

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากจะทำให้สามารถระบุความต้องการจำเป็นที่มีความจำเป็นมาก ทราบปัญหาได้ตรงจุด และสามารถแก้ปัญหาได้บรรลุวัตถุประสงค์หรือความต้องการที่อยากให้เกิดขึ้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร $PNI_{Modified} (I - D) / D$ Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช ได้ปรับปรุงจาก วิธี Priority Needs Index (PNI) โดยการหารค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการ

กำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริงเพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PNI_{Modified} (I - D) / D \quad (2-1)$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น (Importance)

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of success)

วิธี $PNI_{Modified}$ มีข้อดีคือ คำนวณง่าย ให้ข้อสรุปที่ดี และเมื่อถ่วงน้ำหนักจะทำให้ได้ความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้น ข้อจำกัดของวิธีนี้ คือ ข้อตกลงเบื้องต้นเป็น Interval Scale ที่ไม่ค่อยเหมาะสม และเป็นการศึกษาแยกกันระหว่างสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันกับสภาพที่คาดหวังผลต่างที่มีค่าเท่ากันในระดับต่างกับระดับสูงยากในการจัดเรียงลำดับ

2.7 บริบทโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.7.1 สภาพทั่วไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกิดจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ได้กำหนดว่า การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปริมาณสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม โดยให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ประสาน ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอแกลง อำเภอกันทรวิชัย และอำเภอบรบือ มีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 196 โรงเรียน นักเรียนจำนวน 23,206 คน ครูจำนวน 1,455 คน สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาศึกษามหาสารคาม เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 85 ถนนนครสวรรค์ ตำบลตลาด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม รหัสไปรษณีย์ 44000

2.7.1.1 วิสัยทัศน์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 บริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน

2.7.1.2 พันธกิจ

- 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) พัฒนาศักยภาพผู้เรียนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ คุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ
- 4) สร้างโอกาสความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษา อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- 5) ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)
- 6) พัฒนาระบบบริหารจัดการแบบบูรณาการ และส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.7.1.2 เป้าหมาย

- 1) ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความรู้ มีทักษะและคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัยมีความสามารถในการพึ่งพาตนเองและปรับตัวเป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี
- 2) ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และกลุ่มผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและมีคุณภาพ พร้อมก้าวสู่สากล ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ครู เป็นผู้เรียนรู้ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความแม่นยำทางวิชาการและมีทักษะการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตอบสนองผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะในการใช้เทคโนโลยี
- 4) ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นเลิศส่วนบุคคล คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ (Accountability) และการบริหารแบบร่วมมือ

5) สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหารงานและจัดการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนภาคเอกชนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาระดับพื้นที่จัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ในทุกมิติเป็นโรงเรียนนวัตกรรม

6) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีการบริหารงานเชิงบูรณาการเป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ใช้ข้อมูลสารสนเทศและการวิจัยและพัฒนาในการขับเคลื่อนคุณภาพกำกับติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ

2.7.1.2 กลยุทธ์เชิงนโยบาย

นโยบาย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1) นโยบายที่ 1 จัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคง จะเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในเขตพื้นที่พิเศษเฉพาะที่มีความยากลำบากในการบริหารจัดการ เช่น การจัดศึกษาของสถานศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพของประชากรวัยเรียนกลุ่มชาติพันธุ์กลุ่มที่ด้อยโอกาสและกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร เช่น พื้นที่สูง ชายแดน ชายฝั่งทะเล และเกาะแก่ง เพื่อสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาว

2) นโยบายที่ 2 พัฒนาคุณภาพผู้เรียนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมุ่งเน้นพัฒนาประชากรวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมายซึ่งหมายถึงรวมถึงกลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดารในทุกมิติโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ ยึดมั่นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เป็นพลเมืองดีของชาติและเป็นพลโลกที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีความเป็นเลิศทางวิชาการ มีทักษะวิชาชีพ และมีทักษะชีวิตที่เหมาะสมสอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

3) นโยบายที่ 3 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาการปรับเปลี่ยนระบบการผลิตและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภท ตั้งแต่การจูงใจคัดสรรผู้มีความสามารถสูงให้เข้ามาเป็นครูคุณภาพ มีระบบการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้งเงินเดือนเส้นทางสายอาชีพปรับเปลี่ยนบทบาทครูให้เป็นครูยุคใหม่ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพตรงตามความต้องการ เป็นมืออาชีพ มีทักษะวิชาชีพขั้นสูง โดยปรับบทบาทจาก “ครูสอน” เป็น “โค้ช” หรือ “ผู้อำนวยการการเรียนรู้” สร้างเครือข่ายพัฒนาครูให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน รวมถึงการพัฒนาครูที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสอนมาเป็นผู้สร้างครูรุ่นใหม่อย่างเป็นระบบ และวัดผลงานจากการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง นอกจากนี้มีการออกแบบ วางแผนการผลิตและพัฒนาครูอย่างเป็นระบบตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพขั้นสูง เงินเดือนค่าตอบแทนและ

สวัสดิการต่าง ๆ ให้สามารถจูงใจบุคคลที่เก่ง ดี มีความรู้ มาเป็นครู มีการวางแผนอัตรากำลังระยะยาว (20 ปี) ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการผลิตครู และมีการวางแผนการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยนำ Digital Platform มาเป็นเครื่องมือทั้งการพัฒนา อบรมครู และการจัดทำฐานข้อมูลกำลังคน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประวัติครู ประวัติการพัฒนา ฝึกอบรม นำไปสู่การวิเคราะห์วางแผนกำลังคน ได้อย่างต่อเนื่อง

4) นโยบายที่ 4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพมีมาตรฐานและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสร้างโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ประชากรในวัยเรียนทุกคนและทุกกลุ่มเป้าหมายซึ่งหมายถึง กลุ่มผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษกลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้เข้าถึงการบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ และมีมาตรฐาน โดย 1) เน้นการสร้างความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับพื้นที่เพื่อวางแผนการจัด การศึกษาทั้งระบบตั้งแต่การสำมะโนประชากรวัยเรียนการรับเด็กเข้าเรียน การตรวจสอบติดตามการเข้าเรียนการติดตามเด็กนักเรียนออกกลางคัน ตลอดจนการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับพื้นที่ และการระดมทุนเพื่อพัฒนาการศึกษา 2) ปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้มีมาตรฐานในด้านต่าง ๆ สอดคล้องกับบริบทเชิงพื้นที่ เช่น มาตรฐานด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ อาคารเรียน อาคารประกอบ หอประชุม สนามกีฬา ห้องเรียน ห้องพิเศษ วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น มาตรฐานด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตรฐานด้าน การบริหารจัดการ มาตรฐานด้านระบบงบประมาณ มาตรฐานด้านความปลอดภัยและ มาตรฐานด้าน Digital Technology เป็นต้น 3) สร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 4. ปรับเปลี่ยนกระบวนการงบประมาณตั้งแต่การจัดสรรงบประมาณอุดหนุนตรงไปยังผู้เรียนและ สถานศึกษาโดยตรง และมีความเหมาะสมเพียงพอและ 5.) นำ Digital Technology มาเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสในการเข้าถึง การบริการ การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

5) นโยบายที่ 5 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จะเน้นการพัฒนา หน่วยงานในสังกัด ให้เป็น หน่วยงานที่มีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาทภารกิจ สามารถให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพ แยกแยะบทบาทหน่วยงานแต่ละระดับอย่างชัดเจน เช่น ระดับปฏิบัติ ระดับที่ทำหน้าที่ ในการกำกับติดตาม เป็นหน่วยงานที่มีขีดสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาล และโปร่งใส เป็นองค์กร ที่ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชั่น ปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัย และพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็น Digital เข้ามา ประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล รวมทั้งมีลักษณะเปิดกว้างเชื่อมโยง

ถึงกัน และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว

2.7.2 สภาพการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นหน่วยงานที่เกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2553 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา และแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศึกษา ประชกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะกรรมการคณะอนุกรรมการและคณะทำงานด้านการศึกษา

11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ หรือปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2.7.3 สภาพปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ทั้งหมด 196 โรงเรียน (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สพป. มหาสารคาม เขต 1, 2564, น. 4 จัดการศึกษา 3 ระดับ ประกอบด้วย ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีการดำเนินการจัดการศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีอำเภอในเขตพื้นที่บริการ 4 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอเมือง อำเภอกันทรวิชัย อำเภอบรบือ และอำเภอแกดำ การจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 นั้นได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปอย่างเต็มที่แต่เนื่องจากปัจจัยหลายด้าน เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และลักษณะงานเฉพาะด้านน้อยคณะกรรมการสถานศึกษาบางคนได้มาจากการร้องขอของสถานศึกษา ไม่ได้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจหรือมีความรู้ในงานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ เพราะบุคคลที่จะเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในด้านต่างๆเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น ผู้แทนผู้ปกครอง จะเป็นผู้สะท้อนปัญหาและความต้องการด้านคุณภาพทางการศึกษาและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ผู้แทนองค์กรชุมชน เป็นผู้สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นสมาชิกส่วนหนึ่งของชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาได้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้านอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ เป็นต้น คณะกรรมการสถานศึกษามีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย รวมถึงการเข้าร่วมประชุมสถานศึกษาแต่ละครั้งไม่ครบองค์ประชุม เนื่องจากภาระหน้าที่ของแต่ละบุคคลและเวลาที่ไม่ตรงกัน และสถานศึกษากำหนดเนื้อหาวาระการประชุมให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานรับทราบมากกว่าให้ร่วมพิจารณา เสนอแนะและมีข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่มากเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จะต้องมีแนวทางใน

การพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่ชุมชน สังคม และประเทศชาติต้องการ อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด และบรรลุวัตถุประสงค์

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

สมบุรณ์ เป็งงา (2555, น. 94-95) ได้ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกล้วย อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ซึ่งศึกษาประเด็นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านกล้วย ตำบลแม่จัน อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก จำนวนผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 30 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แจกแจงความถี่ และจัดลำดับความสำคัญ ผลการวิจัย พบว่า สาเหตุการไม่มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกล้วย อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ได้แก่ สาเหตุที่เกิดจากชุมชนคือ คนในชุมชนไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากที่สุด รองลงมาเป็นสาเหตุที่มาจากสภาพแวดล้อม และสาเหตุที่มาจากโรงเรียนคือ ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนให้ความสำคัญในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนน้อยเกินไป ซึ่งมีค่าเท่ากับ สำหรับสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกล้วย อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกล้วย อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ได้จัดทำโครงการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการวางแผน เนื่องด้วยเป็นเรื่องที่ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุดตามผลการวิจัยจากขั้นตอนที่ 1 โครงการมีเป้าหมายดำเนินการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาด้านการวางแผน ผลการดำเนินกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้เข้าร่วมโครงการได้ตั้งใจเข้ารับการประชุมเชิงปฏิบัติการ มีผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจและสามารถปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบกันเอง กล่าวซักถามทำความเข้าใจข้อสงสัย พูดคุยสนทนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ปัญญา ธิมาชัย (2556, น. 57-58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี ที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา

ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาและองค์ประกอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามสภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำนวน 35 โรงเรียน รวม 280 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ สถานศึกษาขนาดเล็กและสถานศึกษาขนาดใหญ่ โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกรรมการภายในและกรรมการภายนอก โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

วรุณยุภา คะโยธา (2558, น. 79-90) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา/คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/โรงเรียนวัดศรีเมือง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 15 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป มีปัญหาที่สอดคล้องกันทั้ง 4 ด้าน คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการการศึกษาด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ 2) แนวทางการพัฒนาคือ โรงเรียนควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดทำคู่มือบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และการให้

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้

สุขตา แดงสุวรรณ (2558, น. 83-85) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำนวน 358 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาเพื่อพิจารณาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เสกสรร กระยอม (2559, น. 99-104) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันหรือไม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในกลุ่มพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 103 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 โดยรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียง 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารงานทั่วไป 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า โดยรวมและรายได้ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติระดับ .05

- 3) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษา กลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยรวมและรายทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติและ
- 4) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 จำแนกตามตำแหน่งของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มาติกา ประชาธิปไตย (2560, น. 145-148) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 และ 3) เพื่อพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 จำนวน 354 คน จาก 59 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 26 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านงานวิชาการ 6 ตัวชี้วัด ด้านงานงบประมาณ 5 ตัวชี้วัด ด้านการบริหารงานบุคคลมี 5 ตัวชี้วัด ด้านงานการบริหารงานทั่วไป 10 ตัวชี้วัด 2) สภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับ มาก 3) แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 สรุปได้ดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วางแผนและบริหารจัดการวิชาการของสถานศึกษา ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะมาตรฐานทางวิชาการของสถานศึกษา และคุณภาพของการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมในการสรรหา ตรวจสอบคุณภาพของเอกสารตำราเรียน การจัดการสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาตลอดจนการพัฒนาวิชาการรอบด้านทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน สนับสนุนหรือจัดหาและให้ข้อเสนอแนะในการจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านการบริหารงานบุคคล ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการบริหารงานบุคคล โดยวางแผนและให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดกรอบ

อัตรากำลังการสรรหาผู้ปฏิบัติหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกด้าน รวมทั้งการยกย่องเชิดชูเกียรติของครูและการให้ข้อเสนอแนะในการประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดี 3) ด้านงานการบริหารทั่วไป ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการบริหารทั่วไป โดยวางแผน ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานและการพัฒนางานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงิน และพัสดุและงานด้านอื่น ๆ 4) ด้านงานงบประมาณ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงานงบประมาณ โดยวางแผนตรวจสอบ ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการใช้เงินงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุน การระดมทุน และจัดหางบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาจากภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน การจัดซื้อ จัดจ้างและการดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษา

อัจฉรา จงดี (2560, น. 52-55) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด จำนวน 361 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เชชม มหิงสาเดช (2562, น. 52-55) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำนวน 351 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทการมี

ส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยรวมและรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น ประกอบด้วยการมีส่วนร่วมในการบริหารงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านงานวิชาการ ด้านงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป ซึ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานแต่ละด้านนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากสถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ในการพัฒนาลูกหลานของชุมชน ซึ่งสถานศึกษาและชุมชนนั้นจะต้องร่วมมือกันในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งการร่วมมือกันนั้นสามารถดำเนินการได้ในลักษณะของการร่วมแสดงความคิดเห็น การร่วมดำเนินกิจกรรม การร่วมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ เป็นต้น ซึ่งการมีส่วนร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชนนั้น จะต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เล็งเห็นความสำคัญของชุมชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ และเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่

2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Gold (2000, p. 295) ได้ศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยเน้นการให้ความร่วมมือระหว่างชุมชน ผู้ปกครองและนักการศึกษา ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาในรัฐฟิลิปปินส์ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการศึกษาของชุมชนเป็นสื่อกลางระหว่างผู้ปกครอง ครอบครัว กับโรงเรียน เพื่อเป้าหมายในการเสริมสร้างการอ่านออกเขียนได้ และการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุมชน ทำให้ผู้ปกครองได้รับความรู้เกี่ยวกับชุมชน ดังนั้น การสร้างหุ้นส่วนและความร่วมมือระหว่างผู้ปกครองกับนักการศึกษา ทำให้เกิดทรัพยากรที่มีคุณค่าทั้งในด้านสังคมและวัฒนธรรมให้แก่โรงเรียน

Ostrow (2002, p. 4335-A) ได้ศึกษา ผลของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการประสบความสำเร็จของการศึกษาเล่าเรียนที่เป็นบุตรหลานของผู้อพยพชาว ซาลวาเตอร์และชาวกัวเตมาลา พบว่า ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่สวดเศทุกข์ยากมากที่สุดจากภัยสงครามกลางเมืองในประเทศของตน มีครอบครัวขนาดเล็กในเขตสงคราม ได้รับแรงจูงใจให้หนีออกจากประเทศน้อยกว่าตอนที่เข้าสหรัฐ อายุน้อยได้รับการศึกษาน้อยและพูดภาษาอังกฤษได้น้อย ข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับนโยบายคือ ควรจัดหาสารสนเทศให้บุคลากรของโรงเรียนเกี่ยวกับประวัติที่เป็นเอกภาพของผู้อพยพ โรงเรียนควรให้ผู้ปกครองทราบว่าโรงเรียนคาดหวังอะไรจากการอพยพ และประโยชน์อะไรบ้างที่จะได้จากการมีส่วนร่วมจะตกเป็นของบุตรหลานผู้อพยพ ผู้ปกครองที่พูดภาษาได้น้อยจะได้ประโยชน์จากชั้นเรียนที่สอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง และมีบริการแก่ผู้พูดสองภาษามากขึ้น โปรแกรมที่เชื่อมโยงผู้ปกครองที่พูดภาษาอังกฤษได้น้อยเข้ากับผู้ปกครองที่พูดได้สองภาษาจะเพิ่มการมีส่วนร่วมมากขึ้น และจะจัดหาบริการที่ต้องการให้ได้มากขึ้นโดยไม่ต้องอาศัยบุคลากรของโรงเรียน

Brouse and Basch (2004, p. 10-20) ได้ศึกษา ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการบริหารจัดการแบบเบ็ดเสร็จ ด้านทรัพยากร การปฏิบัติงาน และผลการดำเนินงานในเขตการศึกษาซูเบอร์แบน พบว่า 1) ปัจจัยด้านสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา ขนาดโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน 2) ปัจจัยด้านทรัพยากรของคณะกรรมการการศึกษาปัจจัยด้านสถานภาพ ขนาดโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินงาน 3) ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินงาน และ 4) ปัจจัยด้านทรัพยากรและการปฏิบัติงานคณะกรรมการมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของการดำเนินงาน

Longo (2005, p. 531-A) ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนในการศึกษาของพลเมืองนำไปสู่โรงเรียนอนาคต พบว่า การศึกษาที่มีความเชื่อมโยงกับความเป็นนักประชาธิปไตย ซึ่งอดีตจะไม่ให้ความสำคัญด้านการศึกษาเท่าที่ควร ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความสำคัญทางประวัติศาสตร์แบบร่วมสมัย (Contemporary Model) ซึ่งผู้ร่วมในสถาบันการศึกษากับชุมชนท้องถิ่นในแนวทางที่มีพลังความกระตือรือร้นของพลเมืองในการเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ การให้ความสำคัญของบุคคล การเน้นในเรื่องคำสั่งและความยุติธรรม การแลกเปลี่ยนการปฏิบัติงานและการกำหนดทรัพยากร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนหรือสถาบันชุมชนที่ทำงานร่วมกันเพื่อประชาธิปไตย จากการศึกษาวิจัยและรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า ชุมชนมีความพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน โดยสถานศึกษาจะต้องใช้กลยุทธ์ต่างๆที่เหมาะสมในการประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในการหลอมให้สถานศึกษากับชุมชนมีการประสานร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อให้โรงเรียนและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

Pryor (2005, p. 52-53) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การระดมกำลังการมีส่วนร่วมของชุมชนสังคมเมืองสำหรับการจัดการเรียนการสอนในชนบท กรณีศึกษาประเทศกานา พบว่า การมีส่วนร่วมในชุมชนเกิดจากความต้องการของชุมชน โรงเรียนควรจะกระตือรือร้นในการพยายามสร้างความร่วมมือมากกว่าการหวังพึ่งให้ชุมชนเข้ามาช่วยพัฒนาโรงเรียน

Timothy (2008, p. 73) ได้ศึกษาผลของการเกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระดับสูงและที่มีต่อความคิดเห็นด้านการรับรู้ของบุคลากร การศึกษาวิจัยนี้มุ่งศึกษาการจัดการเชิงสมมุติเกี่ยวกับการเกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วมกับบุคลากรในโรงเรียนเพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับความยุติธรรม บุคลากรกลุ่มต่าง ๆ มีเจตคติต่อพฤติกรรมการบริหารจัดการของผู้บริหารระดับสูงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์เชิงคุณภาพทำให้ได้ข้อเสนอ 7 ด้านของบุคลากรเกี่ยวกับการเพิ่มระดับการรับรู้ในความยุติธรรมและอีก 3 ด้านเกี่ยวกับการสร้างแรงบันดาลใจพฤติกรรมความเป็นพลเมืองในองค์กร (Citizenship) ผลการวิเคราะห์พบว่าบุคลากรกลุ่มต่าง ๆ มีระดับของการเข้าไปเกี่ยวข้องแบบมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการระดับสูงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและระดับของการเข้าไปเกี่ยวข้อง มีผลร่วมกันกับประเภทงานอย่างมีนัยสำคัญ ข้อมูลจากงานวิจัยชี้ว่าการรับรู้ (ความคิดเห็น) ของบุคลากรในโรงเรียนเกี่ยวกับความยุติธรรมและการยอมรับ (Receptiveness) ต่อการเข้าไปเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการระดับสูงมีส่วนสัมพันธ์กับประสบการณ์ในอดีต และการได้ประสบการณ์โดยตรงกับการบริหารจัดการระดับสูง ตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรในโรงเรียนและการที่สมาชิกคณะกรรมการบริหารโรงเรียนได้รับความเชื่อถือและไว้วางใจหรือไม่ ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ให้ทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านนี้ที่จะนำไปใช้เพื่อปลูกฝังการรับรู้ในความยุติธรรมในหมู่บุคลากรในประชาคมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องด้วยผลการวิเคราะห์จากงานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้บริหารระดับสูงในสถานศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา

จากการศึกษาวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาให้ความร่วมมือและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมรวมถึงการตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วม การได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษา การมีความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน มีการประสานงาน ประชาสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน รวมถึงมีการใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการประสานความร่วมมือ

2.9 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สังกเคราะห์จากแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2546), สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547), คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547), สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550), เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553) ดังนี้ 1) ด้านงานวิชาการ
2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านบริหารงานบุคคล และ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ระยะที่ 2 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ยกร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยดำเนินการนำข้อมูลที่ได้ จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในระยะที่ 1 และการศึกษา Best Practices เกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีมาพัฒนาเป็นร่างแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3

การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินเป็น 3 ขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากการศึกษาเอกสารโดยใช้แบบสังเคราะห์องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารงาน 4 ด้าน

ขั้นตอนที่ 2 ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ดังนี้

1. อาจารย์มหาวิทยาลัย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกขึ้นไปจำนวน 2 คน ได้แก่

1.1 ดร.พิชิตชัย คำอินทร์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต เทคโนโลยี สารสนเทศ และวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตร สาขา เทคโนโลยี สารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีไทย ญี่ปุ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติสำหรับการวิจัย

1.2 ดร.อาทิตย์ อัจฉาญ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

2. ผู้บริหารสถานศึกษามีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 2 คน ได้แก่

2.1 นางไยยะดา จันทะนาม วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดแคน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2.2 นางจรรุวรรณ ไชยวงษา วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านลาด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. ครูผู้สอน ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ครูผู้สอน มีประสบการณ์และเทคนิคในด้านการประสานงานร่วมกับชุมชน จำนวน 3 คน ไม่น้อยกว่า 3 ปีการศึกษา จำนวน 3 คน ได้แก่

3.1 นางศยามล แฉล้มจิตร ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.2 นายบรรจง พลเสนา ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.3 นางสาวภาสินี ปะเสระกั้ง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกก่อสังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังข์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบประเมิน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยจัดทำร่างแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2.2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง

2.3 ปรับปรุงและจัดทำแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน ด้วยตนเองและรับคืนเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้ข้อสรุป สร้างเป็นองค์ประกอบ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 123-124)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยเลือกใช้ องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไปโดยมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 3 หาค่าสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2564 ทั้งหมด 196 โรงเรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 196 คน ครูผู้สอน จำนวน 1,364 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 1,788 คน รวมทั้งหมด 3,348 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1973, อ้างถึงใน ไพศาล วรคำ, 2562, น. 467) จากประชากร 196 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารจำนวน 40 คน ครูผู้สอนจำนวน 132 คนและ

คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 174 คน รวมทั้งสิ้น 346 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยแบ่งสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดออกเป็นอำเภอ แล้วทำการเทียบบัญชีไตรยางค์เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก ดังนี้

1.1 สถานศึกษา จำนวน 40 โรงเรียน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้วิธีการจับสลาก ด้วยการพิมพ์ชื่อสถานศึกษา จำนวน 196 โรงเรียน ใช้กระดาษแผ่นเล็ก 1 แผ่นต่อ 1 โรงเรียน แล้วใส่ลงในกล่องทึบแสงเขย่าให้คละกั้น แล้วหยิบขึ้นมาทีละแผ่น โดยไม่ใส่กลับคืนจนครบตามจำนวนสถานศึกษา 196 โรงเรียน ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับ ที่	อำเภอ	สถานศึกษา (โรงเรียน)		ผู้บริหาร สถานศึกษา (คน)		ครูผู้สอน (คน)		คณะกรรมการ สถานศึกษา		รวม (คน)
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	
1	เมือง	63	13	63	13	503	49	579	57	119
2	กันทรวิชัย	48	10	48	10	271	26	438	42	78
3	แกดำ	20	4	20	4	111	10	180	17	31
4	บรบือ	65	13	65	13	479	47	591	58	118
รวมทั้งหมด		196	40	196	40	1,364	132	1,788	174	346

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับอำเภอ และสถานภาพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำแนกเนื้อหาตามองค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงาน

วิชาการ การบริหารงานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ Likert (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 99-100) โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีระดับสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการสร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีวิธีการดังนี้

3.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด หลักการ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาจากเอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบสร้างแบบสอบถาม

3.2 นำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีทั้งหมด 23 ข้อ โดยพิจารณาให้ครอบคลุมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านบริหารงานวิชาการ มี 4 ข้อ 2) ด้านบริหารงานงบประมาณ มี 4 ข้อ 3) ด้านบริหารงานบุคคล มี 5 ข้อ และ 4) ด้านบริหารงานทั่วไป มี 10 ข้อ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่จะทำการสอบถามผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษารวมทั้งการใช้ภาษาให้มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตรวจสอบดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 269) เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน มีรายนาม ดังนี้

4.1.1 นางไยยะดา จันทะนาม วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดแคน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา

4.1.2 อาจารย์สุทัศน์ แก้วคำ วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

4.1.3 ดร.พิชิตชัย คำอินทร์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุสิตบัณฑิต เทคโนโลยีสารสนเทศและวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ตำแหน่ง อาจารย์ ประจำหลักสูตรเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีไทยญี่ปุ่น ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติสำหรับการวิจัย

4.1.4 ดร.อาทิตย์ อาจหาญ วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผล

4.1.5 นายธรรณิษฐ์ พิชิตมาร วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (เฉพาะการสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยขอนแก่นตำแหน่ง ครู โรงเรียนจินดาสินธวานนท์ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 เชี่ยวชาญด้านการใช้ภาษา

4.2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) คุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.80–1.00

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดพิมพ์ และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 42 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 7 คน และครูผู้สอน 35 คน ได้แก่ โรงเรียนบ้านป่ากุงหนานาเจริญ จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านแก่น้อยหนองเส็งหินลาด จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านโคกสูง จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านโนนแดงมะขามหวาน จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านดงน้อย จำนวน 6 คน โรงเรียนบ้านดอนหว่านหัวหนอง จำนวน 6 คน โรงเรียนอนุบาลบรบือ จำนวน 6 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.38–0.75 สภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.36–0.74 และค่าความเชื่อมั่นสภาพปัจจุบัน เท่ากับ 0.94 สภาพที่พึงประสงค์ เท่ากับ 0.95

4.4 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เพื่อขออนุญาตและอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5.2 ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างพร้อมแบบสอบถาม ซึ่งทางผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม โดยใช้เวลา 15 วัน

5.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามแล้วตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 40 คน ครูผู้สอน 66 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 87 คน รวมทั้งหมด 193 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 193 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

6.1 ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 122)

6.2 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 123-124)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.3 วิเคราะห์ข้อมูลแล้วจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อจัดลำดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาเรียงค่าคะแนน $PNI_{Modified}$ จากต่ำไปสูง และนำค่าคะแนน $PNI_{Modified}$ ในแต่ละประเด็นมาเป็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 279)

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

7.1.1 ค่าความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index: IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 269) หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\sum x}{N} \quad (3-1)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum x$ แทน ผลรวมคะแนนความสอดคล้องที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

7.1.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Power) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561, น. 71)

$$r_{xi}(y - xi) = \frac{N \sum xi(y - xi) - \sum xi \sum (y - xi)}{\sqrt{[N \sum xi^2 - (\sum xi)^2][N \sum (y - xi)^2 - (\sum (y - xi))^2]}} \quad (3-2)$$

เมื่อ $r_{xi}(y - xi)$ แทน ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามที่ i
 xi แทน ชุดคะแนนจากข้อคำถามที่ i
 y แทน ชุดของคะแนนรวมจากข้อคำถามทุกข้อ
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์

7.1.3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's α - Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 117)

$$a = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right) \quad (3-3)$$

เมื่อ	a	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อคำถาม
	$\sum s_i^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 122)

$$p = \frac{f}{N} \times 100 \quad (3-4)$$

เมื่อ	p	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 123-124)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N} \quad (3-5)$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

7.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation, S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}} \quad (3-6)$$

เมื่อ $S.D.$ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

X แทน คะแนนแต่ละตัว

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย

N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม

\sum แทน ผลรวม

7.2.4 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Modified Priority Needs Index: $PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, น. 279)

$$PNI_{Modified} = (I - D) / D \quad (3-7)$$

เมื่อ $PNI_{Modified}$ แทน ดัชนีความต้องการจำเป็น

I แทน ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์

D แทน ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

การศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้วยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากระยะที่ 1 มาพัฒนาจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) จากต่ำไปสูงและนำมาเป็นประเด็นกำหนดข้อคำถามในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องดังนี้

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยศึกษาโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนละ 3 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 3 โรงเรียนรวมผู้ที่ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 9 คน ดังนี้

1.1 โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินรอบสามจาก สมศ. ในระดับดีมาก จำนวน 3 คน ได้แก่

1.1.1 นายพีระ แสนพินิจ วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ

1.1.2 นางศยามล แฉล้มจิตร วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ

1.1.3 นายสมพงษ์ พลเสนา ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ

1.2 โรงเรียนบ้านโคกก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 เป็นโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง

1.2.1 ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุนา วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ

1.2.2 นางพนินี ศรีตระกูล วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษโรงเรียนบ้านโคกก่อ

1.2.3 นางทองดี ไชยคำภา ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านโคกก่อ

1.3 โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ประจักษ์ เป็นที่ยอมรับโดยทั่วกัน

1.3.1 นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน

1.3.2 นายสาระวิน วังมฤค วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตร สาขาวิชาการภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอญ

1.3.3 นายประดิษฐ์ พารหาร ตำแหน่ง ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอญ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน ร่างประเด็นการสัมภาษณ์โดยอ้างอิงข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ในระยะที่ 1

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1 สร้างแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยพัฒนามาจากการจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) จากต่ำไปสูง ในระยะที่ 1 และนำมาเป็นประเด็นกำหนดข้อคำถามในการสัมภาษณ์

3.2 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำแล้วทำการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.3 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์และดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในลำดับต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน โดยขออนุญาตสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

4.2 ผู้วิจัยนัดสถานที่สัมภาษณ์ โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

4.2.1 สัมภาษณ์ นายพีระ แสนพินิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 เวลา 09.00–10.00 น.

4.2.2 สัมภาษณ์ นางศยามล แฉล้มจิตร ครูโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 เวลา 10.30–11.30 น.

4.2.3 สัมภาษณ์ นายสมพงษ์ พลเสนา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.00–14.00 น.

4.3. ผู้วิจัยนัดสถานที่สัมภาษณ์ โรงเรียนบ้านโคกก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

4.3.1 สัมภาษณ์ ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุนา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564 เวลา 09.30–10.30 น.

4.3.2 สัมภาษณ์ นางพินิ ศรีตระกูล ครูโรงเรียนบ้านโคกก่อ วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564 เวลา 11.00–12.00 น.

4.3.3 สัมภาษณ์ นางทองดี ไชยคำภา ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.00–14.00 น.

4.4 ผู้วิจัยนัดสถานที่สัมภาษณ์ โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้

4.4.1 สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564 เวลา 09.00–10.00 น.

4.4.2 สัมภาษณ์ นายสาระวิน ว่างฤค ครูโรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564 เวลา 10.30–11.30 น.

4.4.3 สัมภาษณ์ นายประดิษฐ์ พารหาร ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564 เวลา 13.30–14.30 น.

4.5 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตามสถานที่ วันและเวลาที่นัดไว้ และได้ขออนุญาตใช้โทรศัพท์มือถือในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เพื่อทบทวนเนื้อหาซ้ำ

4.6 ผู้วิจัยตรวจสอบ รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และสรุปตามประเด็นการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยการนำผลการบันทึกจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์หาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์ด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2551, น. 262-263) เพื่อตรวจสอบกับงานวิจัยในอดีตบางส่วน เพื่อให้ได้แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ยกร่างแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินแนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนจากผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 7 คน ดังนี้

1.1 อาจารย์มหาวิทยาลัยมีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอกจำนวน 1 คน ได้แก่

1.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษณก ดวงชาตม วุฒิกการศึกษา ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ได้รับรางวัลระดับประเทศ จำนวน 3 คน ได้แก่

1.2.1 ดร.จิตาภรณ์ ปะนะสุนา วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.2.2 นางจรรุวรรณ ไชยวงษา วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านลาด สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.2.3 ดร.เพ็ญพักตร์ ภูมมาลา วุฒิกการศึกษา ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองคูขาด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3 ครูผู้สอน มีวุฒิกศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 3 คน ได้แก่

1.3.1 นางศยามล แฉล้มจิตร วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1.3.2 นายธรรณิษฐ์ พิชิตมาร วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน (เฉพาะการสอนภาษาไทย) มหาวิทยาลัยขอนแก่นตำแหน่ง ครู โรงเรียนธัญญาพัฒน์วิทย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1.3.3 นางศิริธร ปาปะขำ วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านนาเลา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยจัดทำร่างเป็นแบบประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3.2 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความตรงตามโครงสร้าง

3.3 ปรับปรุงและจัดทำแบบประเมินแนวทางการพัฒนาฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

4.2 ผู้วิจัยติดต่อดำเนินการผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 7 คน แล้วจัดส่งหนังสือดังกล่าวพร้อมแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาไปยังผู้ทรงคุณวุฒิทางระบบออนไลน์และรับคืนเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ได้ข้อสรุปสร้างเป็นแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 123-124)

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยเลือกใช้แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป โดยมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ เพื่อศึกษาองค์ประกอบกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยมีรายละเอียดการนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัยในการเสนอผลการวิจัยและแปลความของ ผลผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
$S.D.$	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน (Degree of Success)
I	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์ (Important)
$PNI_{Modified}$	แทน	ดัชนีความต้องการจำเป็น

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

2. ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
1. ด้านงานวิชาการ	1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา 2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา	- ส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะใน การจัดทำหลักสูตร เช่น หลักสูตรท้องถิ่น - ควรมีส่วนร่วมใน การพิจารณาเอกสาร ประกอบการเรียน

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
	3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงาน เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุนสื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทาง วิชาการของสถานศึกษา	- ควรมีส่วนร่วมใน การให้ความเห็นชอบ หรือข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับ การประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน
2. ด้านงานงบประมาณ	1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา 2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ ของการใช้จ่ายงบประมาณของ สถานศึกษา 3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหาร การเงินและบัญชีรวมทั้งออก กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ของสถานศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานใน การระดมทรัพยากรและ การลงทุนทางการศึกษาจาก ภาครัฐและเอกชน	- ควรมีส่วนร่วมใน การเป็นกรรมการ จัดซื้อ จัดจ้าง พัสดุ ครุภัณฑ์

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจ ร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา 2. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการเสนอความต้องการ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษา 3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา 5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปฏิบัติหน้าที่อื่นตาม ที่ได้รับมอบหมาย	- ควรมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ แก่บุคลากรใน สถานศึกษาใน การประพฤติปฏิบัติตัว เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี ให้แก่นักเรียนและ ชุมชน
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ แผนงานบริหารทั่วไปของ สถานศึกษา	- ควรมีส่วนร่วมใน การจัดหาทรัพยากร ทางการศึกษา ทั้งทรัพยากรเงิน ทรัพยากรวัสดุอุปกรณ์

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
	2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานบริหารทั่วไป 3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผน ดำเนินงาน โดย การสนับสนุนและระดมทรัพยากร ทางการศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาในการออกระเบียบที่ ใช้ในการบริหารงานต่างๆ 5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม การสร้างสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในท้องถิ่น 6. มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการ ลงโทษนักเรียน 7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา	หรืออื่นๆที่เป็นประโยชน์ ต่อการจัดการศึกษา ให้ความร่วมมือและ ช่วยเหลือโรงเรียนใน การช่วยตรวจตรา ดูแล สอดส่องความปลอดภัย ให้แก่โรงเรียน
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	8. มีส่วนร่วมในการให้และรับ ข่าวสารจากสถานศึกษาไปยัง ชุมชน 9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหาร อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	- ช่วยประสานความ ร่วมมือระหว่างโรงเรียน และชุมชน เพื่อให้ โรงเรียนและชุมชนมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มากยิ่งขึ้น

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ตัวชี้วัด	ผู้ทรงคุณวุฒิเสนอแนะ
	10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา	

จากตารางที่ 4.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ ประกอบด้วย 1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา 3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหาสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา

2. ด้านงานงบประมาณ ประกอบด้วย 1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา 2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา 3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา 4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน

3. ด้านบริหารงานบุคคล ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา 3) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา 4) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผล

การปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา 5) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. ด้านบริหารงานทั่วไป ประกอบด้วย 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา 2) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป 3) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา 4) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ 5) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น 6) มีส่วนร่วมในการให้ความดูแลแก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน 7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา 8. มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน 9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา 10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาประเมินความเหมาะสมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านงานวิชาการ	4.51	0.51	มากที่สุด
2. ด้านงานงบประมาณ	4.53	0.51	มากที่สุด
3. ด้านบริหารงานบุคคล	4.48	0.53	มาก
4. ด้านบริหารงานทั่วไป	4.42	0.50	มาก
รวม	4.48	0.51	มาก

จากตารางที่ 4.2 ผลการศึกษารายองค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน พบว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของ

คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ด้าน และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำคือ ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.51$) รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.51$, $S.D. = 0.51$) ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.48$, $S.D. = 0.53$) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.50$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ตัวชี้วัดด้านงานวิชาการ	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.51	0.53	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.42	0.53	มาก
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	4.71	0.48	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหา สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา	4.42	0.53	มาก
รวม	4.51	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 ผลการศึกษาตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ พบว่า ตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.48$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.51$, $S.D. = 0.53$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด

การเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) และมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหาสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ จำแนกเป็นรายชื่อ

ตัวชี้วัดด้านงานงบประมาณ	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา	4.42	0.53	มาก
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	4.71	0.48	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน	4.42	0.53	มาก
รวม	4.53	0.51	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 ผลการศึกษาตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ พบว่า ตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านงานงบประมาณ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 2 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.48$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.53$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของ

สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) และมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน ในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายชื่อ

ตัวชี้วัดด้านการบริหารงานบุคคล	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	4.42	0.53	มาก
2. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา	4.42	0.53	มาก
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะใน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย	4.42	0.53	มาก
รวม	4.48	0.53	มาก

จากตารางที่ 4.5 ผลการศึกษาตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, $S.D. = 0.53$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.53$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะใน การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.53$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) มีส่วนร่วม

ร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) และ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกเป็นรายชื่อ

ตัวชี้วัดด้านการบริหารงานทั่วไป	ความเหมาะสม		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	4.71	0.48	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป	4.28	0.48	มาก
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา	4.28	0.48	มาก
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ	4.28	0.53	มาก
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น	4.57	0.53	มากที่สุด
6. มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน	4.71	0.48	มากที่สุด
7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา	4.57	0.53	มากที่สุด
8. มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน	4.28	0.53	มาก
9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา	4.28	0.48	มาก
10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆของสถานศึกษา	4.28	0.53	มาก
รวม	4.42	0.50	มาก

จากตารางที่ 4.6 ผลการศึกษาตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$, $S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.48$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.48$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.53$) มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.53$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.48$) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.48$) มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.48$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.53$) มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.53$) และมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นๆของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.28$, $S.D. = 0.53$) ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 3 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 โรงเรียน ได้รับคืนโดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 40 ชุด ครูผู้สอน จำนวน 132 ชุด คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 174 ชุดรวมทั้งหมด 346 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด วิเคราะห์โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยมีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)			ผู้ตอบแบบสอบถาม (คน)			ร้อยละ
	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ การ สถานศึกษา	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ครูผู้สอน	คณะกรรมการ การ สถานศึกษา	
1. ตำแหน่ง							
1.1 ผู้บริหาร	40	-	-	40	-	-	100
1.2 ครูผู้สอน	-	132	-	-	132	-	100
1.3 คณะกรรมการ	-	-	174	-	-	174	100
รวม	193			193			100
2. อำเภอที่ตั้ง							
2.1 เมือง	119			119			100
2.2 กันทรวิชัย	78			78			100
2.3 แกดดำ	31			31			100
2.4 บรปือ	118			118			100
รวม	346			346			100

จากตารางที่ 4.7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยเรียงลำดับตามตำแหน่งและอำเภอที่ตั้งสถานศึกษา พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ครูผู้สอน มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 100 คณะกรรมการสถานศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 174 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รวมผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 346 คน คิดเป็นร้อยละ 100 2) โรงเรียนในเขตอำเภอเมือง มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนในเขตอำเภอกันทรวิชัย มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โรงเรียนในเขตอำเภอแกดดำ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 100 และโรงเรียนในเขตอำเภอบรปือ มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 100

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับคืนจาก

40 โรงเรียน รวมแบบสอบถามทั้งหมด 193 ชุด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) แสดงผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.8 ถึง 4.12 ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. ด้านงานวิชาการ	3.42	0.80	ปานกลาง	4.72	0.21	มากที่สุด
2. ด้านงานงบประมาณ	3.45	0.76	ปานกลาง	4.67	0.24	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.44	0.85	ปานกลาง	4.63	0.25	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.46	0.77	ปานกลาง	4.70	0.22	มากที่สุด
รวม	3.44	0.80	ปานกลาง	4.68	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.8 แสดงผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมรายด้าน พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, $S.D. = 0.80$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.48$, $S.D. = 0.77$) รองลงมา คือ ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = 0.76$) ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 3.42$, $S.D. = 0.80$) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.42$, $S.D. = 0.85$) ตามลำดับ 2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.23$) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.21$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.22$) ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.67$, $S.D. = 0.24$) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา
ด้านงานวิชาการ จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	3.50	0.90	ปานกลาง	4.72	0.22	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด การเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.35	0.71	ปานกลาง	4.72	0.20	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิด วางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา	3.30	0.83	ปานกลาง	4.70	0.25	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อ การพัฒนาความเข้มแข็งทาง วิชาการของสถานศึกษา	3.55	0.77	มาก	4.74	0.18	มากที่สุด
รวม	3.42	0.80	มาก	4.72	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.9 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ พบว่า 1) สภาพปัจจุบัน
โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.42$, *S.D.* = 0.80) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติ
อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ
คือมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนา
ความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.55$, *S.D.* = 0.77) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้
ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.50$, *S.D.* = 0.90) มีส่วน
ร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.35$, *S.D.* = 0.71)
1) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือมีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับ

งานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.30$, $S.D. = 0.83$) ตามลำดับ 2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ คือมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหา สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.74$, $S.D. = 0.18$) รองลงมา คือมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.22$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.20$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.25$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านงานงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา	3.40	0.75	ปานกลาง	4.68	0.27	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา	3.45	0.77	ปานกลาง	4.66	0.21	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี รวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับการเงินของสถานศึกษา	3.30	0.72	ปานกลาง	4.65	0.26	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผนดำเนินงานในการระดม ทรัพยากรและการลงทุนทาง การศึกษาจากภาครัฐและเอกชน	3.65	0.82	มาก	4.70	0.24	มากที่สุด
รวม	3.45	0.76	ปานกลาง	4.67	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.10 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ พบว่า 1) สภาพ ปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ย สูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากรและ การลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 3.65$, $S.D. = 0.82$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วม ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = 0.77$) มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.40$, $S.D. = 0.75$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้ง ออกกฎระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.30$, $S.D. = 0.72$) ตามลำดับ 2) สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, $S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความ ต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดไปหาต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทาง การศึกษาจากภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.24$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.27$) มีส่วนร่วมให้ ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, $S.D. = 0.21$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การเงินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการบริหารงานบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา	3.45	0.88	ปานกลาง	4.62	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
2. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา	3.45	0.88	ปานกลาง	4.63	0.28	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	3.35	0.85	ปานกลาง	4.65	0.24	มากที่สุด
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา	3.65	0.90	มาก	4.68	0.21	มากที่สุด
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย	3.30	0.75	ปานกลาง	4.60	0.26	มากที่สุด
รวม	3.44	0.85	ปานกลาง	4.63	0.25	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.11 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า 1) สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$, *S.D.* = 0.85) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ และระดับปานกลาง 4 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.65$, *S.D.* = 0.90) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, *S.D.* = 0.88) มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.45$, *S.D.* = 0.88) 1) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.35$, *S.D.* = 0.85)

ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 3.30$, $S.D. = 0.75$) ตามลำดับ 2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.25$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.21$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.24$) มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.28$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.62$, $S.D. = 0.24$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X} = 4.60$, $S.D. = 0.26$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการบริหารงานทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ แผนงานบริหารทั่วไปของ สถานศึกษา	3.50	0.82	ปานกลาง	4.73	0.25	มากที่สุด
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนา คุณภาพการดำเนินงานบริหาร ทั่วไป	3.60	0.88	มาก	4.70	0.25	มากที่สุด
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดม ทรัพยากรทางการศึกษา	3.40	0.75	ปานกลาง	4.72	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาในการออกระเบียบ ที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ	3.60	0.88	มาก	4.74	0.24	มากที่สุด
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบัน อื่น ๆ ในท้องถิ่น	3.65	0.72	มาก	4.76	0.24	มากที่สุด
6. มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและ การลงโทษนักเรียน	3.45	0.65	ปานกลาง	4.72	0.22	มากที่สุด
7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา	3.35	0.74	ปานกลาง	4.66	0.20	มากที่สุด
8. มีส่วนร่วมในการให้และรับ ข่าวสารจากสถานศึกษาไปยัง ชุมชน	3.40	0.75	ปานกลาง	4.70	0.20	มากที่สุด
9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหาร อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	3.20	0.77	ปานกลาง	4.65	0.23	มากที่สุด
10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา	3.50	0.82	ปานกลาง	4.68	0.22	มากที่สุด
รวม	3.46	0.77	ปานกลาง	4.70	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.12 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า

1) สภาพปัจจุบันโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $S.D. = 0.77$) เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ และระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มี คะแนนเฉลี่ยสูงไปหาลำดับต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.65$, $S.D. = 0.72$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.60$, $S.D. = 0.88$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ใน การบริหารงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.60$, $S.D. = 0.88$) . มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ จัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.82$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.50$, $S.D. = 0.82$) มีส่วนร่วมใน การให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($\bar{X} = 3.45$, $S.D. = 0.65$) มี ส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทาง การศึกษา ($\bar{X} = 3.40$, $S.D. = 0.75$) มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน ($\bar{X} = 3.40$, $S.D. = 0.75$) มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับ สถานศึกษา ($\bar{X} = 3.35$, $S.D. = 0.74$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.20$, $S.D. = 0.77$) ตามลำดับ

2) สภาพที่พึงประสงค์โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.22$) เมื่อพิจารณา รายชื่อ พบว่า มีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 10 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูง ไปหาลำดับต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับ สถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.76$, $S.D. = 0.24$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ($\bar{X} = 4.74$, $S.D. = 0.24$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหาร ทั่วไปของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.73$, $S.D. = 0.25$) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผน ดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.24$) มีส่วนร่วม ในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.22$) มี ส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.25$) มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.20$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.68$, $S.D. = 0.22$) มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับ สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.66$, $S.D. = 0.20$) ส่วนค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.23$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังตารางที่ 4.13 ถึง 4.17

ตารางที่ 4.13 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. ด้านงานวิชาการ	3.42	4.72	0.38	1
2. ด้านงานงบประมาณ	3.45	4.67	0.35	3
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.44	4.63	0.34	4
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.46	4.70	0.36	2
รวม	3.44	4.68	0.35	-

จากตารางที่ 4.13 แสดงผลการศึกษาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่า มีทั้งหมด 4 ด้าน และมีความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.35 ($PNI_{Modified} = 0.35$) โดยเรียงลำดับข้อที่มีค่าคะแนนความต้องการจำเป็นสูงไปหาต่ำ คือ ด้านงานวิชาการ ($PNI_{Modified} = 0.38$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($PNI_{Modified} = 0.36$) ด้านงานงบประมาณ ($PNI_{Modified} = 0.35$) และด้านการบริหารงานบุคคล ($PNI_{Modified} = 0.34$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ

ด้านงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	3.50	4.72	0.34	3

(ต่อ)

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ด้านงานวิชาการ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา	3.35	4.72	0.40	2
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	3.30	4.70	0.42	1
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา	3.55	4.74	0.33	4
รวม	3.42	4.72	0.38	-

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการพบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.38 ($PNI_{Modified} = 0.38$) เมื่อพิจารณาค่า $PNI_{Modified}$ เป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนและดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.42$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.40$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.34$) และมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทางวิชาการของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.15 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ

ด้านงานงบประมาณ	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา	3.40	4.68	0.37	2
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	3.45	4.66	0.35	3
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา	3.30	4.65	0.40	1
4. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดมทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน	3.65	4.70	0.28	4
รวม	3.45	4.67	0.35	-

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณ พบว่าความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.35 ($PNI_{Modified} = 0.35$) เมื่อพิจารณาค่า $PNI_{Modified}$ เป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากสูงไปหาค่าต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชีรวมทั้ง ออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงินของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.40$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณ

ของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.37$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.35$) ส่วนข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำสุด มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนดำเนินงานในการระดม ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน ($PNI_{Modified} = 0.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.16 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็น ในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านบริหารงานบุคคล	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงาน บุคคลของสถานศึกษา	3.45	4.62	0.33	4
2. มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการเสนอความต้องการ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษา	3.45	4.63	0.34	3
3. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา	3.35	4.65	0.38	2
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะใน การประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา	3.65	4.68	0.28	5
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย	3.30	4.60	0.39	1
รวม	3.44	4.63	0.34	-

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า ความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.34 ($PNI_{Modified} = 0.34$) เมื่อพิจารณาค่า $PNI_{Modified}$ เป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย ($PNI_{Modified} = 0.39$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.38$) มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.34$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.33$) ต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.28$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.17 ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) และลำดับความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป

ด้านการบริหารงานทั่วไป	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความต้องการจำเป็น
1. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา	3.50	4.73	0.35	5
2. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป	3.60	4.70	0.30	8
3. มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนดำเนินงานโดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา	3.40	4.72	0.38	3

(ต่อ)

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์	$PNI_{Modified}$	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
4. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาในการออกระเบียบที่ ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ	3.60	4.74	0.31	7
5. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบัน อื่น ๆ ในท้องถิ่น	3.70	4.76	0.28	9
6. มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและ การลงโทษนักเรียน	3.45	4.72	0.36	4
7. มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแล ความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา	3.35	4.66	0.39	2
8. มีส่วนร่วมในการให้และรับ ข่าวสารจากสถานศึกษาไปยัง ชุมชน	3.40	4.70	0.38	3
9. มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหาร อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	3.30	4.65	0.40	1
10. มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา	3.50	4.68	0.33	6
รวม	3.46	4.70	0.36	-

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไปพบว่าความต้องการจำเป็นโดยรวมมีค่าเท่ากับ 0.36 ($PNI_{Modified} = 0.36$) เมื่อพิจารณาค่า

$PNI_{Modified}$ เป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่า $PNI_{Modified}$ จากสูงไปหาต่ำ คือ มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.40$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.39$) มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานโดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.38$) และมีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน ($PNI_{Modified} = 0.38$) มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($PNI_{Modified} = 0.36$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.35$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา ($PNI_{Modified} = 0.33$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ ($PNI_{Modified} = 0.31$) มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป ($PNI_{Modified} = 0.30$) ส่วนข้อที่มีค่า $PNI_{Modified}$ ต่ำสุด คือ มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น ($PNI_{Modified} = 0.28$) ตามลำดับ

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

จากผลการวิจัยในระยะที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพพึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อนำไปหาค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) พบว่า มีการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นระหว่าง 0.34–0.38 ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ผู้วิจัยได้นำประเด็นดังกล่าวไปสร้างแบบสัมภาษณ์ และทำการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน จาก 3 โรงเรียน ที่มีแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนละ 3 คน มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านงานวิชาการ

ผลการศึกษานโยบายการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้ง 3 โรงเรียน สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร กำหนดนโยบาย เป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา วางแผน ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ครู และนักเรียน ให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของสถานศึกษา สนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา หรือช่วยจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น ประสานงาน จัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน มีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีส่วนร่วมในการพิจารณา คัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพเอกสาร หนังสือแบบเรียนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริม การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน สนับสนุนจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์บางตอนปรากฏ ดังนี้

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้าร่วมประชุมกับทางโรงเรียนทุกครั้งเมื่อมีการจัดการประชุม และให้ความร่วมมือเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะในภารกิจงานต่าง ๆ เช่นการมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรของสถานศึกษา นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้ให้ความสำคัญกับชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยทางโรงเรียนได้มีการเชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียนในทุกปีการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้วิถีภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในให้ข้อเสนอแนะและสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและทันสมัย คณะกรรมการสถานศึกษาบางท่านมีความรู้เกี่ยวกับสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย สามารถให้คำแนะนำในการจัดทำสื่อและจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพได้เป็นอย่างดีนอกจากนี้ยังให้คำแนะนำเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ที่มีในท้องถิ่น ซึ่งสามารถใช้เป็นสถานที่จัดการเรียนรู้นอกสถานที่ได้เป็นอย่างดี ซึ่งได้รับการอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...สนับสนุนทุนการศึกษาให้นักเรียนในทุกปีแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน และดำเนินการประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดหาทุนเพื่อการศึกษา รวมถึงการจัดหาทุนเพื่อมาปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของโรงเรียนให้มีความสวยงาม น่าอยู่และปลอดภัยมากยิ่งขึ้น...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...สถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแสดงความคิดเห็นในการวางแผนเพื่อพัฒนาด้านวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะเสนอแนวคิดต่างๆในฐานะผู้ปกครอง เป็นข้อเสนอแนะที่เกิดผลขึ้นกับตัวนักเรียน ทำให้สามารถนำข้อเสนอแนะต่างๆไปต่อยอดและพัฒนาด้านวิชาการของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...เมื่อทางโรงเรียนต้องการประสานงานกับหน่วยงานอื่นในด้านการจัดการศึกษาก็จะได้คณะกรรมการสถานศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ เช่น การออกไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในชุมชน การจัดกิจกรรมเรียนรู้นอกสถานที่...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษายินดีให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในทุกด้านของงานวิชาการ ที่ได้ขอความร่วมมือจากทางโรงเรียน ซึ่งส่วนตัวเคยเป็นครูผู้สอนที่โรงเรียนนี้อยู่แล้ว ทราบถึงขอบข่ายของงานวิชาการพอสมควร และเมื่อได้รับการประสานงานขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนมาก็จะให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ร่วมพิจารณาความเหมาะสมของหลักสูตรท้องถิ่น รวมถึงรับทราบและร่วมหาแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานด้านวิชาการของสถานศึกษา...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการตรวจสอบความเหมาะสมของหนังสือเรียนที่ใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียน และได้ร่วมบริจาคหนังสือให้แก่ห้องสมุดประจำโรงเรียน

เพื่อที่จะให้นักเรียนได้ใช้ในการค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ตัวนักเรียน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียนเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นเครื่องมือที่ชี้ให้เห็นถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่ดีที่สุดซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นตัวกลางระหว่างผู้ปกครองและโรงเรียน ซึ่งผู้ปกครองจะสะท้อนผลการเรียนของบุตรหลานในรายวิชาที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำมายังคณะกรรมการสถานศึกษา เมื่อมีการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาก็จะนำเรื่องนี้เข้าที่ประชุม และร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขและพัฒนาต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตัวนักเรียน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

2. ด้านงานงบประมาณ

ผลการศึกษานโยบายการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้ง 3 โรงเรียน สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหาร ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ตรวจสอบ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้ข้อเสนอแนะในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทุน จัดหางบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย ให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษา

ผลการสัมภาษณ์บางตอนปรากฏ ดังนี้

“...คณะกรรมการสถานศึกษา จะช่วยประสานงานและช่วยเหลือในการดำเนินกิจกรรมการระดมทุนเพื่อการศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการจัดการศึกษา การพัฒนาโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือและแรงสนับสนุนในการดำเนินกิจกรรมเป็นอย่างดีจากทุกภาคส่วน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือและการร่วมคิดวางแผนในการดำเนินงานในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษา หรือการขอความอนุเคราะห์จากหน่วยงานอื่นทั้งจากภาครัฐและเอกชน ซึ่งในทุก

ครั้งก็จะได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี นอกจากนั้นในวันเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุด คณะกรรมการสถานศึกษาก็จะออกมาสวดส่งดูแลความปลอดภัยของโรงเรียนร่วมกับครูเเว...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ในการเข้าร่วมประชุมร่วมกับสถานศึกษา ก็จะมีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของสถานศึกษา การวางแผนการบริหารงบประมาณประจำปีแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากที่ผู้อำนวยการสถานศึกษาได้เสนอแผนงานการใช้งบประมาณโรงเรียนให้แก่ที่ประชุมทราบ ...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ในการจัดตั้งงบประมาณและแผนการใช้งบประมาณของสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนในการร่วมวางแผน พิจารณาให้ความเห็นชอบ ซึ่งในการเสนอของบประมาณในทุกครั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมด้วยในทุกครั้งและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...เมื่อสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียน เช่น กิจกรรมไหว้ครู ก็จะเชิญคณะกรรมการสถานศึกษามาร่วมกิจกรรมในทุกครั้ง ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาและได้สร้างกำลังใจโดยได้มีการมอบทุนการศึกษาให้นักเรียนทุก ๆ ปี จนซึ่งถือว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของทางโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เด็กตั้งใจเรียนเพื่อที่จะได้รับทุกการศึกษา นอกจากทุนส่วนตัวของคณะกรรมการสถานศึกษาแล้ว ทางคณะกรรมการสถานศึกษายังได้ประสานกับหน่วยงานอื่นๆเพื่อจัดหาทุนต่างๆให้นักเรียน รวมถึงทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาก็ได้มีการประสานจากทางโรงเรียนให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การรายงานติดตามผลการใช้งบประมาณของโรงเรียนอยู่เสมอ ซึ่งไม่พบการทุจริตในการใช้งบประมาณ ทางโรงเรียนมีการจัดทำบัญชีที่เป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้ ...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...ด้านงานงบประมาณของโรงเรียนนั้น เราได้มีการประชุมและวางแผนซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนด้านงบประมาณ

ของสถานศึกษา การร่วมจัดหางบประมาณสนับสนุนจากภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้งบประมาณของสถานศึกษาอีกด้วย...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...ความโชคดีของโรงเรียนเราคือ คณะกรรมการสถานศึกษามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ร่วมมือร่วมใจกันในการหางบประมาณในการสนับสนุนโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นจากทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือแม้กระทั่งจากผู้ปกครองที่ช่วยกันสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงเรียนด้วยดีมาโดยตลอด...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...โรงเรียนจะมีการจัดทำผ้าป่าเพื่อการศึกษาอยู่เป็นประจำทุกปี คณะกรรมการสถานศึกษาเราก็จะมีส่วนช่วยในการประชาสัมพันธ์ การระดมทุนการศึกษา ไม่ว่าจะเป็น เงิน อุปกรณ์ทางด้านการศึกษา หรืออื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้ง 3 โรงเรียน สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา สรรหาบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา ในทุกด้าน มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาด้านวิชาการครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา การสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

ผลการสัมภาษณ์บางตอนปรากฏ ดังนี้

“...ทางโรงเรียนมีนโยบายในการส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการของคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษานั้นจะมีส่วนในการเสนอแนะกิจกรรมการพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิผล รวมถึงร่วมให้ความเห็นชอบในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ทางโรงเรียนได้มีกิจกรรมสำหรับพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของบุคลากรในโรงเรียนอยู่แล้ว และมีการประเมินผลการปฏิบัติตนและผลการปฏิบัติงานเป็นประจำสม่ำเสมอภาคเรียนละ 1 ครั้ง รวมถึงการปฏิบัติตนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างแก่นักเรียน ซึ่งนั่นเป็นสิ่งที่คณะครูทุกท่านพึงกระทำและเป็นจรรยาบรรณสำหรับวิชาชีพครูอยู่แล้ว...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาได้ร่วมกันให้ข้อเสนอแนะในการประพฤติปฏิบัติตนของครูเพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งในกรณีนี้เป็นเรื่องที่ย่อนโยน ต้องใช้ถ้อยคำที่เหมาะสมในการสื่อสาร และไม่ระบุเฉพาะเจาะจงลงไปว่าเป็นบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งข้อเสนอแนะบางส่วนนี้สะท้อนมาจากผู้ปกครองของนักเรียน ที่ได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะมา ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะได้นำเรื่องนี้เข้าที่ประชุม เพื่อหาแนวทางป้องกัน แก้ไขและร่วมพัฒนาต่อไป...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ด้านการบริหารงานบุคคลนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นในการวางแผนอัตรากำลังของสถานศึกษา รวมถึงให้ข้อเสนอแนะในการวางแผนพัฒนาประสิทธิภาพและพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาอีกด้วย...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...โรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆที่เป็นการสานสัมพันธ์ที่ดีในองค์กรและชุมชน เช่นการมอบรางวัลครูผู้สอนดีเด่น เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู การร่วมงานประเพณีต่างๆในชุมชน เช่น งานบวช งานแต่ง บุญบั้งไฟ การแสดงความยินดีในโอกาสต่างเพื่อเป็นการแสดงความยินดีและสร้างความภาคภูมิใจในการปฏิบัติงาน...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความยินดี ยกย่องเชิดชูเกียรติของคณะครูที่ได้รับรางวัลต่างๆอยู่เสมอ ด้วยความชื่นชมและยินดีตามโอกาส...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...ด้านการบริหารงานบุคคลนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาก็จะมีส่วนร่วมในการร่วมพิจารณาให้ข้อคิดเห็นในการกำหนดอัตรากำลัง กำหนดแผนพัฒนาบุคลากร ให้ข้อเสนอแนะใน

การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรในโรงเรียน โดยผ่านการประชุม และผ่านการลงมติ ร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาทุกครั้ง...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะร่วมมีบทบาทในการร่วมพัฒนาบุคลากร ซึ่งข้อเสนอแนะของคณะกรรมการสถานศึกษานั้น บุคลากรจะนำมาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย ทั้งต่อนักเรียน ครู และองค์กร...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมของบุคคลที่จะเข้ามาปฏิบัติงานในโรงเรียน ซึ่งก็จะมีการประชุมคณะกรรมการและมีการลงมติดังกล่าวถึงร่วมประเมินและติดตามผลปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป

ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีทั้ง 3 โรงเรียน สรุปได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่นๆของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่นๆของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการพัฒนางานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่นๆ ของสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะ วางแผน ประสานงานการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ และการให้บริการชุมชนของสถานศึกษา วางแผนการดำเนินงานให้ข้อเสนอแนะในงานกิจการนักเรียน ร่วมมือ สอดส่องดูแลความประพฤติ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ดูแล ให้ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน และวางแผนให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการให้การรับข่าวสารและกิจกรรมประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน เพื่อประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ผลการสัมภาษณ์บางตอนปรากฏ ดังนี้

“...สถานศึกษาจะจัดการประชุมประจำปีเพื่อรายงานผลการปฏิบัติงานให้ทราบ ซึ่งในการประชุมนั้นคณะกรรมการสถานศึกษาจะเข้าร่วมทุกครั้ง นอกจากนั้นยังได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปแก้ไขและพัฒนาผลการปฏิบัติงานต่อไป...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 1, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...สถานศึกษาจะมีการจัดกิจกรรมที่ต้องการให้ชุมชนมีส่วนร่วม เช่นกิจกรรมวันแม่ กิจกรรมกีฬาภายใน กิจกรรมปัจฉิมนิเทศ ซึ่งก็จะได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษา ในการประสานงานกับบุคคลในชุมชน นอกจากนั้นยังมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ในการจัดรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 2, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ชุมชนได้ช่วยกันสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน เมื่อพบว่านักเรียนคนใดมีความประพฤติไม่เหมาะสม ก็จะแจ้งให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อที่จะได้ประสานกับทางโรงเรียนอีกครั้ง เพื่อที่จะได้ช่วยกันดำเนินการหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกันต่อไป...”

(โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 3, สัมภาษณ์, 17 พฤศจิกายน 2564)

“...ด้านการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการวางแผนดำเนินงานการบริหารทั่วไป รวมถึงการช่วยวางแผนปรับปรุงพัฒนาอาคารสถานที่ เพื่อให้ภูมิทัศน์ภายในโรงเรียนมีความสวยงามส่งผลให้เกิดบรรยากาศที่น่าอยู่ นักเรียนมีความสุขเมื่อได้มาโรงเรียน...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 4, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...ในด้านการประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชนนั้น คณะกรรมการสถานศึกษา มีความสำคัญมาก บางครั้งการประสานงานระหว่างครูกับผู้ปกครองโดยตรงอาจไม่ทั่วถึง จึงต้องอาศัย คณะกรรมการสถานศึกษาในการช่วยประชาสัมพันธ์ ประกาศ หรือกระจายข่าวสาร ซึ่งก็ได้รับความร่วมมือจากคณะกรรมการสถานศึกษาเป็นอย่างดี...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 5, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...คณะกรรมการสถานศึกษาจะมีส่วนร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ว่าเหมาะสมหรือไม่ ควรจะมีแนวทางการดำเนินกิจกรรมอย่างไรเพื่อไม่ให้

เกิดผลกระทบต่อนักเรียน เช่น การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ นอกเวลาเรียน การฝึกซ้อมกีฬา หรือ ฝึกซ้อมงานวิชาการต่าง ๆ เพื่อการแข่งขัน ...”

(โรงเรียนบ้านโคกก่อ ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 6, สัมภาษณ์, 18 พฤศจิกายน 2564)

“...ด้านการบริหารงานทั่วไปนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาถือว่ามีความสำคัญ ต่อสถานศึกษามาก การวางนโยบายการปฏิบัติงานทุกส่วนต้องผ่านกระบวนการความเห็นชอบ และ ผ่านกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งการบริหารการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ ของสถานศึกษา ต้องมีความคุ้มค่าและโปร่งใส ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาได้ให้ความร่วมมือและใส่ใจในเรื่องนี้เป็นอย่างดี...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 7, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...โรงเรียนได้มีการประสานไปยังคณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชน และผู้ปกครอง ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจดูแลสุขภาพของนักเรียน ซึ่งก็จะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย เป็นอย่างดีเพราะการประชาสัมพันธ์ที่รวดเร็วและทั่วถึง...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 8, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

“...การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆของโรงเรียนไปยังชุมชนเป็นหน้าที่ที่คณะกรรมการสถานศึกษาปฏิบัติมาเป็นปกติอยู่แล้ว นอกจากคณะกรรมการสถานศึกษาแล้วเรายังประสานงาน ไปยังผู้นำชุมชนในการช่วยประกาศประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทุกคนได้รับทราบข้อมูลอย่างรวดเร็ว และทั่วถึง ...”

(โรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน ผู้ทรงคุณวุฒิคนที่ 9, สัมภาษณ์, 19 พฤศจิกายน 2564)

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.18 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนา
1. ด้านงานวิชาการ	1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร
	1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการพัฒนางาน วิชาการของสถานศึกษา
	1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการของ สถานศึกษา ครู และนักเรียน
	1.4 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของ สถานศึกษา
	1.5 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากรทางการศึกษา หรือช่วยจัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียน
	1.6 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ในแหล่งการเรียนรู้ของ ท้องถิ่น
	1.7 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมใน การประสานงาน จัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น มาให้ความรู้แก่นักเรียน
	1.8 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพและ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนา
	<p>1.9 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา คัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพเอกสาร หนังสือแบบเรียน ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน</p> <p>1.10 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมส่งเสริม การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย ของนักเรียน</p> <p>1.11 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมสนับสนุน จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ</p> <p>1.12 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสาน ความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>
2. ด้านงานงบประมาณ	<p>2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน การบริหาร ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณ ของสถานศึกษา</p> <p>2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด</p> <p>2.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบริหาร จัดการ ให้ข้อเสนอแนะในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และ ทรัพย์สินของสถานศึกษา</p> <p>2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทุน จัดทำ งบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชน</p> <p>2.5 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของ สถานศึกษา</p>

(ต่อ)

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนา
	2.6 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการรักษา ความปลอดภัย ให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแล ทรัพย์สินของสถานศึกษา
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา
	3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา
	3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสถานศึกษาในทุกด้าน
	3.4 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา
	3.5 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านวิชาการครูและบุคลากรทางการศึกษา
	3.6 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา
	3.7 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญ กำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากร ทางการศึกษา
	3.8 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดี
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ตรวจสอบและรายงาน ผลการดำเนินงานบริหารทั่วไป คลอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา	แนวทางการพัฒนา
	4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงาน ด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา
	4.3 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา งานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและ พัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา
	4.4 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะ วางแผน ประสานงานการจัดกิจกรรมของ สถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ และการให้บริการชุมชนของสถานศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏ RAJABHAT MAHASARAKHAM	4.5 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวาง แผนการดำเนินงาน ให้ข้อเสนอแนะในงานกิจการนักเรียน
	4.6 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่วมมือ สอดส่องดูแลความประพฤติ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนา ความประพฤตินักเรียนและการลงโทษนักเรียน
	4.7 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดูแล ให้ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของ นักเรียน
	4.8 คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการให้การรับข่าวสาร และ กิจกรรมประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน เพื่อประสานกับ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นตอนที่ 2 ผลการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ 4.19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

แนวทางการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาใน การบริหารจัดการสถานศึกษา	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
1. ด้านงานวิชาการ	4.70	0.26	มากที่สุด	4.72	0.23	มากที่สุด
2. ด้านงานงบประมาณ	4.66	0.29	มากที่สุด	4.73	0.21	มากที่สุด
3. ด้านการบริหารงานบุคคล	4.62	0.33	มากที่สุด	4.65	0.29	มากที่สุด
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป	4.73	0.22	มากที่สุด	4.76	0.18	มากที่สุด
รวม	4.67	0.27	มากที่สุด	4.71	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.19 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมและรายด้าน พบว่า 1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, *S.D.* = 0.27) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.72$, *S.D.* = 0.22) รองลงมา คือ ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.70$, *S.D.* = 0.26) ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.66$, *S.D.* = 0.29) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.62$, *S.D.* = 0.33) ตามลำดับ 2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, *S.D.* = 0.22) เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.76$, *S.D.* = 0.18)

รองลงมา คือ ด้านงานงบประมาณ ($\bar{X} = 4.73$, $S.D. = 0.21$) ด้านงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.72$, $S.D. = 0.23$) ส่วนด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.65$, $S.D. = 0.29$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานวิชาการ

ด้านงานวิชาการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร	4.71	0.39	มากที่สุด	4.71	0.39	มากที่สุด
2. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
3. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ครู และนักเรียน	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
4. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อมภูมิทัศน์ของสถานศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
5. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา หรือช่วยจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ด้านงานวิชาการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
6. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ในแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
7. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานงาน จัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.18	มากที่สุด
8. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.71	0.18	มากที่สุด
9. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพเอกสาร หนังสือแบบเรียน ที่นำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
10. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมส่งเสริม การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
11. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมสนับสนุน จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ด้านงานวิชาการ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
12. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
รวม	4.70	0.26	มากที่สุด	4.72	0.23	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.20 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานวิชาการ พบว่า 1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานวิชาการ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่ามีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 12 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลำดับต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.09$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ ในแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.09$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมส่งเสริม การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานงานจัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมสนับสนุน จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, $S.D. = 0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษา

ควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นในการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ครู และนักเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุน ทรัพยากรทางการศึกษา หรือช่วยจัดหาทุนการศึกษาสำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) และคณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพเอกสาร หนังสือแบบเรียนที่นำมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ 2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานวิชาการ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72, S.D. = 0.23$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับ มากที่สุด 12 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของพัฒนางานวิชาการของ สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการเรียนรู้ ในแหล่งการเรียนรู้ของท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) คณะกรรมการ สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมส่งเสริม การพัฒนาด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ในการส่งเสริมการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ข้อเสนอแนะใน การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมสนับสนุน จัดหาสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยและมี ประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประสานงาน จัดหาวิทยากร หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.18$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.18$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ย ต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นใน การพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ครู และนักเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการ สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา หรือช่วยจัดหาทุนการศึกษา สำหรับนักเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมใน การพิจารณาคัดเลือก ตรวจสอบคุณภาพเอกสาร หนังสือแบบเรียนที่นำมาใช้ในการจัดการเรียน การสอน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.21 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม
ของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานงบประมาณ

ด้านงานงบประมาณ	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการวางแผน การบริหาร ให้ ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณ ของสถานศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
2. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ให้ ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณของ สถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่า	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
3. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการบริหารจัดการ ให้ ข้อเสนอแนะในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
4. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการระดมทุน จัดทำ งบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาทั้งจาก ภาครัฐและเอกชน	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
5. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของ สถานศึกษา	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
6. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วน ร่วมในการรักษาความปลอดภัย ให้ ความร่วมมือในการสอดส่องดูแล ทรัพย์สินของสถานศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
รวม	4.71	0.26	มากที่สุด	4.73	0.21	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.21 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานงบประมาณ พบว่า 1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานงบประมาณ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.26$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทุน จัดหางบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหาร ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้ข้อเสนอแนะในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการรักษาความปลอดภัย ให้ความร่วมมือในการสอดส่องดูแลทรัพย์สินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ 2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านงานงบประมาณ โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73, S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการเงินและพัสดุของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะการใช้งบประมาณของสถานศึกษาให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ให้ข้อเสนอแนะในการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ และทรัพย์สินของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนการระดมทุน จัดหางบประมาณอุดหนุนสถานศึกษาทั้งจากภาครัฐและเอกชน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษา

ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหาร ให้ข้อเสนอแนะในการจัดสรรงบประมาณของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.22 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการพัฒนาการพัฒนา
การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานบุคคล	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล	\bar{X}	$S.D.$	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
2. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
3. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาในทุกด้าน	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
4. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
5. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านวิชาการครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.43	0.53	มาก	4.57	0.39	มากที่สุด
6. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.22 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานบุคคล	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
7. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
8. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.57	0.39	มากที่สุด	4.57	0.39	มากที่สุด
รวม	4.62	0.33	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.22 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล พบว่า 1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, *S.D.* = 0.33) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.86$, *S.D.* = 0.09) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, *S.D.* = 0.24) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, *S.D.* = 0.24) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, *S.D.* = 0.39) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, *S.D.* = 0.39) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.57$, *S.D.* = 0.39) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากร

ทางการศึกษาประพุดิปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านวิชาการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.43, S.D. = 0.53$ ตามลำดับ 2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษาในทุกด้าน ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคคลผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนให้ข้อเสนอแนะในการกำหนดอัตรากำลังของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้านวิชาการครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาประพุดิปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.23 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
1. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
2. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
3. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา งานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
4. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะวางแผน ประสานงานการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ และการให้บริการชุมชนของสถานศึกษา	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
5. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานให้ข้อเสนอแนะในงานกิจการนักเรียน	4.57	0.39	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
6. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่วมมือ สอดส่องดูแลความประพฤติ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียน และการลงโทษนักเรียน	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด

(ต่อ)

ตารางที่ 4.23 (ต่อ)

ด้านการบริหารงานทั่วไป	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล	\bar{X}	<i>S.D.</i>	แปลผล
7. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดูแล ให้ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน	4.71	0.24	มากที่สุด	4.71	0.24	มากที่สุด
8. คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการให้/การรับข่าวสาร และกิจกรรมประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน เพื่อประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ	4.86	0.09	มากที่สุด	4.86	0.09	มากที่สุด
รวม	4.73	0.22	มากที่สุด	4.76	0.18	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.23 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า 1) ความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$, *S.D.* = 0.22) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อพบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา งานบริหารทั่วไป คลอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86$, *S.D.* = 0.09) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการให้/การรับข่าวสาร และกิจกรรมประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน เพื่อประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.86$, *S.D.* = 0.09) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานบริหารทั่วไป คลอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71$, *S.D.* = 0.24) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศงานบริหารทั่วไป

ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่นๆของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะวางแผนประสานงานการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ และการให้บริการชุมชนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่วมมือ สอดส่องดูแลความประพฤติ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดูแลให้ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) ส่วนข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานให้ข้อเสนอแนะในงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.57, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ 2) ความเป็นไปได้ของแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76, S.D. = 0.18$) เมื่อพิจารณาแต่ละข้อ พบว่า มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด 8 ข้อ โดยเรียงลำดับข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะด้านระบบสารสนเทศงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียนงานอาคารสถานที่ งานการเงิน ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการพัฒนา งานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียนงานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะในการให้การรับข่าวสารและกิจกรรมประชาสัมพันธ์จากโรงเรียน เพื่อประสานกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.86, S.D. = 0.09$) รองลงมา คือ คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน ตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานบริหารทั่วไป ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะวางแผนประสานงานการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ และการให้บริการชุมชนของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ให้ข้อเสนอแนะในงานกิจการนักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการร่วมมือ สอดส่องดูแลความประพฤติ ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความประพฤติของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) และคณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการดูแล ให้ข้อเสนอแนะด้านสุขอนามัยและความปลอดภัยของนักเรียน ($\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.24$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีดังนี้

5.1.1.1 สภาพปัจจุบันของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานทั่วไป 2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านการบริหารงานบุคคลและ 4) ด้านงานวิชาการ ตามลำดับ

5.1.1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา พบว่ามีความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาลำต่ำ ได้แก่ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) ด้านงานงบประมาณ และ 4) ด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

5.1.1.3 ลำดับความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 อยู่ระหว่าง 0.34–0.38 เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงานทั่วไป 3) ด้านงานงบประมาณและ 4) ด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

5.1.2 ผลการศึกษาแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีดังนี้

5.1.2.1 แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 ได้ 34 แนวทาง ประกอบด้วย ด้านงานวิชาการ 12 แนวทาง ด้านงานงบประมาณ 6 แนวทาง ด้านการบริหารงานบุคคล 8 แนวทาง และด้านการบริหารงานทั่วไป 8 แนวทาง

5.1.2.2 ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานทั่วไป 2) ด้านงานงบประมาณ 3) ด้านงานวิชาการ และ 4) ด้านการบริหารงานบุคคลตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 การวิจัยในครั้งนี้ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

5.2.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจาก กรอบงานด้านการบริหารงานทั่วไป เป็นงานที่สามารถให้บุคคลภายนอกเข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการศึกษาได้มากที่สุด โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จึงได้เปิดโอกาสให้คณะกรรมการสถานศึกษา ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นภาระตมทรัพยากรทางการศึกษาการปฏิบัติงานร่วมกับองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นการร่วมกันจัดตั้งกองทุนการศึกษา

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนการสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาจะเป็นบุคคลในพื้นที่ เมื่อพบเจอพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากนักเรียน หรือได้รับการประสานจากผู้ปกครอง ชุมชน ก็จะรับเรื่องส่งต่อมาให้โรงเรียนเพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหา โดยมีการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และมีการวางแผนร่วมกัน ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง โรงเรียนและชุมชนและแก้ปัญหาได้ตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ มาติกา ประชารักษ์ สุกุล (2560, น. 145-148) ซึ่งได้ทำศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ เสกสรร กระจยอม (2559, น. 99-104) ซึ่งได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ในระดับปานกลาง

5.2.2 ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาอีตหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีความเป็นไทยและความเป็นสากล โดยมุ่งหวังให้คณะกรรมการสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547, น. 13-16) ได้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดบรรยากาศ กระบวนการ เรียนรู้ สภาพแวดล้อม แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงรับทราบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบและดำเนินการตามระบบ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2550 ข, น. 73-81) ได้กล่าวถึงแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านงานวิชาการ ไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วม ในการส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้สถานศึกษา มีความเข้มแข็ง บริหารงานอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการการศึกษาแก่เยาวชนและประชาชน ได้อย่างกว้างขวางทั่วถึง และจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับศรัทธาเชื่อถือของประชาชน

ชุมชน และท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสาระหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจัดให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนให้ร่วมมือกับบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ส่งเสริมความเข้มแข็งทางชุมชนโดยใช้กระบวนการของการศึกษา

5.2.3 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 1 พบว่าค่าความต้องการจำเป็นอยู่ระหว่าง 0.34–0.38 ด้านที่มีค่าความจำเป็นสูงสุด คือ ด้านงานวิชาการ ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางวิชาการ แนวทางการศึกษาในยุคปฏิรูปยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข ความเป็นไทย และความเป็นสากล การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะดังกล่าวกระทำได้โดยผ่านทางการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทุกฝ่ายในสังคมมีส่วนร่วมเป็นสำคัญในด้านต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2547, น. 77–85) กล่าวถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาด้านงานวิชาการ ระบุว่า การมีส่วนร่วมในด้านงานวิชาการคือการมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้มีความหลากหลายและศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้โดยประสานความร่วมมือกับผู้นำผู้ปกครอง การส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับวิทยาการสากล การมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้เพื่อพัฒนาชุมชนในยุคปฏิรูปการศึกษา และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสอดคล้องกับ เมตต์ เมตต์การุณจิต (2553, น. 199–204) กล่าวถึง การประกันคุณภาพการศึกษาว่าคณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ในการประกันคุณภาพการศึกษาอีกหน้าที่หนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ คือ การประกันคุณภาพสถานศึกษา ซึ่งการประกันคุณภาพสถานศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจให้ชุมชนว่าสถานศึกษาได้รับการพัฒนา มีความพร้อมในการเรียนการสอนถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ การประกันคุณภาพการศึกษาหรือการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานนั้นจะต้องมีการประกันคุณภาพสถานศึกษาเสียก่อน ซึ่งนอกจากจะเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและทางราชการโดยตรงที่จะทำเรื่องนี้แล้ว ทุกฝ่ายจะต้องมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดหาวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการเรียนการสอนที่ดีและทันสมัย จะทำให้การสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.4 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มากที่สุด คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เนื่องจาก

คณะกรรมการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ควรศึกษาบทบาทหน้าที่ของตนในการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไปที่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือ ติดต่oprะสานงาน และช่วยเหลือเร่งด่วน เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการมีส่วนร่วมให้ตรงตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับนโยบาย เป้าหมาย ภารกิจหลักของสถานศึกษา ควรดำเนินการให้ความเห็นชอบ เสนอแนะและให้คำปรึกษาในการจัดทำนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการศึกษาและกิจการของสถานศึกษาประสาน ส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รวมทั้งปกครองดูแลบำรุงรักษาใช้และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษาส่งเสริมความเข้มแข็งในชุมชนและสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆ ในชุมชนและท้องถิ่น และปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ มาติกา ประชารักษ์สกุล (2560, น. 145-148) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารทั่วไปคือ ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ การบริหารทั่วไป โดยวางแผน ตรวจสอบ ให้ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานและการพัฒนางานบริหาร ทั่วไปของสถานศึกษา ครอบคลุมงานธุรการ งานทะเบียน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ งานการเงินและพัสดุ และงานด้านอื่น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณยุภา คະโยธา (2558, น. 79-90) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/โรงเรียนวัดศรีเมือง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่าแนวทางการพัฒนาของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดการศึกษาคือ โรงเรียนควรให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการนำไปศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน จัดทำคู่มือบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ใช้เป็นคู่มือในการปฏิบัติงาน และการให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน ตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อไป ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 คณะกรรมการสถานศึกษาควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานกับสถานศึกษา เพื่อร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

5.3.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สภาพปัจจุบันมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านงานวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาควรศึกษาแนวทางและวิธีดำเนินงานร่วมกับสถานศึกษาในการมีส่วนร่วมด้านงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

5.3.2.2 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ.(2536). *การกระจายอำนาจการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ร่างครั้งที่ 3/3)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ครูสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *ปฏิรูปการศึกษายุคใหม่*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2550). *รวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสำนักพัฒนาระบบรูปแบบโครงสร้าง*. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- โกวิท วรพิพัฒน์. (2554). *การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: พีระพัฒนาการพิมพ์.
- เชชม มหิงสาเดช. (2562). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง*. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ: บุ๊คพอยท์
- จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557). *เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จอมพงศ์ มงคลวินิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ทวีพรีนท์ (1991) จำกัด.
- จำเนียร พลหาญ. (2553). *เอกสารประกอบการสอน รายวิชาหลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. มหาสารคาม: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตติยา สุวรรณขุ. (2522). *พัฒนาสังคม: ขอบเขตและแนวความคิด*. วารสารพัฒนาบริหารศาสตร์. 19(3), 341.
- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2528). *การนำการเปลี่ยนแปลง: เน้นกระบวนการกระจายนวัตกรรม*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ดิเรก ฤกษ์ห่วย. (2543). *ทฤษฎีและแนวทางการพัฒนาสังคม ในเอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถวิล มาตรฐาน. (2544). *การปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนเป็นฐานการบริหารจัดการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- ทงศักดิ์ คุ่มไข่น้ำ. (2546). *การศึกษากับการพัฒนาชุมชน*. ขอนแก่น: ศิริภัณฑ์ออฟเซ็ท.
- ธวัช บุญยมน. (2550). *ภาวะผู้นำและการเปลี่ยนแปลง*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพทางการบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป: ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์.
- นริวรรณ พรหมชุมและคณะ. (2537). *การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตยากจน จังหวัดขอนแก่น ในผลงานการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2534). *ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาชนบท ในเอกสารการสอนชุดวิชาคหกรรมศาสตร์กับการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2550). *แนวคิดแนวทางการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. นนทบุรี: ตีรณสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปัญญา ธิมายชัย. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2554). *หลักการจัดการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.

- ปิยมาภรณ์ โชคอวยชัย. (2540). การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นระหว่างวิธีการจัดเรียงลำดับ ความสำคัญที่ต่างกัน โดยใช้เครื่องมือการประเมินความต้องการจำเป็นที่มี การตอบสนองเดียว. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 11). มหาสารคาม: ตักศิลาการพิมพ์.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2551). หลักการแนวคิดทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: สำนักพิมพ์ มนตรี จำกัด.
- ภาวดี ธาราศรีสุทธิ. (2542). หลักและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย รามคำแหง.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2546). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มาติกา ประชาธิปไตยสกุล. (2560). การพัฒนาแนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 4. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บুদ্ধ พอยท์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กร ปกครอง และราชการ (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บুদ্ধพอยท์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). การจัดการศึกษา: โดยชุมชน เพื่อชุมชน และสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ไทยร่มเกล้า.
- ยงยุทธ เกษสาคร. (2550). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ: วิ.เจ. พรินติ้ง.
- ยงยุทธ พนาสนธิ. (2546). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. วารสารประชาศึกษา. 102(2), 16-30.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน). กรุงเทพฯ: สำนักราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2555). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ (ฉบับราชบัณฑิตยสถาน). กรุงเทพฯ: สำนักราชบัณฑิตยสถาน.
- รุ่ง แก้วแดง. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. สงขลา: นำศิลป์ โฆษณา.

- วรรณยุกต์ คะโยธา. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา/ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน/โรงเรียนวัดศรีเมือง/สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา เชียงกุล. (2527). การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย. กรุงเทพฯ: ฉบับแกระ.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2547). ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- สัมมา ธนินชัย. (2559). หลักทฤษฎีและปฏิบัติ การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ส เอเชียเพลส 1989.
- สายหยุด ประภิกะ. (2552). การศึกษาสภาพและความต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุขตา แดงสุวรรณ. (2558). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต) จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2548). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนัก พิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งชาติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิกันต์ อุตสารห์ (2555). แนวคิดทฤษฎีทางการจัดการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสกสรร กระยอม. (2559). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัด การศึกษาของกลุ่มโรงเรียนพนัสนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ชลบุรี เขต 2. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- สมบูรณ์ เป็งงา. (2555). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกล้วยทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหา บัณฑิต). กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สมยศ นาวิการ. (2553). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ 1991.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน การบริหารการศึกษา ประมวลชุดวิชาสัมมนาปัญหาแนวโน้มทางการบริหารการศึกษา หน่วยที่ 7. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2560*. มหาสารคาม: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. (2562). *ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม*. สืบค้นจาก:
<http://www.mkarea1.go.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 (2563). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563*. สืบค้นจาก <http://www.mkarea1.go.th>
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคามเขต 1 (2563). *แผนปฏิบัติการนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ 2560*. สืบค้นจาก
<http://mkm1.esdc.go.th/hnangsux-rachkar>.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550 ข). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). *แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *คู่มือการดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: แม็ทซ์พอยท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2543). *การนิเทศเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2546). *แนวดำเนินการของสถานศึกษาเพื่อจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์พัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2547). *คู่มือการปฏิบัติงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. (2545). *การประกันคุณภาพสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. (2549). *รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2549*. กรุงเทพฯ: วิจัยการปก.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2545). *แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานปฏิรูปการศึกษา. (2547). *ชุดฝึกผู้นำอบรมชุมชน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2546). *ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ศิริพงษ์ เสาถายน. (2548). *หลักการบริหารการศึกษา: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บั๊คพอยท์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2548). *การบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- หวน พิณรุฬพันธ์. (2554). *การบริหารสถานศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน*. สืบค้นจาก <http://facstaff.swu.ac.th>.
- อัจฉรา จงดี (2560). *การศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด*. (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหาร : ทักษะและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.
- อรทัย ก๊กผล. (2551). *หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

- อรรถัย กักผล. (2550). *เอกสารประกอบพิจารณาหลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- Blanchard, C. T. (1972). *The functions of the executive*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Brown, W.B. and Moberg, D.J. (1980). *Organization Theory and Management : A Macro Approach*. Newyork: John Wiley and Sons.
- Brouse, C.H. and Basch.C.E. (2004). The Philosophy of John Dewey: How It Can be Applied to Health Education to Increase Colorectal Cancer Sereening. *Journal of Authentic Learning*. 1(1), 10-20.
- Campbell and et al. (1971). *Education Administration*. New York: University of Michigan.
- Cohen, J. M. and Uphoff, N. T . (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarity Throung Specificity*. New York: World Development.
- Gold, S.E. (2000). Community Organizing at a Neighborhood High School: Promises and Dilemmas in Building Parent-educator Partnership and Collaborations *Proquest Digital Dissertations*. 60(7), 295.
- Harold Koontz. (2523). อ้างถึงใน สมพงษ์ เกษมสิน. *การบริหาร*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช
- Hoy, Wayne K. and Cecil G, Miskel. (2001). *Educational Administration: Theory, Research and Practice*. 6 th ed. Mc Graw-Hill International Edition 2001.
- Kate, M. (2007). *Social and academic benefits of looping primary grade students*. Retrieved 15 May 2016. from: <http://www.sciencedirect.com/science?ob=ArticleUR>
- Kaufman,R.,Roojas, A.M., and Mayer, H. (1993). *Needs Assessment: A User's Guide*. Englewood Cliffs. NJ: Educational Technology.
- Longo, N.V. (2005) *Reaching Beyond the School : The Role of Commmunity in Civic Education*. Dissertation Abstracts International. 66(2), 531-A.
- Newstrom and Davis. (1993). *Organizational Behavior: Human Behavior of at Work*. New York: McGraw-Hill Book.

- Ostrow, L.A.. (2002). Parent Participation: Salvadoran and Guatemalan Immigrants Involvement in Their Children's School. *Dissertation Abstracts International*. 62(12), 4355.
- Parsons, T. (1951). *The Social System*. London: Routledge.
- Pryor, J. (2005). Can Community Participation Mobilise Social Capital for Improvement of Rural Schooling A Case Study From Ghana. *Journal of Taylor and Francis*. 35(4), 193-203.
- Shambaugh, R.N. and Magliaro, S.L. (1997). *Mastering the possibilities*. Massachusetts: Allyn and Bacon.
- Sergiovanni, T. J. . (1987). *Leadership and Organizational/Culture: New Perspectives on Administrative Theory and Practice*. Chicago: University of Illinois.
- Shermerthorn, W.E. (2004). *Management*. 5th ed. New York: John Wily and Sons.
- Timothy D. Sisk. (2008). *Democracy at Local Level: The Internationnal IDEA Handbook on Participation, Representation, Conflict Management, and Governance*. Sweden, Halmstad: Bulls Tryckeri.
- William W. Reeder. (1974). *Some Aspects of the Informal Social Participation of Farm Families in New York State*. Cornell University.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ก.1 รายนามผู้เชี่ยวชาญที่ประเมินความเหมาะสมองค์ประกอบการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1	ดร.พิชิตชัย คำอินทร์	ปร.ด. (เทคโนโลยี สารสนเทศและ วิศวกรรมศาสตร์)	อาจารย์ ประจำหลักสูตรสาขา เทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีไทย ญี่ปุ่น
2	ดร.อาทิตย์ อัจหาญ	ปร.ด. (วิจัยและ ประเมินผล การศึกษา)	อาจารย์ประจำหลักสูตรวิจัยและ ประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม
3	นางไยยะดา จันทะนาม	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านกุดแคน สพป.มหาสารคาม เขต 1
4	นางจรรุวรรณ ไชยวงษา	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ผู้อำนวยการ โรงเรียนชุมชน บ้านลาด สพป.มหาสารคาม เขต 1
5	นางศยามล แฉล้มจิตร	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ครูโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคาม เขต 1
6	นายบรรจง พลเสนา	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ครูโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคาม เขต 1
7	นางสาวภาลีนี ปะเสระกั้ง	กศ.ม. การบริหาร การศึกษา	ครู โรงเรียนบ้านโคกก่อ สพป.มหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ ก.2 รายนามผู้เชี่ยวชาญที่หาคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง	เชี่ยวชาญด้าน
1	นางไยยะดา จันทะนาม	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดแคน	การบริหารการศึกษา
2	อาจารย์ สุทัศน์ แก้วคำ	ค.ม. (การบริหารการศึกษา)	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม	เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา
3	ดร.พิชิตชัย คำอินทร์	ปร.ด. (เทคโนโลยีสารสนเทศและวิศวกรรมศาสตร์)	อาจารย์ ประจำหลักสาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีไทย ญี่ปุ่น	สถิติสำหรับการวิจัย
4	นางจรรุวรรณ ไชยวงษา	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านลาด สพป.มหาสารคาม เขต 1	การวัดผลและประเมินผล
5	นายธรรณินทร์ พิชิตมาร	ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)	ครูโรงเรียนจินดาสินธวานนท์ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 2	การใช้ภาษา

ตารางที่ ก.3 รายชื่อโรงเรียนที่ทดลองใช้เครื่องมือ

ลำดับที่	สถานศึกษา	สังกัด	แบบสอบถาม (ชุด)
1	โรงเรียนบ้านป่ากุงหนานาเจริญ	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
2	โรงเรียนบ้านแก่น้อยหนองเส็งหินลาด	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
3	โรงเรียนบ้านโคกกุง	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
4	โรงเรียนบ้านโนนแดงมะขามหวาน	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
5	โรงเรียนบ้านดงน้อย	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
6	โรงเรียนบ้านดอนหว้านหัวหนอง	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
7	โรงเรียนอนุบาลบรบือ	สพป. มหาสารคามเขต 1	6
รวม			42 ชุด

ตารางที่ ก.4 รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1	นายพีระ แสสนพิณิจ	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคามเขต 1
2	นางศยามล แฉล้มจิตร	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	ครูโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคาม เขต 1
3	นายสมพงษ์ พลเสนา	-	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคามเขต 1
4	นางจิตติภรณ์ ปะนะสุนา	ค.ต. (การบริหารจัดการการศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ สพป.มหาสารคาม เขต 1
5	นางพนัน ศรีตระกูล	ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)	ครูโรงเรียนบ้านโคกก่อ สพป.มหาสารคาม เขต 1
6	นางทองดี ไชยคำภา	-	ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนบ้านโคกก่อ สพป.มหาสารคาม เขต 1

(ต่อ)

ตารางที่ ก.4 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง
7	นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโจด สวนมอน สพป.มหาสารคาม เขต 1
8	นายสาระวิน ว่างมฤค	คบ. (ภาษาไทย)	ครู โรงเรียนบ้านหนองโจดสวน มอน สพป.มหาสารคาม เขต 1
9	นายประดิษฐ์ พารหาร	-	ประธานคณะกรรมการ สถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนอง โจดสวนมอน สพป.มหาสารคาม เขต 1

ตารางที่ ก.5 รายนามผู้เชี่ยวชาญประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ
สถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง
1	รศ.ดร.กฤษณก ดวงชา ทม	ปร.ด. (การบริหาร การศึกษา)	อาจารย์ประจำหลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการ การศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏมหาสารคาม
2	ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุนา	ค.ด. (การบริหารจัดการ การศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน โคกก่อ สพป.มหาสารคาม เขต 1
3	นางจรรุวรรณ ไชยวงษา	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา)	ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชน บ้านลาด สพป.มหาสารคาม เขต 1
4	ดร.เพ็ญพักตร์ ภูมมาลา	ปร.ด. (วิทยาการทางการ ศึกษาและการจัดการ เรียนรู้)	ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านหนองคูขาด สพป.มหาสารคาม เขต 1

(ต่อ)

ตารางที่ ก.5 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ - นามสกุล	คุณวุฒิ	ตำแหน่ง
5	นางศยามล แฉล้มจิตร	ศษ.ม. (การบริหาร การศึกษา	ครูโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ สพป.มหาสารคาม เขต 1
6	นายธรรณิษฐ์ พิษิตมาร	ศษ.ม. (หลักสูตรและการ สอน)	ครูโรงเรียนจินดาสินธวานนท์ สพป.กาฬสินธุ์ เขต 2
7	นางศิริธร ปาปะขำ	ศษ.ม. (หลักสูตรและการ สอน)	ครูโรงเรียนชุมชนบ้านนาเลา สพป.มหาสารคาม เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์

ที่ ศศ.ว๐๔๓๑/๒๕๖๔

วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน อาจารย์อาทิตย์ อัจหาญ

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายพิชิตชัย คำอินทร์

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางไยยะดา จันทะนาม

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางจรรวรณ์ ไชยวงษา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวารี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางศยามล แฉล้มจิตร

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายบรรจง พลเสนา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิลิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๒๐

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางปภาสิณี ปะเสระกั้ง

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านยืนยันความเหมาะสมขององค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๗๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นางฐิตาภรณ์ ปะนะสุ

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๔๖๔-๓๗๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นางจรรุวรรณ ไชยวงษา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ ไสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จรรุวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๘๖๔-๓/๒๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นางสาวเพ็ญพัทธ์ ภูมมาลา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาลังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๘๖๔-๓/๒๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นายธรรณิษฐ์ พิษิตमार

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๘๖๔-๓๒๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นางศยามล แฉล้มจิตร

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓
สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร
จัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การ
ทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความ
รอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน
ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อ
นำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๘๖๔-๓/๒๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๐๕๓๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

เรียน นางศิริธร ปาปะซ่า

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ประเมินแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ (นักศึกษา ๐๙๑-๘๖๔-๓๒๖๓)

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๗/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายพีระ แสนพินิจ

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๓๒๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางศยามล แฉล้มจิตร

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกรวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๓๗๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางจิตติภรณ์ ปะนะสุณา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๓๗๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางพนณี ศรีตระกูล

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๓๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๙/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางทองดี ไชยคำภา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ ไสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๙๒๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นางทองดี ไชยคำภา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๔๖๔๓๒๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๗/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ ไสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๘๖๔๗๒๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๓/๑๙๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย

เรียน นายสาระวิน วังมฤค

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

(เบอร์โทรนักศึกษา) ๐๙๑-๔๖๔๓๖๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายธนินทร์ พิษิตमार

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๓/

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางจรรุวรรณ ไชยวงษา

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๓/

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางไยยะดา จันทะนาม

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)
คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพิชิตชัย คำอินทร์

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑ จำนวน ๔๐ โรงเรียน โดยมีผู้บริหารจำนวน ๔๐ คน ครูผู้สอน จำนวน ๖๖ คน และคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน ๘๗ คน รวมทั้งสิ้น ๑๙๓ คน โดยแบบสอบถาม จำนวน ๑๙๓ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านป่ากุงหนานาเจริญ

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๗๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโนนแดงมะขามหวาน

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ ไสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๔๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๓

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกกุ้ง

ด้วยนางสาวชมภารณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว๐๖๑๙.๐๒/ว๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบรบือ

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว ๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแก่น้อยหนองเล็งหินลาด

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๕๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๔ ต่อ ๑๖๗

ที่ ๒๑๖๑๙.๐๒/๒๔๓๑๙

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๓ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยใช้สถานที่ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try Out)

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านดงน้อย

ด้วยนางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์ นิสิตระดับปริญญาโท รหัส ๖๒๘๒๑๐๒๐๐๓๐๓ สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต ๑” เพื่อให้การทำวิทยานิพนธ์ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต ๑ ทั้งหมด ๑๙๖ โรงเรียน ทดลองเก็บรวบรวมข้อมูล (Try out) จำนวน ๗ โรงเรียน ครูผู้สอน ๔๒ คน โดยใช้แบบสอบถาม ๔๒ ฉบับ เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวรรณ ศรีวาปี)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

คณะครุศาสตร์

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา

โทรศัพท์ ๐๔๓๓๒๑๑๘ ต่อ ๑๖๗

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

**แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1**

คำชี้แจง

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่ปรากฏในเครื่องมือฉบับนี้ ได้มาจากการสังเคราะห์แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
2. โปรดพิจารณาความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดที่นำเสนอ ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับใด โดยมีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
องค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมมาก	ให้ 4 คะแนน
องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมน้อย	ให้ 2 คะแนน
องค์ประกอบและตัวชี้วัดที่มีความเหมาะสมน้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

3. กรณีที่ท่านเห็นควรมีองค์ประกอบหรือตัวชี้วัดในองค์ประกอบใดเพิ่มเติม กรุณาระบุในช่องข้อคิดเห็นเสนอแนะด้านขวามือหรือหากท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ กรุณาระบุในตอนท้ายแบบประเมิน

ข้อที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
ด้านงานวิชาการ							
1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา						
2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด การเรียนรู้ของสถานศึกษา						
3	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วม คิดวางแผนและดำเนินงาน						

ข้อที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดทำ สนับสนุน สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็ง ทางวิชาการของสถานศึกษา						
ด้านงานงบประมาณ							
1	มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา						
2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ ตรวจสอบติดตามและประเมิน ประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา						
3	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร การเงินและบัญชีรวมทั้งออก กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ของสถานศึกษา						
4	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานใน การระดมทรัพยากรและการลงทุน ทางการศึกษาจากภาครัฐและเอกชน						
ด้านการบริหารงานบุคคล							
1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ						

ข้อที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
	สถานศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา						
2	มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอความต้องการตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา						
3	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา						
4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสถานศึกษา						
5	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย						
ด้านการบริหารงานทั่วไป							
1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไปของสถานศึกษา						
2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหารทั่วไป						

ข้อที่	องค์ประกอบ/ตัวชี้วัดการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา	ระดับความเหมาะสม					ข้อคิดเห็น/ เสนอแนะ
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
3	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดมทรัพยากรทางการศึกษา						
4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาในการออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ						
5	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น ๆ ในท้องถิ่น						
6	มีส่วนร่วมในการให้ความดูแลแก้ไขปัญหาของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน						
7	มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา						
8	มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจากสถานศึกษาไปยังชุมชน						
9	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและความช่วยเหลือในการบริหารอาคารสถานที่ของสถานศึกษา						
10	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....
.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)
...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้ประกอบด้วย 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

2. กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

3. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จได้ด้วยดีเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน

4. ข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานในตำแหน่งหน้าที่และสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด

5. ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ และนำผลมาใช้ในการวิจัยเท่านั้น

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ผู้วิจัย นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพ

- () ผู้บริหาร
- () ครู
- () กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ขนาดโรงเรียน

- () ขนาดเล็ก โรงเรียนที่มีนักเรียน 1-120 คน
- () ขนาดกลาง โรงเรียนที่มีนักเรียน 121-600 คน
- () ขนาดใหญ่ โรงเรียนที่มีนักเรียน 601-1,500 คน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 และทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นที่ตรงกับความเป็นจริงตามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ตามความคิดเห็นของท่าน โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนนดังนี้

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 5 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก 4 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 3 คะแนน

สภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย 2 คะแนน

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3.3	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา										
3.4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา										
3.5	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย										
4. ด้านการบริหารงานทั่วไป											
4.1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ แผนงานบริหารทั่วไปของ สถานศึกษา										
4.2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนาคุณภาพ การดำเนินงานบริหารทั่วไป										
4.3	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดม ทรัพยากรทางการศึกษา										
4.4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาในการออกระเบียบที่ ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ										

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4.5	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบัน อื่น ๆ ในท้องถิ่น										
4.6	มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและ การลงโทษนักเรียน										
4.7	มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา										
4.8	มีส่วนร่วมในการให้และรับ ข่าวสารจากสถานศึกษาไปยัง ชุมชน										
4.9	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหาร อาคารสถานที่ของสถานศึกษา										
4.10	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่นๆของสถานศึกษา										

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

คำชี้แจง ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการมีส่วนร่วมของ
คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

.....

.....

.....

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหาร จัดการสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์

ตำแหน่ง.....

ประสบการณ์การทำงาน.....ปี วุฒิการศึกษา.....

สถานที่ทำงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่..... เวลา.....

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

ตอนที่ 2 ประเด็นคำถามสัมภาษณ์ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

1. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานวิชาการอย่างไรบ้าง (รายละเอียด แนวทาง ลักษณะการมีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา)

.....
.....
.....

2. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านงานงบประมาณอย่างไรบ้าง (รายละเอียด แนวทาง ลักษณะการมีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา)

.....
.....
.....

3. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานบุคคล อย่างไรบ้าง (รายละเอียด แนวทาง ลักษณะการมีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา)

.....

.....

.....

4. คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไป อย่างไรบ้าง (รายละเอียด แนวทาง ลักษณะการมีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา)

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูง
นางสาวชมภารณ์ โสวพันธ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

**แบบประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาใน
การบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
มหาสารคาม เขต 1**

คำชี้แจง

1. เครื่องมือที่ใช้ในครั้งนี้ เป็นแบบประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1 ในประเด็นความเหมาะสมและความเป็นไปได้

2. โปรดพิจารณาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 1

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องความคิดเห็นแต่ละช่อง โดยกำหนดเกณฑ์ระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้ ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารจัดการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ภาคผนวก ง

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
ด้านงานวิชาการ									
1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา หลักสูตรของสถานศึกษา	1	1	1	1	0	4	.08	ใช้ได้
2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด การเรียนรู้ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
3	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนและดำเนินงาน เกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหา สนับสนุนสื่อ การเรียนการสอนที่ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทาง วิชาการของสถานศึกษา	1	0	1	1	1	4	.80	ใช้ได้
ด้านงานงบประมาณ									
5	มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้ง งบประมาณของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การตรวจสอบติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพของการใช้ จ่ายงบประมาณของสถานศึกษา	1	0	1	1	1	4	.80	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
7	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหาร การเงินและบัญชีรวมทั้งออก กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเงิน ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงานใน การระดมทรัพยากรและ การลงทุนทางการศึกษา จากภาครัฐและเอกชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานบุคคล									
9	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจ ร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10	มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษา เกี่ยวกับการเสนอความต้องการ ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา ของสถานศึกษา	1	1	0	1	1	4	.80	ใช้ได้
11	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลของ สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5			
12	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากรใน สถานศึกษา	1	1	1	0	1	4	.80	ใช้ได้
13	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
ด้านการบริหารงานทั่วไป									
14	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำ แผนงานบริหารทั่วไปของ สถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
15	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการพัฒนา คุณภาพการดำเนินงานบริหาร ทั่วไป	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิดวางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุนและระดม ทรัพยากรทางการศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและตัดสินใจร่วมกับ สถานศึกษาในการออกระเบียบ ที่ใช้ในการบริหารงานต่าง ๆ	1	0	1	1	1	4	.80	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ สถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า <i>IOC</i>	แปลผล
		1	2	3	4	5			
18	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริม การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบัน อื่นๆในท้องถิ่น	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
19	มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหาของนักเรียนและ การลงโทษนักเรียน	1	0	1	1	1	4	.80	ใช้ได้
20	มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน ร่วมกับสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21	มีส่วนร่วมในการให้และรับ ข่าวสารจากสถานศึกษาไปยัง ชุมชน	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหาร อาคารสถานที่ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่อื่น ๆ ของสถานศึกษา	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

ค่าความดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8-1.0

ตารางที่ ค.2 ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น		ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์
ด้านงานวิชาการ					
1	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	0.94	0.95	0.55	0.68
2	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของ สถานศึกษา	0.94	0.95	0.63	0.64
3	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผน ดำเนินงานเกี่ยวกับงานประกัน คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.38	0.64
4	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จัดหา สนับสนุนสื่อการเรียนการสอนที่ ทันสมัย เพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งทาง วิชาการของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.68	0.55
ด้านงานงบประมาณ					
5	มีส่วนร่วมให้ความเห็นชอบ ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณของ สถานศึกษา	0.94	0.95	0.39	0.66
6	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการตรวจสอบติดตามและ ประเมินประสิทธิภาพของการใช้จ่าย งบประมาณของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.51	0.55
7	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารการเงินและบัญชี รวมทั้งออกกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ การเงินของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.49	0.36

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น		ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์	สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์
ด้านการบริหารงานบุคคล					
8	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผนดำเนินงานในการระดม ทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา จากภาครัฐและเอกชน	0.94	0.95	0.67	0.58
9	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะและ ตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.55	0.69
10	มีส่วนร่วมร่วมคิดวางแผนและตัดสินใจ ร่วมกับสถานศึกษาเกี่ยวกับการเสนอ ความต้องการตำแหน่งบุคลากรทาง การศึกษาของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.59	0.74
11	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการกำกับดูแลการบริหารงาน บุคคลของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.54	0.63
12	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะใน การประเมินผลการปฏิบัติงานของ บุคลากรในสถานศึกษา	0.94	0.95	0.50	0.52
13	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับ มอบหมาย	0.94	0.95	0.64	0.66
ด้านการบริหารทั่วไป					
14	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการจัดทำแผนงานบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.60	0.70

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ข้อที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาในการบริหารจัดการ การสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น		ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	
		สภาพ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์	สภาพที่ ปัจจุบัน	สภาพที่ พึงประสงค์
15	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะใน การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานบริหาร ทั่วไป	0.94	0.95	0.56	0.69
16	มีส่วนร่วมให้ความช่วยเหลือ ร่วมคิด วางแผนดำเนินงาน โดยการสนับสนุน และระดมทรัพยากรทางการศึกษา	0.94	0.95	0.69	0.67
17	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และตัดสินใจร่วมกับสถานศึกษาใน การออกระเบียบที่ใช้ในการบริหารงาน ต่าง ๆ	0.94	0.95	0.75	0.57
18	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการส่งเสริมการสร้าง ความสัมพันธ์กับสถาบันอื่นๆในท้องถิ่น	0.94	0.95	0.61	0.56
19	มีส่วนร่วมในการให้ความดูแล แก้ไขปัญหา ของนักเรียนและการลงโทษนักเรียน	0.94	0.95	0.58	0.67
20	มีส่วนร่วมในการช่วยสอดส่องดูแลความ ประพฤติของนักเรียนร่วมกับสถานศึกษา	0.94	0.95	0.60	0.60
21	มีส่วนร่วมในการให้และรับข่าวสารจาก สถานศึกษาไปยังชุมชน	0.94	0.95	0.61	0.62
22	มีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะและ ความช่วยเหลือในการบริหารอาคาร สถานที่ของสถานศึกษา	0.94	0.95	0.60	0.62
23	มีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ของ สถานศึกษา	0.94	0.95	0.55	0.71

ตารางที่ ง.1 ค่าคุณภาพเครื่องมือ

ค่าคุณภาพเครื่องมือของแบบสอบถาม	สภาพปัจจุบัน	สภาพที่พึงประสงค์
ค่าความเชื่อมั่น	0.94	0.95
ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ	0.38-0.75	0.36-0.74

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ

ภาพการสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาพที่ จ.1 สัมภาษณ์ นายพีระ แสนพินิจ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโนอีดำ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564

ภาพที่ จ.2 สัมภาษณ์ ดร.ฐิตาภรณ์ ปะนะสุนา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกก่อ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
วันที่ 18 พฤศจิกายน 2564

ภาพที่ จ.3 สัมภาษณ์ นายสุรเชษฐ์ นันทะแสน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองโจดสวนมอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
วันที่ 19 พฤศจิกายน 2564

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

ชมาภรณ์ โสวพันธ์ และจำเนียร พลหาญ. (2565). ปนvwทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1, *วารสารพุทธปรัชญาวิวัฒน์*, 7(1), มกราคม-มิถุนายน.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวชมาภรณ์ โสวพันธ์
วัน เดือน ปี เกิด	9 มิถุนายน 2535
สถานที่เกิด	บ้านเลขที่ 23 หมู่ที่ 5 ต.ลำหนองแสน อ.หนองสูง จ.กาฬสินธุ์ 46220
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านกุดแคน อำเภอเมือง จ.มหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1
ตำแหน่ง	ครู
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2560	ครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2565	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม